

SPMS

stichting pensioenfonds
medisch specialisten

Jaarverslag 2022

Uw pensioen.
Ons specialisme.

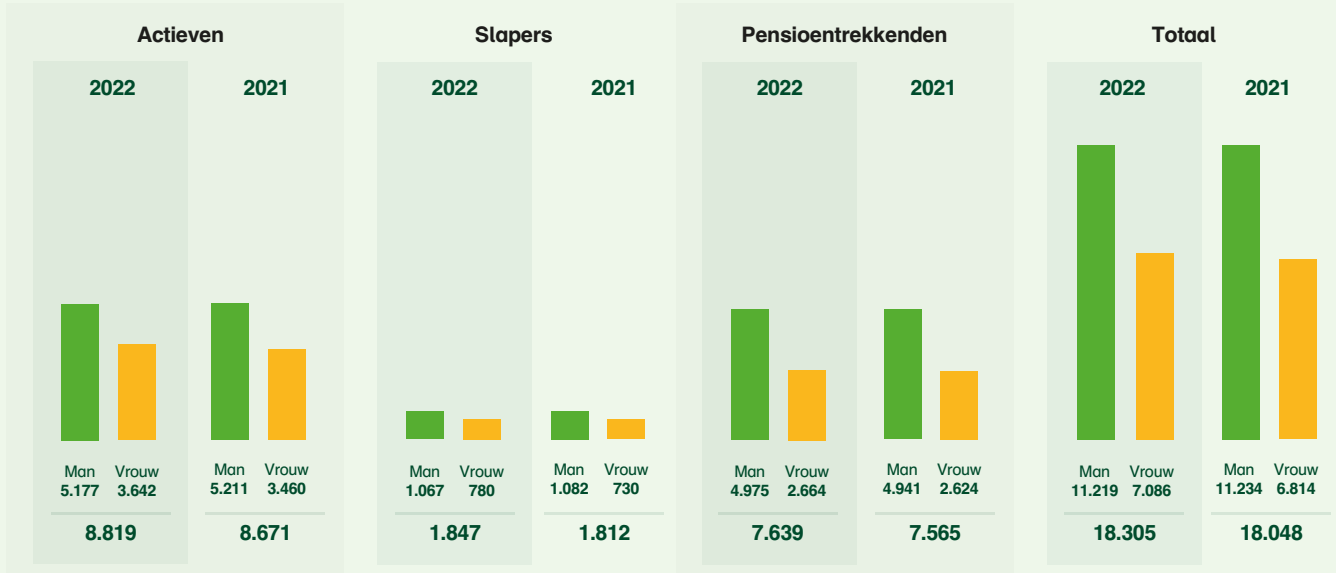
Inhoudsopgave

Samenvatting: Het jaar 2022 in beeld	4
Kerncijfers	6
Belangrijke ontwikkelingen en besluiten in 2022	8
1. Karakteristieken van het pensioenfonds	10
1.1 Personalia	10
1.2 Missie, strategie & organisatie	14
2. Bestuursverslag	20
2.1 Goed pensioenfondsbestuur	20
2.2 Pensioenregeling	27
2.3 Beleggingen	32
2.4 Financieel verslag	38
2.5 Actuarieel verslag	39
2.6 Risicomanagement	40
2.7 Verklaring Naleving Gedragslijn (AVG)	48
2.8 Kosten	49
2.9 Toekomst	56
3. Verslag Raad van Toezicht	61
3.1 Inleiding	61
3.2 Werkwijze	61
3.3 Toezicht en raadgeving	61
3.4 Verantwoording	63
3.5 Permanente educatie	64
3.6 Zelfevaluatie	64
3.7 Gedragscode	64
3.8 Opvolging	64
3.9 Tot slot	64
4. Verslag BPMS en Verantwoordingsorgaan	65
Inleiding	65
Diverse taken	65
Samenstelling	66
Activiteiten in 2022	67
Deskundigheid	68
Advisering	68
Bevindingen	69
Oordeel	69
Conclusie	70
Dank	70
Reactie SPMS	71
5. Jaarrekening	73
5.1 Balans per 31 december	74
5.2 Staat van baten en lasten	75

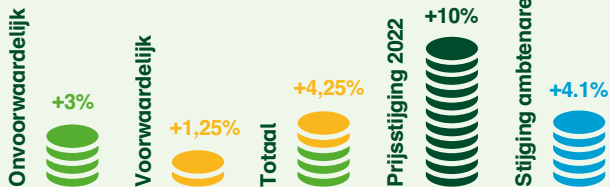
5.3 Kasstroomoverzicht	76
5.4 Toelichting op de jaarrekening	77
5.5 Toelichting op de balans	84
5.6 Toelichting op staat van baten en lasten	104
6. Overige gegevens	111
6.1 Statutaire regeling over bestemming saldo van baten en lasten	111
6.2 Actuariële verklaring	112
6.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	114
Bijlagen	125
I - Samenstelling Vergadering van Afgevaardigden van BPMS	125
II - Nevenfuncties in 2022	129
III - Code Pensioenfondsen	132
IV- Begrippenlijst	135
V- SFDR	146

2022 in beeld

Populatie

Toeslag

Financiële positie

Dekkingsgraad

Vermogen: pensioenverplichting

2022: **142,7%** (+1,6%)
2021: 141,1%

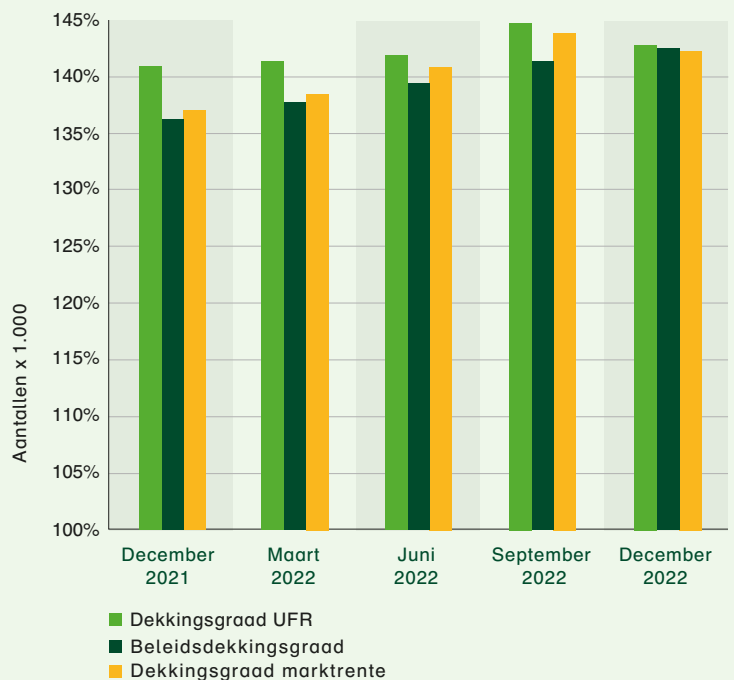

Beleidsdekkinggraad

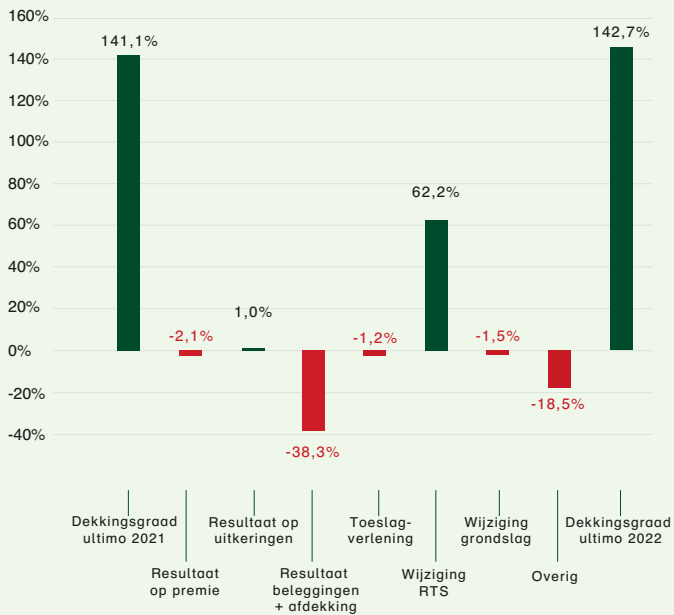
gemiddelde over laatste 12 maanden

2022: **142,4%** (+6,7%)
2021: 135,7%

Ontwikkeling dekkinggraden

Invloeden financiële positie

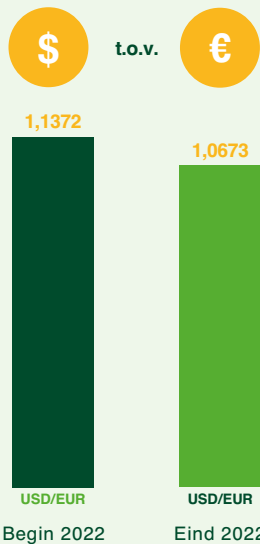

Beleggingsresultaat 2022
-26,9%

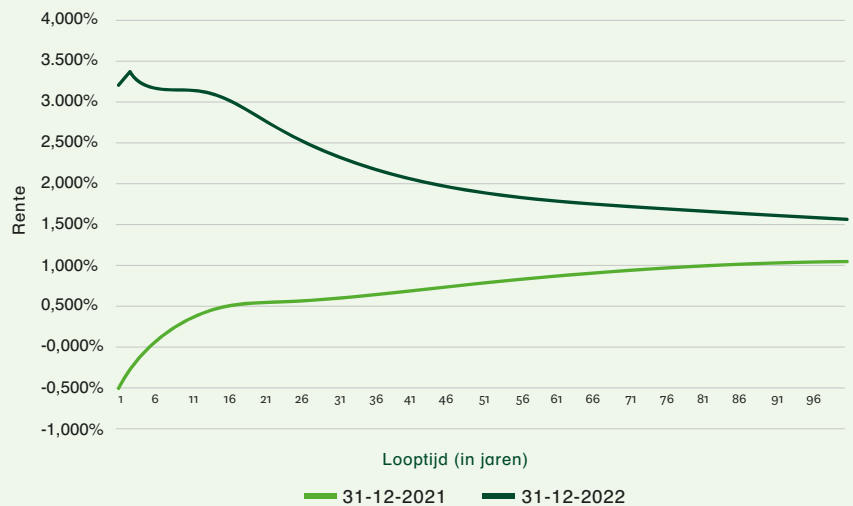

Belegd vermogen in 2022 gedaald van 14,6 miljard naar 10,7 miljard

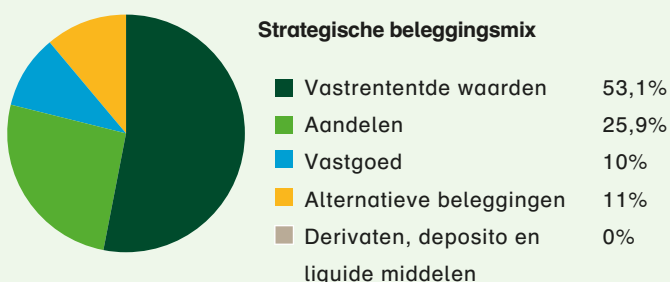
Rente en valuta

Rentetermijnstructuur

Beleggingsmix

Kerncijfers

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Aantal deelnemers						
Actieve deelnemers man		5.177	5.211	5.256	5.305	5.282
Actieve deelnemers vrouw		3.642	3.460	3.282	3.119	2.950
Actieve deelnemers totaal		8.819	8.671	8.538	8.424	8.232
Premievrije rechten (slapers - gewezen deelnemers) totaal		1.847	1.812	1.777	1.769	1.746
Pensioentrekkenden		7.639	7.565	7.439	7.292	7.159
Totaal		18.305	18.048	17.754	17.485	17.137
Toeslagverlening (in %)						
Actieven en inactieven per 1 januari	4,25	3,7	3,0	3,0	3,0	3,0
Wijziging aanpassingscoëfficiënt	4,121	1,537	2,809	2,336	2,865	0,745
3% onvoorwaardelijk minus wijziging aanpassingscoëfficiënt	-1,121	1,463	0,191	0,664	0,135	2,255
Voorwaardelijke extra verhoging	1,25	0,7				
Pensioenuitvoering (* € 1.000)						
Feitelijke premie		236.975	232.103	207.831	190.257	175.968
Premiedekkingsgraad (%) ¹⁾		72	66	64	68	63
Pensioenuitvoeringskosten		8.838	8.094	7.594	7.609	6.681
Uitkeringen		249.324	243.405	238.027	232.240	226.203
Vermogenssituatie en solvabiliteit						
Pensioenvermogen (*€1 mln)		10.627	14.536	14.206	12.330	10.039
Pensioenverplichtingen (*€1 mln)		7.445	10.304	10.922	9.678	8.297
Beleidsdekkingsgraad (%)		142	136	122	125	126
Dekkingsgraad (%)		143	141	130	127	121
Vereiste dekkingsgraad (%)		119	119	118	117	118
Marktwaarde dekkingsgraad (%)		142	137	121	121	118
Beleggingsportefeuille (in %)						
Vastrentende waarden		44	46	45	47	60
Aandelen		22	26	28	27	25
Vastgoedbeleggingen		11	13	8	9	10
Derivaten ³⁾		-5	3	9	4	-2
Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen / Alpha-mandaat)		7	5	4	5	6
Deposito's / Liquide middelen		21	7	6	8	2

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Beleggingsrendement (in %)						
Bruto-beleggingsrendement		-26,6	2,9	16,0	23,8	-1,4
Netto-beleggingsrendement		-26,9	2,6	15,6	23,4	-1,7
Benchmark ²⁾		-27,5	0,3	14,2	23,3	-0,8
BPMS representativiteit (in %)						
Leden		78	79	79	78	78
Buitengewone leden		86	86	86	86	87

Indien een begrip met kerncijfer niet in de jaarrekening staat, is in Bijlage IV uitgelegd hoe het bepaald of berekend is.

1) Gebaseerd op de rente van vorig boekjaar. Voor boekjaar 2022 is uitgegaan van de rente per 31 december 2021.

2) Benchmark rendement is inclusief de benchmark voor de hedging portefeuille. De benchmark voor de verplichtingen wordt bepaald door de kasstromen (pensioenuitkeringen) “om te zetten” naar SWAPS aan de hand van de rentegevoeligheid van die kasstromen.

3) Door de renteontwikkeling hebben de derivaten ultimo 2022 een negatieve waarde.

Belangrijke ontwikkelingen en besluiten in 2022

Financieel resultaat 2022

- De actuele UFR-dekkingsgraad steeg van 141,1% naar 142,7%.
- De (over twaalf maanden gemiddelde) beleidsdekkingsgraad steeg van 135,7% naar 142,4%.
- De dekkingsgraad op marktwaardebasis steeg van 136,5% naar 142,1%.
- De gewogen UFR-rente steeg met 1,95% (195 basispunten).
- Het Vereiste Eigen Vermogen (VEV) bleef 119,2% (19% buffer-eis).
- De verplichtingen op basis van de UFR-curve daalden van 10,3 naar 7,4 miljard euro.
- Het belegd vermogen daalde met 3,9 miljard euro naar 10,6 miljard euro.

Pensioenen

- De toeslagverlening per 1 januari 2023 is 4,25%, bestaand uit 3% onvoorwaardelijke toeslag en 1,25% voorwaardelijke extra toeslag.
- De inflatie in 2022 was 10,0%.
- De ambtenarenlonen stegen met 4,121% in 2022.
- De premie voor 2023 is gelijk aan de premie voor 2022.
- De opbouw is per 1 januari 2023 gestegen met 21,2%.
- Het aantal actieve deelnemers steeg met 148 (1,7%).
- SPMS en BPMS werken samen in een project om het fonds voor te bereiden op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De Vergadering van Afgevaardigden (VVA) heeft de projectorganisatie gevraagd om de voorbereidingen te treffen voor de benodigde besluitvorming, waaronder het besluit om al dan niet in te varen in het nieuwe stelsel en het ontwerpen van een nieuwe regeling. In 2021 heeft de VVA reeds een voorlopige voorkeur uitgesproken voor de solidaire premiereregeling (die dichter aanligt tegen de huidige regeling dan de andere mogelijke variant; de flexibele premiereregeling). Vanwege het ontbreken van definitieve wetgeving en een harde toezegging van uitvoeringsorganisatie APG op de beoogde transitiedatum 1 januari 2025, is besloten deze datum los te laten. De projectorganisatie werkt thans toe naar een transitie per 1 januari 2026.

Communicatie

- Er zijn 190 financiële scans geïnventariseerd en besproken. 311 deelnemers hebben zelf een QuickScan laten berekenen. Er hebben 281 adviesgesprekken plaatsgevonden en 186 startgesprekken met nieuwe deelnemers. In het voor- en najaar zijn 12 presentaties gegeven voor starters, deelnemers rond 50 jaar en deelnemers die bijna met pensioen gaan. Verder zijn er in diverse ziekenhuizen UPO-poli's georganiseerd waar 75 deelnemers aan hebben deelgenomen.
- 1 juli 2022 was de publicatie van het jaarverslag 'Verantwoord beleggen in beweging', het eerste ESG-jaarverslag van het fonds. Alle deelnemers hebben een digitale versie ontvangen.
- In het najaar heeft een risicopreferentieonderzoek plaatsgevonden voor het ontwerp van de pensioenregeling in het nieuwe stelsel. De uitkomsten hiervan zijn in PensioenInzicht voorjaar 2023 meegenomen.
- In juli 2022 is gestart met LinkedIn als communicatiekanaal. Reeds ontwikkelde en bestaande content wordt gedeeld. Het aantal volgers stijgt gestaag. Het unieke bereik van 20.000 bezoekers overtreft de verwachtingen.
- Er zijn digitale klankbordgroepen voor medisch specialisten georganiseerd. Er is uitvraag gedaan naar hoe deelnemers in het nieuwe pensioenstelsel willen worden meegenomen. Daar zijn ook de contouren van de vernieuwde pensioenregeling besproken.

Beleggingen

- Het beleggingsrendement was -26,93%.
- De outperformance door actief beheer en tactisch beleid was 0,59% ten opzichte van de samengestelde benchmark.

Het ESG-beleid is verder uitgewerkt met onder meer:

- een ambitieverklaring;
- deelname aan de Net Zero Asset Owner Alliance;
- implementatie van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR);
- het opnemen van een 10%-doelstelling voor impactbeleggingen in de gehele portefeuille per streefdatum 2025;
- het aanscherpen van de uitsluitingenlijst en
- publicatie van de grootste holdings (SPMS maakt met ingang van verslagjaar 2021 ook een ESG-verslag).

SPMS heeft diverse keren gesproken over het beleggingsbeleid tot het moment van invaren. De huidige spelregels zijn anders dan onder het nieuwe pensioenstelsel. SPMS heeft ervoor gekozen om diverse stappen te zetten alvorens het beleid eventueel aan te passen. Er is mede in dat verband een risicopreferentieonderzoek gedaan en dit zal zich vertalen in mogelijke 'life cycles' onder het nieuwe stelsel. Een aanpassing van het beleid is daarmee op dit moment nog niet aan de orde.

Audit & Risicomanagement

- De haalbaarheidstoets is uitgevoerd met positieve uitkomst.
- De Governance, Risk & Compliance (GRC)-tool is verder ingericht.
- Er zijn interne auditonderzoeken uitgevoerd naar de pensioenadministratie en naleving sanctiewetgeving en anti money laundering.
- Er zijn beleidsdocumenten opgesteld, geëvalueerd en/of geactualiseerd en vastgesteld, waaronder het raamwerk integraal risicomanagement, het diversiteitsbeleid, het kostenbeleid, het IT-beleid, het informatiebeveiligingsbeleid en het datakwaliteitsbeleid.
- In de educatiesessies van het bestuur is aandacht besteed aan verschillende risicogebieden, waaronder datakwaliteit, cybersecurity en integriteit.

Governance

- Er zijn 4 toetsingsaanvragen en meldingen bij DNB succesvol afgerond, waaronder de benoeming van 2 nieuwe bestuurders.
- Er is een nieuw RvT-lid geworven.
- Er zijn 4 nieuwe adviseurs geworven voor de beleidsadviescommissies.
- Het bestuur heeft zowel individuele- als collectieve zelfevaluatie gehouden.

1. Karakteristieken van het pensioenfonds

1.1 Personalia

Bestuur

Naam	Functie	Lid sinds	Einde zittingsduur	Herkiesbaar
drs. E.P. Stuijtzand	voorzitter	1-3-2011	1-3-2023	nee
dr. A.Y. Goedkoop MBA ¹	vice-voorzitter	18-7-2017	18-7-2025	nee
dr. C.H.R. Bosman	lid	16-12-2014	16-12-2022	nee
dr. M. Gamala	lid	1-5-2022	1-5-2026	ja
drs. S.J. Huisman ²	lid	1-3-2019	1-3-2023	ja
dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA	lid	1-2-2021	1-2-2025	ja
dr. C.G. Vermeij	lid	13-2-2017	12-2-2025	nee
drs. M.H.B. Vonk	lid	22-12-2016	21-12-2024	nee
dr. R. Wagenmakers MBA	lid	1-3-2019	1-3-2023	ja
dr. P.M.N.Y.H. Go	lid	30-11-2022	30-11-2026	ja

¹ vanaf 1 maart 2023 voorzitter

² vanaf 1 maart 2023 vice-voorzitter

Directie

mr. J.P. van Dijken

Actuaris

Mercer

Accountant

EY

ALM-consultant

Ortec

Uitvoerders

APG voor pensioenbeheer

BlackRock voor fiduciair vermogensbeheer

JPMorgan Chase Bank voor bewaarneming (custody)

Beleidsadviescommissies

Investment committee

dr. C.G. Vermeij, voorzitter, namens het bestuur
dr. R. Wagenmakers MBA, lid, namens het bestuur
dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA, lid, namens het bestuur (vanaf 1 maart 2022)
dr. ir. J. Beenen, lid, CIO Pensioenfonds Hoogovens
R. Urwin, lid, zelfstandig adviseur
drs. M.J.E. Roberts, CIO en secretaris, namens het bestuursbureau SPMS
drs. R. Sewtahal, Investment Officer, namens het bestuursbureau SPMS

Pensioencommissie

drs. M.H.B. Vonk, voorzitter, namens het bestuur
dr. C.H.R. Bosman, lid, namens het bestuur (t/m 16 december 2022)
dr. M. Gamala, lid, namens het bestuur
dr. P. Go, lid, namens het bestuur (vanaf 30 november 2022)
mr. R.L. Schikhof, lid, directeur Stichting Pensioenfonds Randstad (t/m 25 mei 2022)
prof. mr. drs. M. Heemskerk, lid, advocaat en hoogleraar pensioenrecht (t/m 9 september 2022)
drs. E. Smeets, lid, hoofd actuariële zaken bij Shell Pensioenbureau Nederland (vanaf 5 april 2022)
prof. dr. L. Brügggen, lid, hoogleraar financiële dienstverlening (vanaf 1 juni 2022)
mr. M. Minnaard, lid, advocaat pensioenrecht (vanaf 1 juni 2022)
mr. A. Petrov, manager communicatie, namens het bestuursbureau SPMS
mr. J.B. Linnebank, secretaris, namens het bestuursbureau SPMS (vanaf 1 januari 2022)

Audit & Risk commissie

dr. A.Y. Goedkoop MBA, voorzitter, namens het bestuur (tot 1 maart 2022, vanaf 1 maart 2022 lid)
drs. S.J. Huisman, lid, namens het bestuur (vanaf 1 maart 2022 voorzitter)
dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA, lid, namens het bestuur (vanaf 1 februari 2021 tot 1 maart 2022)
drs. C.H.M. van Gerven, lid, directeur bestuursbureau Stichting Pensioenfonds TNO
drs. E. Smeets, lid, hoofd actuariële zaken bij Shell Pensioenbureau Nederland (tot 6 april 2022)
E. Thieme, lid, directeur risk & internal audit bij AZL (vanaf 6 april 2022)
drs. J.A.C. Luijks RA FRM, ambtelijk secretaris, namens het bestuursbureau SPMS

Riskmanagement

drs. Q.V. Ho RBA, Chief Risk Officer, sleutelfunctiehouder risicobeheer en -vervuller – financiële risico's
drs. B.B. van Tongeren, sleutelfunctievervuller risicobeheer – niet-financiële risico's
Zijn aanwezig bij commissie(vergaderingen) die zij opportuun achten of waarbij hun expertise gewenst is.

Actuariële functie

ir. M. Heemskerk AAG, sleutelfunctiehouder en -vervuller actuarieel.
Is aanwezig bij commissie(vergaderingen) waarbij zijn expertise gewenst is.

Internal audit

drs. J.A.C. Luijks RA FRM, sleutelfunctiehouder internal audit functie.
PwC, vervuller internal audit functie.

Raad van Toezicht

prof. mr. R.H. Maatman, voorzitter (vanaf 1 januari 2022)

dr. D.A.M. Melis MBA, lid (t/m 30 juni 2022)

dr. J.M.G. Frijns, lid (vanaf 1 januari 2022)

drs. A.P. Mijer-Nienhuis AAG RBA, lid (vanaf 1 augustus 2022)

Bestuur & Raad van Toezicht SPMS

Bestuur & Raad van Toezicht SPMS

Eelco Stuijtzand
Voorzitter SPMS

Amber Goedkoop
Vice-voorzitter SPMS

Coks Bosman
Bestuur SPMS
(t/m 16 december 2022)

Mihaela Gamala
Bestuur SPMS

Peter Go
Bestuur SPMS
(per 30 november 2022)

Bas Huisman
Bestuur SPMS

Mark Stoutjesdijk
Bestuur SPMS

Kees Vermeij
Bestuur SPMS

Marcel Vonk
Bestuur SPMS

Robert Wagenmakers
Bestuur SPMS

René Maatman
Lid Raad van Toezicht
(per 1 januari 2022 voorzitter Raad van Toezicht)

Jean Frijns
Lid Raad van Toezicht
(per 1 januari 2022)

Daniëlle Melis
Lid Raad van Toezicht
(t/m 30 juni 2022)

Annemarie Mijer
Lid Raad van Toezicht
(vanaf 1 augustus 2022)

Jacques van Dijken
Directeur SPMS

1.2 Missie, strategie & organisatie

1.2.1 Missie en visie

Missie en visie

De missie van SPMS is het bieden van een welvaartsvast basispensioen tegen een acceptabele premie en acceptabele risico's, passend bij de wensen van onze deelnemers, nu, voor de komende transitiejaren en daarna in het nieuwe pensioenstelsel. De invulling van deze elementen moet zo evenwichtig mogelijk zijn voor alle deelnemers van het fonds.

Visie en kernwaarden

SPMS wil met haar pensioenregeling en dienstverlening van toegevoegde waarde zijn voor haar deelnemers. Om deze toegevoegde waarde te bestendigen moeten de huidige regeling en dienstverlening op hoog niveau worden uitgevoerd én de juiste en benodigde voorbereidingen worden getroffen richting het nieuwe pensioenstelsel. Dat zal ook positief bijdragen aan blijvend voldoende draagvlak, dat van belang is voor de handhaving van de verplichtstelling en daarmee voor het borgen van voldoende deelnemers in aantal en daardoor voor efficiency. Hierbij hanteert SPMS de volgende kernwaarden: service, transparantie, deskundigheid en betrouwbaarheid. De toekomstvisie en strategie zijn onderwerpen die jaarlijks besproken worden in diverse gremia binnen SPMS.

Welvaartsvastheid

De eerste doelstelling van SPMS is het nakomen van de nominale beloftes. De tweede doelstelling is dat het pensioen meegroeit met de ontwikkeling van de cao-lonen bij de overheid, indien die in lijn ligt met de ontwikkeling van het honorarium van de medisch specialist (welvaartsvastheid). SPMS kent hiervoor als een van de laatste fondsen in de gehele sector nog steeds een onvoorwaardelijke toeslag van 3% per jaar (zie paragraaf 5.5.6). SPMS beoogt het pensioen voor haar deelnemers ook in de toekomst zoveel mogelijk te laten meegroeien met de loonontwikkeling.

Ten derde wil het fonds extra toeslagen op het basispensioen mogelijk maken. Om dit te kunnen waarmaken, moet SPMS beheerste maar verantwoorde beleggingsrisico's nemen. Deze duale doelstelling gaat om veel meer dan alleen het waarmaken van de pensioentoezegging die met BPMS is overeengekomen: ouderdoms- en nabestaandenpensioen, de voorziening bij overlijden en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Draagvlak voor het delen van risico's en opbrengsten

Het blijft van groot belang dat er een breed (risico)draagvlak is voor de pensioenregeling onder de beroepsgenoten. Draagvlak zorgt mede voor borging van de wettelijke verplichtstelling. Het draagvlak dient op basis van een representativiteitstoets boven 60% te liggen. Het percentage bij de vrijgevestigde medisch specialisten ligt al jarenlang net iets onder de 80%. Dit draagvlak wordt gemeten aan de hand van het lidmaatschap van de beroepsvereniging BPMS. Om draagvlak ook in de toekomst te kunnen behouden, is het noodzakelijk om de afgevaardigden uit de ziekenhuizen via de Vergadering van Afgevaardigden (VVA) zo vroeg mogelijk te betrekken bij de plannen van SPMS. Hiermee wordt de relatie van de afgevaardigden met hun achterban versterkt. Het delen van risico's door collectiviteit en onderlinge solidariteit is nodig voor de continuïteit van het pensioenfonds en het behoud van de extra opbrengsten voor de hiervoor genoemde doelstellingen. De doelgroep van SPMS wordt naar verwachting ook in de toekomst niet kleiner door het wegvallen of het verschuiven van de vraag naar medisch specialistische diensten. Wel is de verschuiving naar dienstverbanden in loondienst in de medische zorg een terugkerend politiek discussiepunt dat op termijn invloed kan krijgen op het deelnemersaantal van SPMS.

Ambities en strategie

Hoe realiseert SPMS de hiervoor genoemde missie en visie en de doelstelling gebaseerd op haar kernwaarden?

SPMS wil voorbereid zijn op politieke, maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen die het pensioenfonds en de deelnemers raken. Dit doet SPMS door een constante blik op de buitenwereld, maar ook op de interne organisatie te houden. Kansen en bedreigingen worden periodiek in kaart gebracht en waar nodig wordt de strategie aangepast.

Op basis van te verwachten ontwikkelingen, heeft het bestuur van SPMS de strategie van het fonds vastgelegd in een visiedocument. De volgende drie punten komen daarin tot uiting:

1. Het onderzoeken van de mogelijkheden en de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel.
2. Verhogen van efficiëntie en reductie van kosten waar mogelijk.
3. Het vergroten van onze zichtbaarheid en serviceniveau aan onze deelnemers.

Het bestuur bespreekt het visiedocument regelmatig met de Raad van Toezicht. Indien nodig wordt de strategie herzien of bijgesteld. Het BPMS-bestuur en de VvA worden geïnformeerd over de strategie en de implementatie hiervan.

Communicatiebeleid

De communicatiestrategie van SPMS is vastgelegd in een communicatiebeleidsplan. Dit plan beschrijft de doelstellingen, de doelgroepen en de communicatiestrategie. De veranderingen in de wereld om ons heen volgen elkaar steeds sneller op. Dat vraagt om een flexibele aanpak van ons communicatiebeleid. Dat wil zeggen dat we stap voor stap verder kijken en voortschrijdend inzicht meenemen. Het bestuur toetst en herijkt waar nodig jaarlijks de (communicatie)strategie van het fonds. Zo kunnen we bijsturen op de klantbeloften en doelstellingen van het fonds. SPMS communiceert op basis van de volgende merk- en klantbelofte: SPMS, je ondernemende partner in financiën & pensioen. In het communicatiejaarplan zijn deze inzichten vertaald naar drie strategische thema's:

1. Ondernemend pensioenfonds met een duidelijk eigen gezicht
2. Financiële planning op maat, gericht op inkomen voor nu én later
3. Premium service en diensten op momenten die er toe doen

Deze strategische thema's zijn uitgewerkt in het communicatiejaarplan aan de hand van operationele activiteiten. SPMS richt zich in de communicatie op de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en partners of wezen. SPMS wil met haar aangescherpte klantbeloften nadrukkelijker de voordelen van SPMS voor het voetlicht brengen, en SPMS sterker positioneren in de beleving van de deelnemers. Dit leidt tot een verbeterde, duurzame vertrouwensbasis voor het fonds.

Premiebeleid

SPMS streeft naar een stabiel premiebeleid. Dat draagt bij aan de houdbaarheid van en het draagvlak voor de pensioenregeling. SPMS hanteert een (gedempte) kostendekkende premie en een feitelijke doorsneepremie. De kracht van het premiestuur is zeer beperkt. Een Asset Liability Management (ALM)-studie, die SPMS in 2020 heeft uitgevoerd, vormt een belangrijk middel voor vaststelling van het premiebeleid. Het premiebeleid van SPMS is voor 2022 gebaseerd op een verwacht rendement van 3,7%. Hiermee maakt het fonds expliciet de keuze om af te wijken van een premie die gelijk is aan de (ongedempte) kostendekkende premie op basis van de rentetermijnstructuur. Het fonds meent dat de premie op basis van verwacht rendement voor de lange termijn, beheerst is en bijdraagt aan de wens van premiestabiliteit. Op de korte termijn kunnen er echter onevenwichtigheden ontstaan. Als een onevenwichtigheid te lang blijft bestaan, kan aanvullend premiebeleid nodig zijn.

Het aanvullende premiebeleid (zie ook paragraaf 2.2, premies) heeft voor 2019 tot en met 2022 geleid tot een verhoging van de premie. Voor 2023 is de premie gelijk gehouden aan het niveau van 2022. In de jaren 2019 tot en met 2021 is de opbouw verlaagd. In 2022 is de opbouw gelijk aan de opbouw in 2021. Voor 2022 is de premie alleen aangepast met de zogenaamde aanpassingscoëfficiënt en verder niet verhoogd en de opbouw niet verlaagd. Dit heeft er in 2022 toe geleid dat de premiedekkingsgraad 72% bedroeg (meetmoment primo boekjaar). Dat betekent dat de opbouw/indexatie

van 2022 gerelateerd aan de premie voor 28% uit de reserves van het fonds werden gefinancierd. Voor 2023 is er een verhoging van de opbouw van circa 21%.

Het bestuur beoordeelt het premiebeleid in het algemeen en de suppletie van het fonds in het kader van de kostendekkende premie als evenwichtig vanwege:

1. Solidariteit. Uit meerdere enquêtes concludeert het bestuur dat deelnemers van het fonds hechten aan (intergenerationele) solidariteit. Door de lage rentestand van de afgelopen jaren is de opbouw die met de premiebetaling van 2022 kon worden gerealiseerd lager dan de opbouw die in het verleden mogelijk was in perioden met hogere rentestanden. De opbouw is in 2022 gelijk gebleven aan de opbouw van 2021. Een bijdrage uit de aanwezige reserves van het fonds ter verlaging van de premie past in de solidariteit waaraan door deelnemers wordt gehecht.
2. Prudentie. Een bijdrage uit de reserves van het fonds ter suppletie van de kostendekkende premie kan door het fonds in 2022 goed worden gedragen door de robuustheid van de aanwezige reserves (dekkingsgraad per jaareinde 2022: 142,7%).
3. Financiële (beleidsmatige) degelijkheid. De premiesuppletie is in omvang beperkt doordat:
  - a. als beleidsuitgangspunt is gekozen dat de premiedekkingsgraad (op het meetmoment) beperkt is tot minimaal 70%;
  - b. wordt afgebouwd als de reserves van het fonds dit niet meer mogelijk maken en
  - c. renterisico's (met invloed op de reserves van het fonds) verhoudingsgewijs in hoge mate worden afgedekt.

De historie en het beleggingsbeleid dragen in belangrijke mate bij aan de evenwichtigheid en maken een lagere premiedekkingsgraad acceptabel. De verschillende effecten van het beleid laten zich niet allemaal eenvoudig kwantificeren, zeker waar het "opties" betreft die niet in alle scenario's gelden.

Indexatiebeleid

Mogelijke pensioenverhogingen zijn gebaseerd op de indexatierichtlijnen, zoals die zijn vastgesteld door het bestuur en zijn opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Het onvoorwaardelijk deel van de toeslag bedraagt 3%. Het bestuur kan jaarlijks besluiten dat de indexatie meer dan 3% zal bedragen. Het meerdere boven 3% is een voorwaardelijke toezegging en afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Wanneer in het verleden een voorwaardelijk toeslag niet is toegekend, wordt die niet gecompenseerd. SPMS biedt daarmee een pensioenregeling met een combinatie van onvoorwaardelijke en voorwaardelijke toeslagverlening.

Beleggingsbeleid

Het strategische beleggingsbeleid is afgestemd op de verplichtingen, ambitie en risicobereidheid van SPMS. De ALM-studie die in 2020 is uitgevoerd, dient als basis voor het bepalen van de gewenste risico-rendementsverhouding. Vervolgens is dit risicobudget gebruikt om te komen tot een strategische asset-allocatie over de beleggingscategorieën. In 2022 is een nieuw risicopreferentie onderzoek uitgevoerd door IPSOS. Dit zal in 2023 meegenomen worden bij de verdere invulling van de portefeuille. Ook wordt jaarlijks een beleggingsjaarplan opgesteld. Daarin is de strategische normportefeuille met bepaalde kaders vastgesteld voor het betreffende jaar. Het fonds heeft ook Investment Beliefs en ESG-beliefs geformuleerd waaraan de beleggingen van SPMS moeten voldoen. De mandaten en de voorgestelde managers worden hieraan getoetst. Deze Investment Beliefs en ESG-beliefs worden periodiek herzien. Het doel van het beleggingsbeleid is een goede welvaartsvaste basispensioenvoorziening te verzorgen in verhouding tot het inkomen van de doelgroep, voor een betaalbare premie tegen acceptabele risico's. Naast financiële doelstellingen heeft SPMS ook een Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)-beleid. Het MVB-beleid is erop gericht om bij te dragen aan een leefbare wereld nu en in de toekomst door rekening te houden met duurzaamheidsrisico's en -kansen die materieel zijn voor risico en rendement van de beleggingen en met de impact van onze beleggingen op duurzame ontwikkeling. Stemmen, engagement en uitsluiting zijn naast integratie van ESG in de beleggingsmandaten en impact beleggen de instrumenten

die SPMS gebruikt om het MVB-beleid te implementeren. SPMS voert een actief beleggingsbeleid waar dit tot mogelijk een beter resultaat leidt. Het doel is om outperformance te realiseren na kosten.

Risicobeleid

SPMS streeft ernaar om de risico's, die een bedreiging kunnen vormen voor het realiseren van de missie en doelstellingen van het fonds, te identificeren en vervolgens te beheersen of te mitigeren. Het risicobeleid is uiteengezet in het Raamwerk Integraal Risicomanagement. Het integraal risicomanagement is ingericht conform het 'Three lines' model. De verbonden personen vervullen ieder hun eigen rol in de risico-governance. Verder wordt een Governance, Risk & Compliance (GRC)-systeem gebruikt om het integraal risicomanagement(proces) bij het fonds te ondersteunen en te verankeren. Hierbij voeren de verbonden personen periodiek risicoanalyses uit, beoordelen zij de effectiviteit van de beheersmaatregelen en leggen de resultaten daarvan vast. Met het GRC-dashboard krijgt het bestuur inzicht in relevante stuurinformatie met betrekking tot overschrijdingen van risicotoleranties, de effectiviteit van de beheersmaatregelen en opgetreden incidenten. Hiermee waarborgt het bestuur beheerste en integere bedrijfsvoering bij het realiseren van de missie en doelstellingen van het fonds.

Integriteitsbeleid

Eén van de niet-financiële risico's is het integriteitsrisico. SPMS heeft beleid geformuleerd over hoe het fonds omgaat met dit risico. Dit beleid is erop gericht om integriteitsrisico's tot een acceptabel niveau te beperken. Dit risico gaat over de integriteit en het imago van SPMS. Deze kunnen in het geding zijn of komen door onethisch gedrag van het fonds, bestuur en/of medewerkers (intern integriteitsrisico), of het risico dat SPMS schade wordt toegebracht door onethisch gedrag van derden (extern integriteitsrisico). SPMS neemt onder andere de volgende beheersingsmaatregelen ten aanzien van het integriteitsrisico: een gedragscode die betrokkenen ondertekenen, een rol van de compliance officer, openheid over nevenfuncties in het jaarverslag, de insiderregeling, het ESG-beleid en de jaarlijkse actualisatie van de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA). In 2022 is mede in dit verband gestart met het naar een hoger volwassenheidsniveau tillen van de compliancefunctie. Dit onder andere door de komst van het nieuwe pensioenstelsel en het toenemende belang van het goed invullen van de zorgplicht.

Uitbestedingsbeleid

De doelstelling van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening. Daarmee bewaakt SPMS ook haar reputatie en integriteit. SPMS is tevreden over de huidige uitbestedingsstructuur en ziet in 2022 geen aanleiding om deze strategie te wijzigen. Door het uitbestedingsrisico voortdurend te monitoren en eventueel aanvullende beheersmaatregelen te treffen, streeft het fonds naar een verantwoord uitbestedingsbeleid. Een zorgvuldig uitbestedingsbeleid draagt bij aan een betrouwbare pensioenuitvoering voor nu en in de toekomst. Wel vraagt uitbesteden om permanent onderhoud en alertheid, omdat externe partijen zich blijven ontwikkelen.

De strategie van SPMS is professionaliteit, flexibiliteit en schaalvoordelen te realiseren door core-activiteiten uit te besteden. Dit betreft vermogensbeheer, mid-office, pensioenbeheer en financiële administratie. Twee kernactiviteiten worden echter bewust niet uitbesteed, namelijk bestuursondersteuning en financiële planning. Bij een uitbesteding houdt SPMS contractueel rekening met de mogelijkheid om van uitvoerder te wisselen.

Uitkomsten van het gevoerde (financiële) beleid

De pensioenen zijn per 1 januari 2023 verhoogd met 4,25%. De stijging van het indexcijfer van de cao-lonen (brutolonen van werknemers bij de overheid) over 2022 bedraagt 4,121%. De stijging van de beroepsinkomens van de deelnemers, in dit geval de toeslag die in het macrokader is afgesproken, is over 2022 hoger dan de cao-lonen bij de overheid. Voor 2022 volgt de aanpassing van de premies (conform artikel 25 lid 2 van het pensioenreglement) de genoemde cao-stijging. De opbouw van het normpensioen blijft in 2022 gelijk aan de opbouw van 2021, waarbij de aanpassing aan de cao-stijging

niet wordt meegenomen. Dit als gevolg van het geformuleerde premiebeleid, waarbij voor de periode 2021 tot en met 2025 geldt dat de premiedekkingsgraad minimaal 70% dient te bedragen. Het fonds maakt de ambitie waar om de loontrend van de cao-lonen bij te houden. Het pensioenfonds kent verder geen indexatie-achterstanden en hoefde de nominale rechten ook niet te korten. De basispensioenen zijn meer in waarde gestegen dan de loonindex (zie de grafiek in paragraaf 2.2).

Op basis van de in 2020 uitgevoerde ALM-studie en haalbaarheidstoets zijn de verwachtingen getoetst. De financiële opzet voldoet om ook in de toekomst de verwachtingen te kunnen waarmaken.

1.2.2 Organisatie

Organisatie bestuur

Het bestuur van SPMS is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling en laat zich hierin bijstaan door een directeur en een bestuursbureau. Zij zorgen voor de beleidsvoorbereiding en assisteren het bestuur bij het monitoren van de pensioenuitvoering. SPMS maakt waar nodig ook gebruik van externe adviseurs. De bestuurscommissies 'Pensioenen', 'Audit & Risk' en het 'Investment Committee' adviseren het bestuur en het bestuursbureau over bestuursbesluiten en/of beleid. In deze commissies hebben ook externe deskundigen zitting. Verder heeft het fonds op grond van IORP II een aantal sleutelfunctiehouders.

Rol BPMS

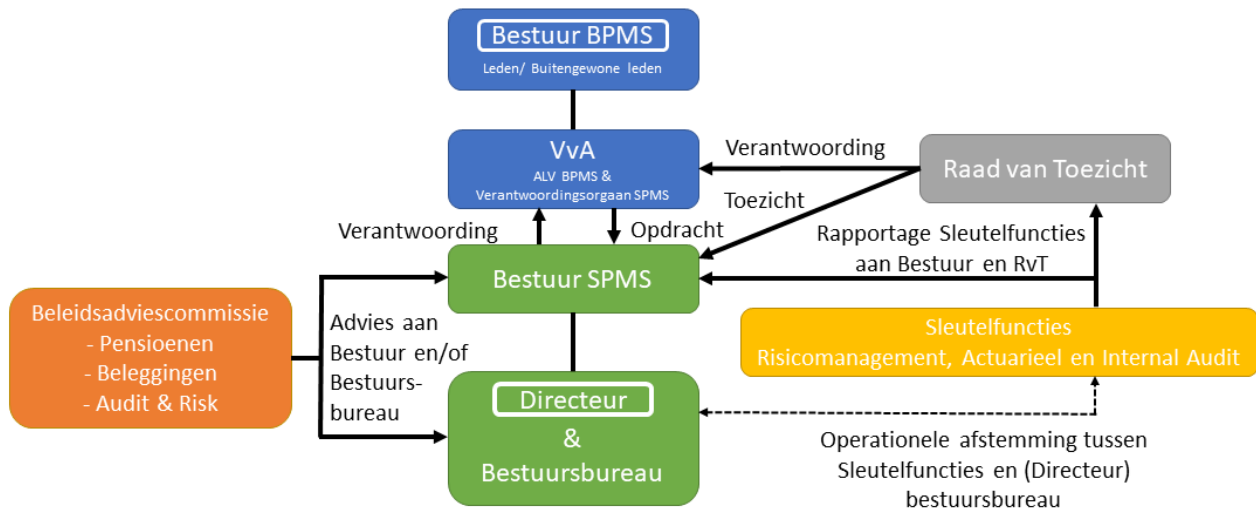
BPMS treedt op als 'opdrachtgever' van het fonds. BPMS heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de inhoud van de pensioenregeling. Het bestuur van SPMS legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan (VO, in de zin van de wet) van SPMS zijnde de Vergadering van Afgevaardigden (VvA) van BPMS. Het bestuur van BPMS overlegt enkele keren per jaar met een delegatie van het bestuur van SPMS. Het bestuur van BPMS benoemt de SPMS-bestuursleden, voor zover deze de actieven vertegenwoordigen, en kan hen eventueel ook weer ontslaan. Het lid uit de geleding van de buitengewone leden wordt benoemd door de gekozen vertegenwoordigers van de buitengewone leden in de VvA, op voordracht van het bestuur van SPMS.

Rol Raad van Toezicht

Het bestuur van SPMS benoemt de leden van de RvT op voordracht van het bestuur van BPMS. Tot de toezichtstaken behoren (voor een meer volledige opsomming zie Hoofdstuk 3, Verslag RvT):

- Toezicht houden op een beheerste en integere bedrijfsvoering en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur.
- Het bestuur met raad terzijde staan.

De organisatie van BPMS, SPMS en de onderlinge samenhang is als volgt:

Uitbestede taken

SPMS is en blijft volgens de eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. SPMS heeft voor deze taken het pensioenbeheer ondergebracht bij APG en het vermogensbeheer bij BlackRock.

Profiel

SPMS is een verplicht gesteld beroepspensioenfonds voor vrijgevestigde medisch specialisten. Onder het motto 'Uw pensioen, ons specialisme', wil SPMS op pensioengebied toegevoegde waarde en hoogwaardige dienstverlening leveren aan de deelnemers. Het pensioenfonds onderscheidt zich door de onvoorwaardelijke toeslagverlening.

Hierdoor is de kans klein dat (over langere tijd) de inflatie niet kan worden gevolgd. Tevens wordt hierdoor het nadeel van de doorsneepremie gemitigeerd. Immers, door de vaste indexatie in de premie op te nemen, wordt het subsidiërende effect van de doorsneepremie gematigd. Daarnaast is de persoonlijke dienstverlening onderscheidend, zoals de ondersteuning bij pensioenplanning door financiële planners. Er zijn per 31 december 2022 8.819 premiebetalende deelnemers, 1.847 voormalige deelnemers die nog niet gepensioneerd zijn (slapers) en 7.639 pensioengerechtigden. Met een belegd vermogen van circa 10,6 miljard euro per 31 december 2022 behoort SPMS tot de top 20 van pensioenfondsen in Nederland. Gemeten naar de omvang van het vermogen is SPMS het grootste beroepspensioenfonds. Het pensioenfonds wil de beloftes aan en de verwachtingen van de deelnemers waarmaken. SPMS hanteert daarom een degelijke financiële opzet die past bij het karakter van het pensioenfonds. Twee aspecten zijn kenmerkend voor dat karakter: een streven naar zekerheid en een streven naar invulling van welvaartsvastheidsbescherming. Hiervoor is het noodzakelijk om beheerste beleggingsrisico's te nemen en een voldoende grote buffer te hebben. SPMS is gevestigd in Zeist. Een voorloper van dit pensioenfonds werd al opgericht op 16 januari 1968. De pensioenregeling ging formeel van start op 1 januari 1973. De laatste statutenwijziging was op 26 oktober 2021. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41177485. Het pensioenfonds is aangesloten bij de koepelorganisatie Pensioenfederatie.

2. Bestuursverslag

2.1 Goed pensioenfondsbestuur

2.1.1 Governance en de Code

Goed pensioenfondsbestuur is geborgd in de juiste checks and balances tussen de functies bestuur, verantwoording en intern toezicht. Goed bestuur vergroot de effectiviteit, legitimeert ten opzichte van de belanghebbenden en bevordert dat het fonds zijn doelstellingen haalt. Voor beroepspensioenfondsen is wettelijk geregeld dat het bestuur dient te bestaan uit vertegenwoordigers van de beroepspensioenvereniging die de verplichtstelling heeft aangevraagd. Het bestuursmodel van SPMS functioneert op die wijze en past bij de beroepsgroep.

De functie van verantwoordingsorgaan (VO) ligt bij de Vergadering van Afgevaardigden (VvA). Dit orgaan bestaat uit afgevaardigden van alle ziekenhuizen waarin vrijgevestigde medisch specialisten de actieve leden zijn. Het gaat om 61 zelfstandige medische staven in de ziekenhuizen (stand per 31 december 2022). Dit aantal is in 2022 gelijk gebleven. Naast de actieve leden hebben de gepensioneerden en slapers tien zetels in de VvA. Hun stemrecht is met 50% van de stemmen gelijk aan dat van de actieve leden, voor de taken die zijn toebedeeld aan het verantwoordingsorgaan. Ook degenen die niet in een ziekenhuis werken, zijn in de VvA vertegenwoordigd via een afgevaardigde.

Code Pensioenfondsen

Vanuit het maatschappelijk belang van een pensioenfonds is vereist dat het functioneren van het bestuur voldoende aandacht krijgt. Binnen de pensioensector is hiervoor een Code opgesteld, waarin normen geformuleerd zijn voor 'goed pensioenfondsbestuur'. Dit is een gedragscode voor de sector. Deze bestaat uit normen die de sector zichzelf oplegt. Het doel van de Code is het bewustzijn van 'goed pensioenfondsbestuur' te stimuleren bij bestuurders, leden van het intern toezicht (RvT) en de VvA als verantwoordingsorgaan (VO). In dit jaarverslag besteden we aandacht aan de rapportage over de (naleving van de) Code Pensioenfondsen.

De acht thema's van de Code waar goed pensioenfondsbestuur om draait zijn: Vertrouwen waarmaken, Verantwoordelijkheid nemen, Integer handelen, Kwaliteit nastreven, Zorgvuldig benoemen, Gepast belonen, Toezicht houden en inspraak waarborgen en Transparantie bevorderen.

Bij de verantwoording gaat het steeds om de bereidheid om openheid van zaken te geven. De Code laat ruimte voor de eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur in de (beleids)keuzes die het bestuur maakt.

De waarde van de Code zit met name in de jaarlijkse dialoog en afgewogen besluitvorming over de onderwerpen in deze Code. Op een aantal punten wijkt SPMS af van de normen van de Code. Deze afwijkingen hebben te maken met de structuur van het beroepspensioenfonds. Zo worden bestuursleden benoemd door het bestuur van de beroepspensioenvereniging, na selectie door het fondsbestuur. Eén bestuurslid wordt benoemd door de buitengewone VvA-leden. Ook bij de RvT en het verantwoordingsorgaan gelden afwijkende benoemingsprocedures. De RvT wordt benoemd door het bestuur van SPMS, na een voordracht door het bestuur van BPMS. Bij het verantwoordingsorgaan worden de afgevaardigden (en plaatsvervangend afgevaardigden) benoemd door de BPMS-leden in de ziekenhuizen.

Voor een beroepspensioenfonds als SPMS is deze invulling vanwege het noodzakelijke draagvlak heel belangrijk. De afgevaardigden vervullen daarmee een spilfunctie tussen bestuur en deelnemer.

Volgens de Code Pensioenfondsen dienen alle leden van de VvA de gedragscode van het fonds te tekenen. Gezien de omvang van de groep en de mate van invloed die de individuele leden hebben op de besluitvorming van SPMS, is dit een bepaling waarbij het bestuur in de bijlage uitlegt waarom de naleving op dit punt afwijkt. Het fonds rapporteert op de website www.spms.nl in de hierboven genoemde bijlage over de naleving van alle principes van de Code Pensioenfondsen. Als hiervan is afgeweken, wordt dat gemotiveerd (volgens het principe 'pas-toe-of-leg-uit'). De Code levert daarmee een bijdrage aan het transparanter maken van de verhoudingen binnen het fonds en de communicatie met belanghebbenden.

In bijlage III van dit jaarverslag worden de normen (en naleving ervan) toegelicht die betrekking hebben op rapportage in een jaarverslag.

Het eigen functioneren is voor het SPMS-bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Jaarlijks organiseert het bestuur een zelfevaluatie. Tenminste eens in de drie jaar wordt de evaluatie conform de Code Pensioenfondsen begeleid door een externe partij om het functioneren onafhankelijk te observeren. Bij die evaluatie komt aan de orde of het bestuur en het intern toezicht voldoende geschikt en divers zijn en wordt bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Voor de evaluatie over 2022 hebben alle bestuurders individuele evaluatiegesprekken gevoerd met de voorzitter, vicevoorzitter en directeur. De evaluatie is afgesloten met een gezamenlijke sessie.

2.1.2 Intern toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op een beheerste en integere bedrijfsvoering en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De RvT staat het bestuur bij met advies en fungeert als gesprekspartner. De eindverantwoordelijkheid voor het bestuur en het initiëren en uitvoeren van de bestuurstaken ligt bij het bestuur. De RvT doet verslag van zijn werkzaamheden in hoofdstuk 3. Per 1 januari 2022 is René Maatman voorzitter van de RvT. De benoemingstermijn van Daniëlle Melis liep per 30 juni 2022 af. De ontstane vacature is per 1 augustus 2022 ingevuld door Annemarie Mijer-Nienhuis.

2.1.3 Verantwoording

De VvA is als verantwoordingsorgaan bevoegd een oordeel te geven over het beleid van het bestuur van SPMS. In juni 2022 heeft de VvA in een vergadering het concept jaarverslag over 2021, met het actuariële rapport dat daarbij hoort, behandeld. De VvA dechargeerde bestuur en RvT van SPMS voor het gevoerde beleid in 2021.

2.1.4 Externe toezichthouders

DNB heeft verschillende onderzoeken en enquêtes uitgevoerd bij SPMS. Deze onderzoeken hebben niet geleid tot interventies of risico-mitigerende maatregelen. In 2022 hebben DNB en AFM geen dwangsommen of boetes opgelegd aan SPMS. DNB heeft geen aanwijzingen aan het fonds gegeven en geen bewindvoerder aangesteld. Ook heeft DNB de bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder. Het bestuur hecht veel waarde aan het onderhouden van een goede relatie met de toezichthouders.

2.1.5 Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond eind 2022 uit negen bestuursleden. Acht zijn benoemd door de actieve deelnemers en één door de buitengewone leden namens slapers en gepensioneerden.

Diversiteitsbeleid SPMS

Diversiteit is een belangrijk, maar vaak ook complex onderwerp. Het bestuur van SPMS vindt het belangrijk dat de fondsorganen zoveel mogelijk complementair zijn samengesteld. Het bestuur onderkent dat het, om optimaal te functioneren, een verscheidenheid aan vaardigheden en zienswijzen nodig heeft. Het bestuur realiseert zich dat de

situatie bij een beroepspensioenfonds vaak anders is dan bij andere fondsen. In een beroepsfonds is de samenstelling van het deelnemersbestand immers per definitie tamelijk eenvormig. Alle deelnemers en gepensioneerden hebben dezelfde achtergrond, hetzelfde opleidingsniveau en – binnen marges – hetzelfde inkomensniveau. De samenstelling kan echter ook op een andere wijze voldoende divers zijn. Diversiteit is een strategische noodzaak geworden. Het draagt bij aan de kwaliteit van besluitvorming en zorgt voor draagvlak. SPMS heeft een eigen stappenplan opgesteld aan de hand van diverse aanbevelingen uit de sector.

Het bestuur

• **Jong/oud**

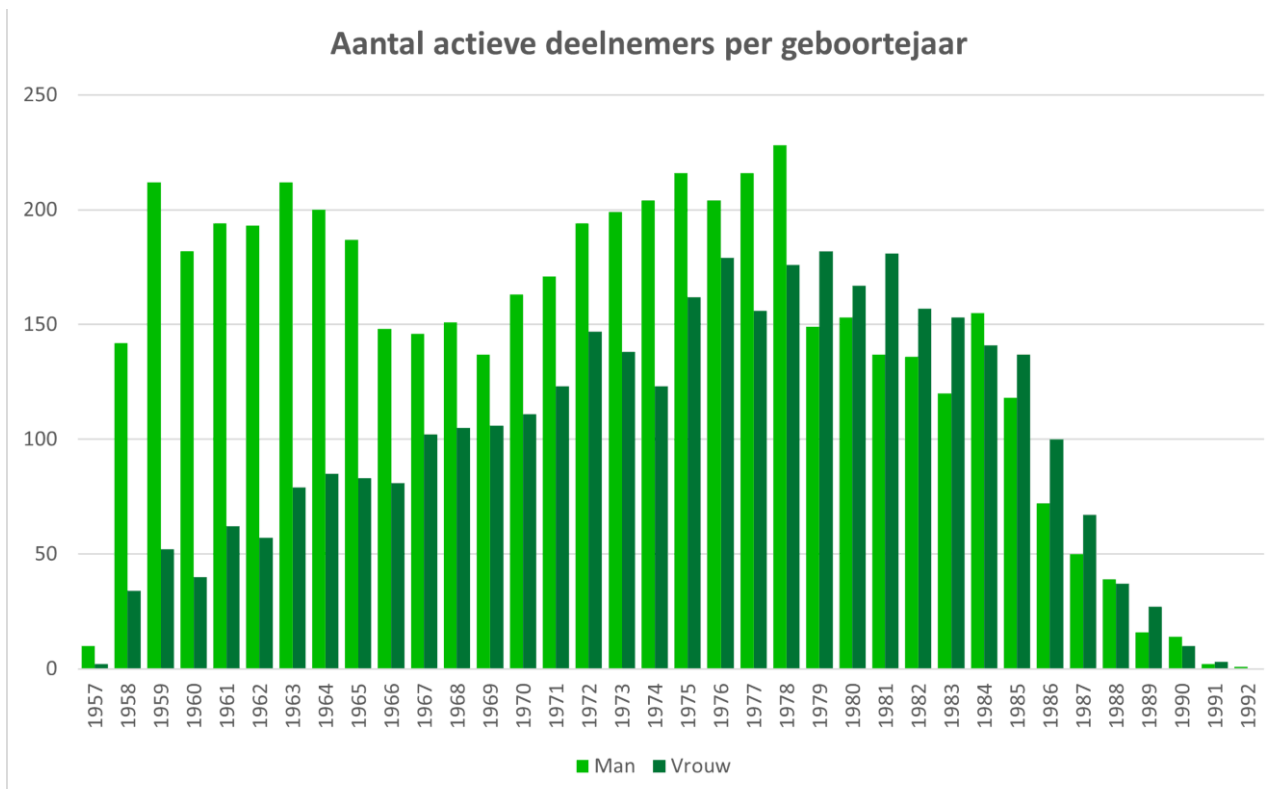
Het bestuur streeft naar een evenwichtige samenstelling van de leden naar leeftijd. Hierbij moet bedacht worden dat een jonge deelnemer bij SPMS een stuk ouder is dan een jonge deelnemer bij andere fondsen. Een nieuwe deelnemer start gemiddeld op 35-jarige leeftijd in de SPMS-regeling. Een deelnemer die jonger is dan 50, kan daarmee als relatief 'jong' worden gezien. In de Code Pensioenfondsen is opgenomen dat in het bestuur tenminste één lid onder de 40 jaar zitting heeft. Gelet op de afwijkende leeftijdsopbouw, stelt het bestuur deze leeftijd voor SPMS op 50 jaar. Het bestuur stelt daarmee als doel dat tenminste één lid jonger is dan 50 jaar. Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht naar kandidaten die passen in deze leeftijdsgroep, voor zover deze nog niet in een van de fondsorganen vertegenwoordigd zijn.

Ook ten aanzien van de hogere leeftijden streeft het bestuur naar een evenwichtige samenstelling. Het bestuur bestaat uit minimaal zeven leden. Naast een jonger lid streven we ernaar dat tenminste twee leden tussen de 50 en 60 jaar zijn en dat één lid ouder is dan 65 jaar. Bij de vervulling van vacatures wordt hier echter niet expliciet op geworven; bij gelijke geschiktheid zullen kandidaten uit deze groep wel de voorkeur genieten, voor zover de bestuursamenstelling daarom vraagt.

Aan alle hierboven genoemde doelstellingen is voldaan in 2022.

• **Man/vrouw**

Er is een toenemend aantal vrouwen in de beroepsgroep. Daarom acht het bestuur het van groot belang dat de zetelverdeling onder mannen en vrouwen meer evenwichtig wordt. Onze doelstelling is dat ten minste twee vrouwen in het bestuur zitting hebben. Deze doelstelling is gerealiseerd in 2022. Bij de invulling van nieuwe vacatures zal een beroep op vrouwelijke kandidaten voor het bestuur worden gedaan. Bij gelijke geschiktheid gaat de voorkeur uit naar een vrouw. In onderstaande staafdiagrammen is het aantal mannen en het aantal vrouwen onder de actieve deelnemers per geboortjaar weergegeven. Duidelijk is dat bij de jongere cohorten het aandeel vrouwen toeneemt.

• **Diverse specialismen/verschillende ziekenhuizen/gepensioneerden**

Het beleid is om bij de bestuurssamenstelling ook te kijken naar diverse beroepsmatige specialismen en een spreiding over verschillende ziekenhuizen. Hiermee bewerkstelligen we zoveel mogelijk een evenwichtige weergave van de doelgroep. Gepensioneerden hebben zitting in het bestuur doordat een bestuurslid wordt benoemd door de buitengewone (gepensioneerde en slapende) leden van de VvA.

Het verantwoordingsorgaan

De Vergadering van Afgevaardigden (VvA) fungeert binnen SPMS als verantwoordingsorgaan. Dit orgaan is anders samengesteld dan bij andere pensioenfondsen. 61 leden worden benoemd door de leden van de beroepspensioenvereniging BPMS (actieve deelnemers) en 10 leden worden via rechtstreekse verkiezingen gekozen door de buitengewone leden van BPMS (gewezen deelnemers en gepensioneerden). In hoofdstuk 4 *Verslag BPMS en Verantwoordingsorgaan* is de samenstelling opgenomen en zijn de activiteiten verder toegelicht.

Het bestuur wijst bij vacatures op het belang van een evenwichtige samenstelling binnen de VvA. Het bestuur roept daarom de verenigingsleden op om vooral aan jonge en vrouwelijke deelnemers te denken. Ook is deze boodschap aan de VvA-leden meegegeven, zodat zij – in het geval zij op zoek gaan naar geschikte opvolgers – in eerste instantie binnen de doelgroepen ‘jong’ en/of ‘vrouw’ zoeken.

De Raad van Toezicht

Het bestuur benoemt de leden van de RvT op voordracht van het bestuur van BPMS. Beide besturen streven naar een evenwichtige samenstelling van de RvT. Als doel is gesteld dat in de RvT tenminste één vrouw zitting heeft. Deze doelstelling is gerealiseerd. Daarnaast achten beide besturen het van belang dat de leeftijdssamenstelling van de RvT evenwichtig is.

2.1.6 Bestuursvergaderingen

Het bestuur van SPMS vergaderde in 2022 tien keer. Het ging om acht reguliere vergaderingen en twee extra vergaderingen. Daarnaast werden er twee strategiedagen georganiseerd. De educatieve sessies voorafgaand aan een vergadering zijn in 2022 gecontinueerd. Daardoor worden onderwerpen tijdens de vergadering efficiënter besproken. Naast de jaarlijks terugkerende zaken zoals de ABTN, vaststelling van de premie en opbouw, toeslagverlening en de aanpassingscoëfficiënt (AC), het beleggingsplan, de afdekking van risico's en het jaarverslag, kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

- Wijziging pensioenreglement: aanpassing aanpassingscoëfficiënt (AC) en toeslagbepaling
- Rapportages sleutelfunctiehouders
- Onderzoeken van DNB
- Naleving Code Pensioenfondsen
- Asset class review
- Interne Audits (sancties en robuuste pensioenadministratie)
- Voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel
- Verdere ontwikkeling en implementatie van ESG-beleid (Environment, Social, Governance)
- Het sanctiebeleid
- Datakwaliteit
- Integriteitsbeleid
- Het Raamwerk Integraal Risicomanagement
- Jaarlijkse haalbaarheidstoets
- Toekomstvisie en strategie
- Communicatiebeleid en jaarplan
- Premiedekkingsgraadbeleid
- Implementatie Governance, Risk & Compliance (GRC)-tool
- Voorwaardelijke toeslag

De eerste strategiedag in maart is onder andere besteed aan de governance naar een pensioenregeling onder het nieuwe pensioenstelsel. Op de tweede strategiedag in oktober zijn de keuzemogelijkheden binnen de nieuwe pensioenregeling bediscussieerd en is er aandacht besteed aan de ontwikkeling van de uitbreiding van de dienstverlening.

2.1.7 Deskundigheid

Het bestuur hecht groot belang aan het bevorderen van de geschiktheid. Alvorens bestuurslid van SPMS te worden, doorloopt de kandidaat als aspirant-bestuurslid een introductieprogramma. Dit bestaat uit een intern programma dat wordt verzorgd door het bestuursbureau. Daarin leert de kandidaat meer over de specifieke kenmerken van SPMS, de pensioenregeling, het vermogensbeheer, het risicobeheer en de overige taken van het fonds en bestuursbureau. Ook volgt het aspirant-bestuurslid cursussen bij erkende opleidingsinstellingen, zoals SPO, waaronder in ieder geval de basispensioencursus (niveau A). Daarnaast volgen de aspiranten in ieder geval de cursus op niveau B van het aandachtsgebied van de commissie waarin zij als bestuurslid zitting zullen nemen. Een aantal bestuurders heeft ook het programma 'Certified Pension Executive' gevolgd en afgerond.

De ambitie is verder dat de bestuursleden cursussen volgen op andere gebieden waar zij nog niet op niveau B zitten. Er is sprake van doorlopende geschiktheidsbevordering. Tijdens de VvA-vergaderingen geven experts nadere uitleg over actuele onderwerpen. De bestuursadviescommissies vervullen ook een belangrijke rol bij de deskundigheidsbevordering. Hierdoor krijgen de bestuursleden kennis over specifieke aandachtsgebieden. Iedere commissie bestaat uit minstens twee bestuursleden, minimaal twee externe deskundigen en ten minste één interne deskundige. Dit bevordert de onderlinge kennisoverdracht en waarborgt de kennis. Kennisoverdracht vindt dus deels "on the job" plaats en deels via (vak)informatie en seminars.

Om deskundigheid te bevorderen vindt het bestuur het bovendien wenselijk dat bestuursleden na enige tijd rouleren tussen de commissies. Hierdoor kunnen zij op termijn de diverse aspecten meer afgewogen in hun besluitvorming betrekken. Een nieuwe bestuurder moet vanaf dag één geschikt zijn. Het bestuur heeft via een aanwas van aspirant-bestuursleden steeds geanticipeerd op de mogelijkheid dat bestuurszetels openvallen die snel opgevuld moeten worden.

Het bestuur vindt ook de deskundigheid van de VvA-leden van groot belang. Zij volgen aansluitend op de reguliere VvA-vergaderingen in de avonduren een inhoudelijke cursus. Deze SPMS-pensioencursus wordt verzorgd door medewerkers van het bestuursbureau, soms met ondersteuning van een gastspreker. De afgevaardigden die alle zes modules van de SPMS-pensioencursus volgen, krijgen een certificaat.

Verder worden tijdens het eerste deel van een VvA-vergadering sprekers uitgenodigd om kennis te delen. In december 2022 heeft de heer Theo Langejan, bestuursadviseur van de Pensioenfederatie en betrokken bij de ontwikkeling van het pensioenakkoord, een lezing gegeven over het politieke proces rondom de totstandkoming van de Wet toekomst pensioenen.

2.1.8 Integriteit

Alle bestuursleden, medewerkers van het bestuursbureau, adviseurs van de adviescommissies en RvT-leden hebben in 2022 de gedragscode van SPMS ondertekend. Bij SPMS zijn bestuursleden, de directeur, een aantal medewerkers van het bestuursbureau en de adviseurs van de adviescommissies IC en ARC aangemerkt als insiders. Zij moeten alle privébeleggingen melden aan de externe compliance officer (KPMG), die de compliance officer van SPMS ondersteunt. De eigen compliance officer heeft in 2022 geen bijzonderheden gerapporteerd. Op basis van een aanbeveling uit de gewijzigde Code Pensioenfondsen heeft het BPMS-bestuur besloten de SPMS-gedragscode voor 2022 te volgen en mede te ondertekenen. Zij worden niet gezien als insiders. De gedragscode en bijbehorende regelingen worden regelmatig geactualiseerd.

2.1.9 Uitbesteding

De uitvoering van de pensioenregeling is uitbesteed aan APG (pensioenbeheer). BlackRock verzorgt voor SPMS het vermogensbeheer in haar rol als fiduciair en Columbia Thread Needle Investments verzorgt daarbij de uitvoering van het ESG-beleid. Met al deze uitvoerders zijn Service Level Agreements (SLA's) afgesproken. De afspraken uit de SLA's worden jaarlijks getoetst op de naleving. Partijen waaraan is uitbesteed hebben assurance rapportages (zoals ISAE 3402) opgeleverd over 2022. Deze rapportages leverden geen zorgwekkende bevindingen op voor SPMS.

2.1.10 Communicatie

Communicatiestrategie en thema's

De communicatieve doelstelling voor 2022 is in contact te komen met de actieve deelnemers om de waardevolle onderdelen van de regeling te laten zien. De kern van de communicatiestrategie van SPMS is aan de hand van drie strategische communicatiethema's uitgerold. De thema's van 2022 zijn:

- ondernemend pensioenfonds
- financiële planning op maat gericht op inkomen voor nu én later
- premium service en diensten

SPMS onderscheidt zich van veel andere pensioenfondsen doordat de financieel planners alle startende deelnemers persoonlijk benaderen voor een startersgesprek. Ook besteedt SPMS veel aandacht aan persoonlijke gesegmenteerde communicatie en kleine groepsbijeenkomsten. Het is belangrijk dat deelnemers weten wat ze van het fonds kunnen verwachten.

De financieel planners van SPMS

Het draait om de deelnemer, niet om pensioen. Pensioen plaatsen we daarom altijd in breder perspectief waarbij we vanuit de leefwereld van de medisch specialist starten. Daarom is SPMS hét pensioenfonds met eigen, onafhankelijke financieel specialisten.

De activiteiten van de financieel planners:

- 190 Financiële Scans
- 281 adviesgesprekken
- 311 QuickScans
- 186 startgesprekken
- 12 UPO-poli's (75 deelnemers)
- Quinto P onderzoek
- Digitale bijeenkomsten

Online bijeenkomsten

In 2022 zijn er 12 digitale bijeenkomsten via Teams geweest. De bijeenkomsten zijn in het voor- en najaar geweest. De bijeenkomsten zijn gesegmenteerd naar leeftijdscohort. Voor de leeftijdsgroep tot 45 jaar is de bijeenkomst 'Grip op de balans' georganiseerd. Voor de leeftijdsgroep vanaf 45 jaar tot 55 jaar de bijeenkomst 'Goed op weg naar uw pensioen'.

Communicatie Nieuw Pensioen Stelsel (NPS)

In 2022 is de communicatie over het communicatieplan NPS verder aangepast aan de ontwikkelingen van de Wet Toekomst Pensioen. De insteek daarvan is dat SPMS werkt aan het vertrouwen van de deelnemer. Er zijn immers nog veel onzekerheden over de te nemen besluiten. De wetgeving is nog in wording en er zijn nog veel openstaande vragen. We betrekken deelnemers bij deze ontwikkelingen door ze mee te nemen in de procescommunicatie. Van wat er bekend is zijn veel gestelde vragen en antwoorden op de website geplaatst. Deze worden regulier aangepast. Ook zijn er klankbordgroepen met deelnemers georganiseerd. In deze klankbordgroepen zijn de wensen uitgevraagd over de soort communicatiemiddelen en de onderwerpen. Ook zijn de contouren van de vernieuwde pensioenregeling besproken. In 2023 wordt dit voortgezet.

2.1.11 Procedures

SPMS heeft een klachtenprocedure en een geschillenregeling voor deelnemers. Deze staan op onze website www.spms.nl. In 2022 ontving SPMS in totaal twaalf klachten (in 2021 vier) en waren er geen geschillen. De aanleiding van de klachten is divers. De meeste klachten (acht) hebben betrekking op het indexatiebesluit voor 2023.

SPMS doet er alles aan om de deelnemers zo goed mogelijk van dienst te zijn. Bij een klacht over de uitvoering van de pensioenregeling stelt SPMS elke deelnemer of andere belanghebbende in staat deze klacht bij het pensioenfonds in te dienen. Het fonds tracht klachten binnen tien werkdagen af te handelen. Dat is de termijn die in procedures is vastgelegd.

Er zijn dit verslagjaar geen procedures tegen het fonds gevoerd. SPMS ziet in 2022 een stijging van het aantal klachten.

	Aantallen	Aantallen
Geschillen (klachten die intern zijn afgehandeld)		
Geschillen in behandeling 1 januari 2022:	-	
Ingediende geschillen 2022:	12	
Afgewikkelde geschillen 2022:	8	
- Waarvan aanpassing besluit		-
- Waarvan handhaving besluit		8
- Waarvan ingetrokken door deelnemer		-
- Waarvan niet ontvankelijk		8
In behandeling 31 december 2022:	4	
Klachten via Ombudsman Pensioenen	-	
Klachten in behandeling 1 januari 2022:	-	
Ingediende klachten 2022:	-	
- Waarvan behandeld als klacht/geschil		-
- Waarvan normaal in behandeling genomen door fonds		-
- Waarvan behandeld door de Ombudsman Pensioenen		-
Afgehandeld in 2022:	-	
In behandeling 31 december 2022:	-	

2.2 Pensioenregeling

De Beroepspensioenvereniging Medisch Specialististen (BPMS) is verantwoordelijk voor de inhoud van de pensioenregeling op hoofdlijnen. SPMS voert de regeling uit in opdracht van BPMS. Dit is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen BPMS en SPMS.

De deelnemer bouwt jaarlijks ouderdomspensioen op en indien van toepassing partner- en wezenpensioen. De regeling kwalificeert daarmee als een uitkeringsregeling volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De som van de jaarlijkse pensioenaanspraken, inclusief alle toeslagen, vormt het te bereiken pensioen op de ingangsdatum. Naast de opbouw van pensioen kent de regeling een aantal andere voorzieningen. Het gaat daarbij met name om een premievrije opbouw bij arbeidsongeschiktheid en een tijdelijk partnerpensioen. Verder biedt de regeling flexibilisering in de vorm van uitruil tussen partnerpensioen en ouderdomspensioen, vervroegen of uitstel van pensioen en conversie.

Inhoud van de pensioenregeling

Het in 2022 op te bouwen ouderdomspensioen bedraagt jaarlijks 753,98 euro. Bij opting out is dat 608,05 euro per jaar. Ter illustratie: een specialist die sinds 1992 aan de pensioenregeling van SPMS deelnam en in 2022 met pensioen ging (vanuit opting in), heeft een vast pensioenbedrag opgebouwd van 21.269 euro bruto per jaar. [BNv1] Samen met alle toeslagen komt dit bedrag in 2022, inclusief hoge conversie (waarmee toekomstige indexaties worden ingeruild voor een gelijkblijvend hogere uitkering op pensioeningangsdatum), uit op een bedrag van 52.494 euro bruto per jaar. Zie ook de paragraaf 'Ontwikkeling pensioen uit eigen premiebetaling'.

Het partnerpensioen is 70% van het ouderdomspensioen tot 2018. Vanaf 2018 is het percentage circa 75%. Het wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen en wordt verdubbeld als beide ouders zijn overleden. Bij overlijden van de deelnemer vóór de ingang van het ouderdomspensioen berekent SPMS de nabestaandenpensioenen alsof de deelnemer de premie is blijven betalen tot de 65-jarige leeftijd. Ook keren we dan aanvullend een tijdelijk

partnerpensioen uit, tot de partner de leeftijd van 65 jaar bereikt. Voor deelnemers overleden op of na 1 januari 2013 wordt het tijdelijk partnerpensioen uitgekeerd tot en met de kalendermaand waarin de partner de AOW-leeftijd bereikt.

Mutatieoverzicht deelnemers

In 2022 steeg het aantal actieve deelnemers tot 8.819. Dat waren er 148 meer dan in 2021. Het aantal actieven bestond eind 2022 voor 59% uit mannen (2021: 60%) en voor 41% uit vrouwen (2021: 40%). Het aantal gewezen deelnemers is toegenomen met 35 tot 1.847 personen aan het einde van 2022. Deze groep bestond eind 2022 voor 58% uit mannen (2021: 60%) en voor 42% uit vrouwen (2021: 40%). Het aantal pensioengerechtigden nam in 2022 toe met 74 tot een totaal van 7.639. Van de deelnemers die in 2022 ouderdomspensioen ontvingen, was 88% man (2021: 89%) en 12% vrouw (2021: 11%). In 2022 keerde het fonds een nabestaandenpensioen uit aan 52 mannen (2021: 47) en 1.957 vrouwen (2021: 1.947).

Het percentage vrouwen onder de pensioengerechtigden was de afgelopen vijf jaar stabiel. Binnen de groep actieve deelnemers loopt het percentage vrouwen op. In 2007 was dit 20%, in 2022 was dit 41%. Van de nieuwe instroom in 2022 is 59% vrouw.

De mutaties in 2022 per deelnemersgroep

	Deelnemers 2022	Gewezen deelnemers 2022	Ouderdoms- pensioen 2022	Nabestaanden- pensioen 2022	Wezenpensioen 2022
Aantal per 01-01-2022	8.671	1.812	5.461	1.994	110
Bij:					
Toetredingen vanuit:					
- Nieuwe specialisten					
- Deelnemers	458	224	98		
- Gewezen deelnemers	29		182		
- Pensioengerechtigden				142	16
Af:					
- naar deelnemers		-29			
- naar gewezen deelnemers	-224				
- naar pensioengerechtigden	-98	-182			
Overleden	-5	-3	-210	-127	
Afloop rechten					-14
Waardeoverdrachten		-2			
Beëindiging deelname / overige oorzaken ¹	-12	27	-13		
Aantal per 31-12-2022	8.819	1.847	5.518	2.009	112

¹ Overige oorzaken betreffen deelnemers die slapers zijn geworden zonder aanspraken

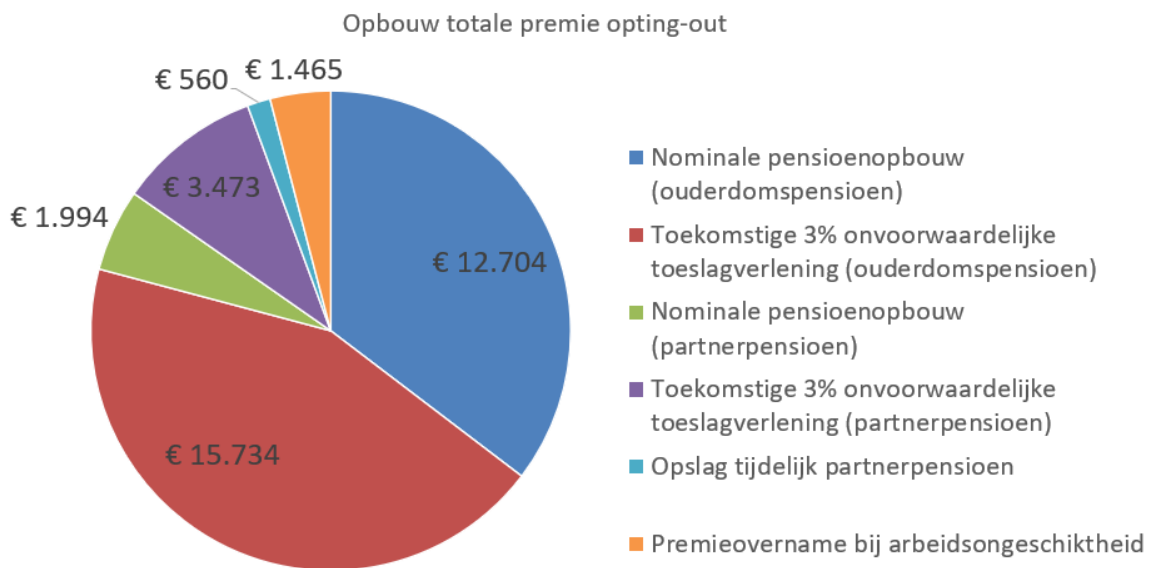
Premies

SPMS draagt zorg voor de uitvoering van de pensioenregeling. Dit betekent dat SPMS de premie berekent en int. Ook verzorgt SPMS de pensioenuitkering. In 2022 bedroegen de premieopbrengsten voor SPMS 237,0 miljoen euro. Ten opzichte van 2021 betekent dit een toename van circa 4,9 miljoen euro. De premieopbrengsten bevatten alleen de premies die door de deelnemers zijn betaald. Bij SPMS is er sprake van een doorsneepremie. Hierbij maakt SPMS bij de bepaling van de premie voor de deelnemer geen onderscheid naar leeftijd en geslacht. De pensioenpremie van een deelnemer bestaat uit de volgende bestanddelen:

- Nominale pensioenopbouw (ouderdomspensioen).
- Toekomstige 3% onvoorwaardelijke toeslagverlening (ouderdomspensioen).
- Nominale pensioenopbouw (partnerpensioen).
- Toekomstige 3% onvoorwaardelijke toeslagverlening (partnerpensioen).
- Opslag tijdelijk partnerpensioen.
- Premieovername bij arbeidsongeschiktheid.

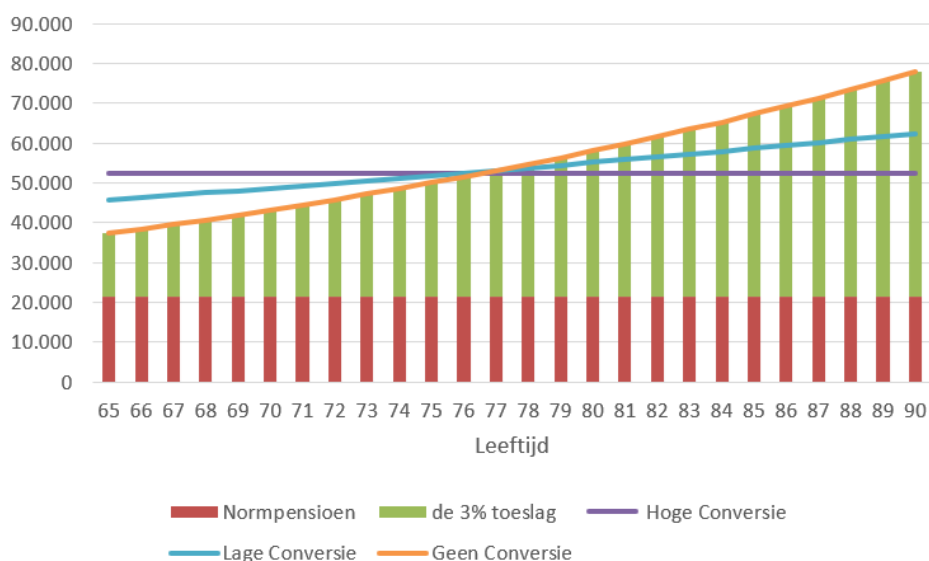
Indien sprake is van een deelnemer met partner, dan int het fonds ook de premie voor het nominale partnerpensioen en het tijdelijk partnerpensioen.

De opbouw van de totale premie staat in de volgende figuur. Voor een deelnemer met partner bestaat het jaarlijkse premiebedrag van 35.930 (opting in) en 28.767 (opting out) bij een volledige pensioenopbouw uit de volgende deelbedragen:

Hieronder volgt een overzicht van de uitkeringsstroom (het nominale deel en de 3% onvoorwaardelijke toeslag) van een 65-jarige deelnemer die na 30 jaar pensioenopbouw in 2022 met pensioen is gegaan. Met deze grafiek wordt een beeld gegeven hoe de premie voor de 3% onvoorwaardelijke toeslag uiteindelijk tot uitkering komt, als er geen sprake is van conversie, lage conversie of hoge conversie.

Uitkeringen op jaarbasis

Bij de premiebedragen kan onderscheid worden gemaakt naar:

- Feitelijke premie;
- Zuivere Kostendeckende premie en
- Gedempte kostendeckende premie.

De feitelijke premie is de premie die SPMS bij de deelnemer in rekening brengt. De gedempte kostendeckende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie. De verschillen tussen de zuivere kostendeckende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendeckende premie zijn het gevolg van verschillen in gehanteerde rekenrente. Het Financieel Toetsingskader staat het toe om de kostendeckende premie te dempen. Het pensioenfonds heeft gekozen voor een demping op basis van het verwacht rendement.

Premiebijdragen (x € 1.000)

	2022	2021
Feitelijke premie		
Normpensioen	97.498	95.496
3% onvoorwaardelijke toeslagverlening	126.094	123.498
Risicoregeling	3.721	3.647
Premieovername bij arbeidsongeschiktheid	9.662	9.462
Totaal	236.975	232.103
Zuivere kostendeckende premie	389.295	416.124
Gedempte kostendeckende premie	160.626	155.147
Feitelijke premie	236.975	232.103

In 2022 nam SPMS van 127 deelnemers (2021: 125) de premiebetaling geheel over. Van 56 deelnemers (2021: 53) nam het fonds de premiebetaling gedeeltelijk over. De daarbij horende premieovername bedroeg 4,6 miljoen euro in 2022 (2021: 4,2 miljoen euro).

De pensioenaanspraken van de belanghebbenden bestaan uit de volgende onderdelen: het normpensioen inclusief de aanpassingen op grond van (standaard)winstdeling, toegekende en toekomstige welvaartsvastheidsbescherming en toegekende extra verhogingen, waaronder de onvoorwaardelijke toeslag van 3%. Deze pensioenaanspraken omvatten zowel de pensioenrechten vanuit ouderdomspensioen als de pensioenrechten vanuit partnerpensioen. SPMS heeft volgens voorschrift een voorziening pensioenverplichtingen gevormd om de toegezegde pensioenaanspraken van zowel huidige als toekomstige pensioengerechtigden te kunnen nakomen. Het belegd vermogen moet toereikend zijn om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. De certificerend actuaris toetst aan het eind van ieder jaar de toereikendheid van dit vermogen aan de op dat moment gefinancierde pensioenaanspraken. Hierbij gaat hij uit van de pensioenregeling die van kracht is en van de gehanteerde actuariële grondslagen.

De voorziening pensioenverplichtingen bestaat uit de volgende componenten:

- normpensioenen (inclusief gerealiseerde welvaartsvastheidsbescherming, extra verhoging en 3% toekomstige verhogingen).
- premieovername arbeidsongeschiktheid.
- pensioenaanvulling vanuit de risicoregeling en tijdelijk partnerpensioen.

Voorziening pensioenverplichtingen (x € 1 miljoen)

	2022	2021	2020	2019	2018
Normpensioen (incl toeslagen)	7.357	10.195	10.811	9.607	8.230
Premieovername bij AO pensioenaanvulling	60	72	71	30	26
Risicoregeling en tijdelijk partnerpensioen	28	37	40	41	40
Totaal	7.445	10.304	10.922	9.678	8.296

Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen gaat SPMS uit van door het bestuur vastgestelde grondslagen. Hierbij houdt het fonds rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen en sterfte van de populatie van het fonds. Per einde boekjaar 2022 wordt uitgegaan van de Prognosetafel AG2022 en de fondsspecifieke ervaringssterfte (op basis van Demographic Horizons model van AON (Postcodemodel)).

De pensioenregeling van SPMS is bijzonder ten opzichte van de markt door de jaarlijkse onvoorwaardelijke toeslag van 3%. Slechts enkele pensioenregelingen kennen een (vaste) onvoorwaardelijke toeslag. De onvoorwaardelijke toeslag maakt inherent een fors onderdeel uit van de voorziening en dus ook van de dekkingsgraad.

Ontwikkeling pensioenen

Het pensioenfonds heeft de ambitie welvaartsvast pensioenen uit te keren. SPMS realiseert deze welvaartsvastheid als de pensioenrechten en -aanspraken gemiddeld genomen de loonontwikkeling volgen. Daartoe stelt het bestuur jaarlijks een aanpassingscoëfficiënt voor het normpensioen vast. Uitgangspunt bij de bepaling van de aanpassingscoëfficiënt is de index van de cao-lonen van ambtenaren, zoals het CBS die jaarlijks vaststelt. Afhankelijk van de financiële positie van

het fonds kan SPMS een verhoging groter dan 3% van de pensioenrechten en -aanspraken toekennen. Dat gebeurt dan in aanvulling op de wijziging van de aanpassingscoëfficiënt.

Pensioenverhogingen over een jaar vinden telkens per 1 januari van het volgende jaar plaats. De pensioenregeling van SPMS kent sinds 1 juli 2007 een onvoorwaardelijke jaarlijkse verhoging van 3%. Eind 2022 besloot SPMS, volgens deze toezegging, om de pensioenen per 1 januari 2023 met 3% te verhogen. Vanwege de financiële positie van het pensioenfonds ging SPMS per 1 januari 2023 ook over tot de toekenning van een extra verhoging van 1,25% bovenop de reeds toegekende 3%.

De tabel hieronder geeft de ontwikkeling van het normpensioen weer vanuit de wijzigingen van de aanpassingscoëfficiënt en de toegekende extra verhogingen per 1 januari 2023.

Ontwikkeling pensioen uit eigen premiebetaling per 1 januari in %

	2023	2022	2021	2020	2019
Wijziging aanpassingscoëfficiënt	4,121	1,537	2,809	2,336	2,865
3% onvoorwaardelijk minus wijziging aanpassingscoëfficiënt	-1,121	1,463	0,191	0,664	0,135
Voorwaardelijk	1,250	0,700			
Totaal	4,250	3,700	3,000	3,000	3,000

Bij het in werking treden van de pensioenregeling op 1 januari 1973 stelde SPMS de aanpassingscoëfficiënt vast op 1,000. Door de jaarlijkse wijziging van de aanpassingscoëfficiënt steeg deze factor tot 3,3552 per 1 januari 2023. Dit betekent dat een normpensioen van 228,71 euro dat een deelnemer op 1 januari 1973 inkocht, inmiddels is gegroeid tot een bedrag van 767,99 euro. Als rekening wordt gehouden met de toegekende extra verhogingen, steeg het ingekochte bedrag van 228,71 euro in de periode van 1973 tot en met 1 januari 2022 met een factor 16,533 tot een totaalbedrag van 3.781,26 euro.

Standaardwinstdeling

Bij de bepaling van de premies en de voorziening pensioenverplichtingen gaat SPMS uit van actuariële veronderstellingen over sterfte, rente en administratie en excassokosten. Als de werkelijkheid afwijkt van de gehanteerde veronderstellingen is er sprake van positieve of negatieve resultaten voor het pensioenfonds. Eventuele positieve resultaten op het verzekerde nominale normpensioen gaan via een winstdelingsregeling naar de normpensioenen van de deelnemers, gewezen deelnemers, ex-partners met zelfstandig recht op ouderdomspensioen en pensioengerechtigden. De winstdeling over de bij het pensioenfonds verzekerde normpensioenen wordt standaardwinstdeling genoemd. Het vaststellen van de hoogte van de winstdeling per 1 januari 2023 wordt gebaseerd op de financiële positie van september 2022. Omdat de normdekkingsgraad toen lager was dan de vereiste dekkingsgraad van 118,7%, is door het bestuur besloten om de winstdeling over 2022 vast te stellen op nul.

2.3 Beleggingen

2.3.1 Macro-economische ontwikkelingen

De vooruitzichten voor 2022 waren onzeker, met name een hogere rente door de draai van de centrale banken in hun monetair beleid, een militair conflict op Europese bodem, en hogere inflatie waren hier belangrijke redenen voor.

SPMS verwachtte een beperkte stijging van de rente. Een forse koerswinst op aandelen werd zeker niet voorzien. Hoge inflatie en volatiliteit werden ook verwacht. Deze verwachtingen zijn wel uitgekomen met de hoogste inflatie sinds de jaren zeventig. Een groot militair conflict tussen Rusland en Oekraïne, heeft uiteindelijk geleid tot grote verliezen op obligatiemarkten en aandelenmarkten. Daarnaast is er op politiek vlak sprake van verdere polarisatie, en populisme. Ook in Nederland zijn er voldoende tegenslagen die weinig aanleiding geven tot optimisme zoals de toeslagen crisis, de Groningen crisis, de klimaat crisis, de stikstof crisis, de woning crisis en de vluchtelingen crisis. Combineer volatiliteit in de macro-economie met volatiliteit in de (geo)politiek en het zal niet verbazen dat ook financiële markten afgelopen jaar een grote volatiliteit hebben laten zien.

Macro-economisch stond 2022 duidelijk in het teken van de ongekende stijging in inflatie. Strikt genomen was het een thema dat al duidelijk in 2021 in opkomst was. In 2021 werd dit echter door centrale bankiers én de bredere financiële markten nog afgedaan als een tijdelijk fenomeen. Volgens die interpretatie was de inflatie voornamelijk het gevolg van (tijdelijke) problemen aan de aanbodkant gerelateerd aan Covid-19 beperkende maatregelen, gecombineerd met (eveneens tijdelijk) oplopende grondstoffenprijzen. Met het verder oplopen en het verbreden van inflatie werd echter steeds duidelijker dat dit verre van een tijdelijk probleem was.

De Russische invasie van Oekraïne op 24 februari voegde een aanzienlijke nieuwe impuls toe aan de wereldwijde inflatietrend. Niet alleen werd hiermee de oogst van de graanschuur van Europa bedreigd, maar het zette ook de levering van Russisch gas aan Europa op scherp. Europese gasprijzen stegen van een gemiddeld niveau van 20 euro per Megawatt uur in de periode 2010-2020 naar een piek van 300 euro per Megawatt uur, met alle gevolgen voor de groei en inflatie. Anders dan de wereldwijde oliemarkt kent de gasmarkt een sterk regionaal karakter, waarmee met name Europa in een energiecrisis van historische omvang terecht is gekomen. De Europese inflatie steeg tot boven de 10%, wat tot een stevige uitholling van de koopkracht heeft geleid.

Bij centrale banken drong laat het besef door dat inflatie meer dan een tijdelijk probleem zou zijn. In maart voerde de Federal Reserve de eerste renteverhoging van +25 basispunten door, waarna de rentestappen werden verhoogd van +50 basispunten (mei) naar +75 basispunten (vanaf juni). De ECB voerde de eerste renteverhoging pas in juli door, maar stapte vervolgens ook over op rentestappen van 75 basispunten per vergadering. Met name de ECB ziet zich hierbij geconfronteerd met het probleem dat renteverhogingen op zich weinig invloed hebben op zoets als de levering van Russische gas aan Europa. Renteverhogingen zijn een effectief middel als de inflatie het gevolg is van een te hoge vraag, maar als de oorzaak aan de aanbodkant ligt, kan het alleen indirect een rol spelen door de stijging van de inflatieverwachtingen te beïnvloeden.

Ook de rol van het overheidsbeleid hielp hier niet bij. In reactie op de explosieve stijging van de energiekosten, kwamen de individuele landen met allerlei compensatiemaatregelen om de schok op te vangen. Hoewel begrijpelijk, heeft het per saldo tot gevolg dat de onderliggende inflatie-impuls verder wordt aangewakkerd, waarmee ook het risico op extra renteverhogingen wordt verhoogd.

2.3.2 Ontwikkelingen financiële markten

Het laat zich raden dat financiële markten niet bepaald verheugd reageerden op deze giftige cocktail van oplopende inflatie, geopolitieke spanningen en beleidsrentes die verhoogd worden. Handelde de Duitse kapitaalmarktrente aan het begin van het jaar nog rond de -0,2%, in het vierde kwartaal werd het niveau van 2,5% aangetikt, waarmee we de sterkste stijging van de afgelopen veertig jaar hebben meegemaakt. Ook voor aandelen was 2022 niet bepaald een gunstig jaar. Door de forse stijging van de rente kwam de waardering van (onzekere) toekomstige kasstromen onder druk te liggen, wat vooral bedrijven uit de tech sector onder druk zette. Daarnaast heeft ook de toegenomen geopolitieke onzekerheid geen positieve rol gespeeld in het sentiment op de aandelenmarkten, waarbij de escalatie in de oorlog van Oekraïne voor de nodige volatiliteit zorgde. Als laatste spelen de verslechterende economische vooruitzichten uiteraard

ook een rol. Centrale banken zijn momenteel gericht bezig de groei te temperen, waarbij eigenlijk iedereen er inmiddels wel van overtuigd is dat een recessie in grote delen van de wereldeconomie niet langer te voorkomen is. Tot een daadwerkelijke winstrecessie is het nog niet gekomen, maar dat de tegenvallende groei de winstgevendheid van het bedrijfsleven zal gaan raken, lijkt geen twijfel.

2.3.3 Vooruitzichten

Voor 2023 lijkt het niet onwaarschijnlijk dat het hoofdthema van 2022 ook voor 2023 zal opgaan. Belangrijk hierbij is dat de renteverhogingen van de centrale banken om de inflatie te beteugelen kunnen leiden tot groeivertragingen die de kans op een recessie verhogen. De vraag is dan echter hoe pijnlijk deze recessie zal zijn? De markten in de eerste maand van 2023 lijken aan te geven dat het wel zal meevallen met deze recessie. Enerzijds is dit gerelateerd aan het wegebben van de acute vrees voor een zware energiecrisis in Europa. Door het milde winterweer, de hoge voorraden en het gereduceerde gasverbruik is de Europese gasprijs tot onder de 60 euro per megawattuur gedaald, waarmee de crisis gereduceerd is tot een meer behapbaar probleem. Daarnaast heeft de vrij radicale draai in het covidbeleid in China ertoe geleid dat de groeiverwachtingen voor China -en in het verlengde daarvan de groeivoorzichten voor opkomende landen- verbeterd zijn.

De reactie van de financiële markten op deze relatief positieve ontwikkelingen is begrijpelijk, maar dit kan wel weer leiden tot een hogere inflatie die langer aanhoudt. Bij het uitblijven van een recessie zullen de arbeidsmarkten krap blijven, waarmee de kans op hoge looneisen alleen maar toenemen. Met name in Europa, waar de reële lonen de afgelopen jaren met meer dan 5% zijn teruggelopen, ligt het gevaar van tweede orde effecten voor inflatie duidelijk op de loer. Als centrale banken hierop reageren door de rente nog verder te verhogen, is hiermee alsnog het gevaar op een recessie aanwezig.

Overigens zijn er niet alleen risico's: de zware correctie in met name de obligatiemarkt heeft er ook toe geleid dat de lange termijn rendementsverwachtingen er momenteel een heel stuk gunstiger uitzien dan een jaar geleden. Ook de correctie in aandelen heeft ertoe geleid dat de rendementsvooruitzichten op de langere termijn zijn verbeterd. Dat dit zeker niet een rechte lijn omhoog zal zijn, moet hierbij voor lief worden genomen.

2.3.4 Beleggingsresultaten

Na een uitstekend beleggingsjaar 2021 is 2022 voor SPMS een slecht beleggingsjaar geworden met een rendement van -26,93%. Vrijwel alle beleggingscategorieën hebben een negatief rendement laten zien met als enige uitzondering de hedge funds (2,9%) inclusief een positief valuta-effect.

Aandelen waren met -13,4% een van de slechtere beleggingen, maar de grootste negatieve bijdrage aan het rendement kwam toch door de rentestijging en daardoor de negatieve bijdrage van de rentehedge. De bijdrage van de rentehedge aan het totaalrendement (-27%) bedroeg -19,0%-punt. Overigens daalden de verplichtingen nog sterker waardoor de financiële positie van SPMS juist verbeterd is. De doelstelling van de rentehedge is om de balans van SPMS minder gevoelig te maken voor rentebewegingen. Dus zowel een positieve bijdrage als een negatieve bijdrage moeten worden gezien in relatie met de ontwikkeling van de verplichtingen. Per saldo is de rentestijging gunstig geweest voor de dekkingsgraad van SPMS.

De regio's binnen aandelen waren allemaal vergelijkbaar negatief, maar met name Europese small cap aandelen (-18,9%) hebben het slecht gedaan.

Opvallend was dat alle vastrentende beleggingen een negatief rendement hebben behaald, waarbij met name de bedrijfsobligaties in het Eurogebied (-13,9%) en in de VS (-11,1%) er negatief uitsprongen.

Niet-beursgenoteerd vastgoed had een bijzonder goed jaar met een rendement van 20,5%, terwijl beursgenoteerd vastgoed last had van het negatieve sentiment met een rendement van -23,6%. De gestegen rente, en hogere energieprijzen zullen zeker een negatieve impact op vastgoed hebben, waardoor een correctie in het niet beursgenoteerd vastgoed met een vertraging verwacht kan worden.

Rendementen per beleggingscategorie afgezet tegen de benchmark (in %)

	SPMS	Benchmark	Vershil
Liquide beleggingen (incl. valuta-afdekking)	-15,5	-16,4	0,9
- Aandelen (excl. valuta-afdekking)	-13,4	-13,5	0,1
- Vastrentende waarden (excl. valuta-afdekking)	-9,8	-9,5	-0,3
- Contributie valuta-afdekking	-5,1		
Illiquide beleggingen (excl. valuta-afdekking)¹	0,4	-3,4	3,8
- Onroerend goed (excl. valuta-afdekking)	3,0	-3,3	6,3
- Alpha mandaat (excl. valuta-afdekking)	4,1	2,9	1,2
- Infrastructuur leningen (incl. valuta-afdekking)	-13,1	-13,1	-
- Contributie valuta-afdekking	-3,2		
Renteafdekking	-32,9	-32,3	-0,6
Totaal²	-26,9	-27,5	0,6

¹ De illiquide categorieën zijn niet gehedged.

² De rendementen zijn niet zomaar bij elkaar op te tellen of af te trekken. Daarvoor zouden zij gecorrigeerd moeten worden voor de "gewichten" die ze in de portefeuille innemen. Deze fluctueren echter in de tijd, waardoor het onjuist zou zijn deze rendementen op te tellen.

Het tactisch allocatiebeleid heeft een positieve bijdrage gehad van 0,8% over het liquide deel van de portefeuille met name door een onderweging in aandelen VS en een onderwogen duration positie in lange termijn staatsobligaties.

2.3.5 Securities lending

In 2022 heeft SPMS geen aandelen of obligaties uitgeleend binnen de mandaten.

2.3.6 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten draagt met een zorgvuldig gekozen beleggingsbeleid bij aan de doelstelling van een welvaartsvast pensioen bij een acceptabel risico. Een goed pensioen is voor SPMS een financieel goed pensioen én een pensioen dat past bij de rol en verantwoordelijkheden die medisch specialisten voor zichzelf zien.

SPMS ziet in groeiende mate dat zorg voor milieu, mens en samenleving past bij de identiteit van SPMS en haar deelnemers. Maatschappelijk verantwoord beleggen komt bij SPMS daarmee vanuit een intrinsieke motivatie.

SPMS onderschrijft de VN Global compact beginselen en de OESO-richtsnoeren bij de uitvoering van het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid en zo ook in het engagement beleid. Daarnaast vraagt SPMS specifiek aandacht voor de thema's gezondheid, klimaatverandering en biodiversiteit.

In 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht geworden. De SFDR bevat regelgeving voor financiële instellingen (waaronder pensioenfondsen) voor het verschaffen van informatie omtrent het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering hiervan. Het fonds heeft de pensioenregeling aangemerkt als een lichtgroen (artikel 8) product. Zie bijlage V voor de template van de rapportage conform de SFDR Regulatory Technical Standards.

In het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen worden de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Het verkleinen van de negatieve impact van de beleggingen op de maatschappij

SPMS heeft beleid opgesteld om een goed beeld te krijgen van de negatieve impact van de SPMS-beleggingsportefeuille op de maatschappij en om daar vervolgens op te kunnen acteren. De selectie, vaststelling en beoordeling van de belangrijkste ongunstige effecten is onderdeel van het ESG due diligence proces. Dit proces is beschreven in het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid, zoals te vinden op onze website.

Voor het verkleinen van de negatieve impact belegt SPMS niet in bepaalde activiteiten of sectoren. SPMS heeft een eigen beleid met betrekking tot het uitsluiten van ondernemingen, sectoren en landen. Hiermee willen wij negatieve impact op mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, gezondheid, klimaat en corruptie voorkomen of mitigeren.

Als ondertekenaar van de Net Zero Asset Owners Alliance streeft SPMS ook naar een klimaatneutrale portefeuille in 2050. Deze ambitie is voor een deel van de beursgenoteerde aandelenportefeuille geconcretiseerd door middels een benchmark CO₂-reductie na te streven.

Daarnaast spoort SPMS-ondernemingen waarin wordt belegd via een actieve, structurele en constructieve dialoog aan om waar nodig de negatieve gevolgen van hun handelen op mens en milieu te verminderen en te repareren en in hun bedrijfsvoering rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen en milieueffecten die van invloed kunnen zijn op de lange termijn winstgevendheid.

2. Het vergroten van de positieve impact van de beleggingen op de maatschappij

Voor een positieve impact kiest SPMS voor beleggingen die naast een financieel rendement ook een intentioneel gunstige invloed op de maatschappij hebben. Met deze beleggingen houden we rekening met mens, milieu en maatschappij. Op het niveau van de gehele portefeuille van het pensioenfonds is geen referentiebenchmark aangewezen voor het monitoren van de verwezenlijking van de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot. Voor een deel van de beleggingsportefeuille is wel een referentiebenchmark met een CO₂-reductiedoelstelling aangewezen. SPMS promoot ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft.

Alle ondernemingen waarin SPMS belegt dienen te voldoen aan minimale standaarden op het gebied van goed bestuur. Deze minimale standaarden hebben onder meer betrekking op goede managementstructuren, betrekkingen met hun werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving. SPMS belegt uitsluitend in bedrijven die praktijken op het gebied van goed bestuur volgen. Voor het beoordelen van deze praktijken wordt de ernst van de controverses die verband houden met de beloning van bestuurders en de bestuurspraktijken beoordeeld. SPMS doet op al zijn beursgenoteerde aandelen- en bedrijfsobligatie- portefeuilles onderzoek. Zeer ernstige schenders horen niet thuis in de portefeuille van SPMS en worden door de vermogensbeheerders uitgesloten.

Het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van SPMS wordt via de volgende vijf instrumenten geïmplementeerd:

Engagement

Als onderdeel van het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid heeft SPMS een Betrokkenheidsbeleid opgesteld met als doel het bevorderen van lange termijn waardecreatie. SPMS wil betrokken zijn (stewardship) bij de bedrijfsvoering van de ondernemingen waarin belegd wordt.

SPMS gaat daartoe de dialoog aan (engagen) met ondernemingen over onderwerpen die voor SPMS van belang zijn. Daarbij vraagt SPMS specifiek aandacht voor de thema's gezondheid, biodiversiteit en klimaatverandering. Engagement wordt toegepast op beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties.

Stemmen (Proxy voting)

SPMS wil als aandeelhouder betrokken zijn (stewardship) bij de bedrijfsvoering van de ondernemingen waarin belegd wordt. Dit doet SPMS onder andere door gebruik te maken van het stemrecht dat bij het aanhouden van aandelen hoort. SPMS heeft ervoor gekozen om dit voor aandelen te doen waarin wereldwijd belegd wordt.

Uitsluiting

Wettelijk gezien mag een Nederlands pensioenfonds niet beleggen in producenten van clustermunition of organisaties die onderdeel zijn van sancties van de Verenigde Naties, Europese Unie en Nederland. SPMS gaat verder dan deze wettelijke kaders met haar uitsluitingsbeleid. Zo belegt SPMS niet in producenten van handvuurwapens, controversiële wapens, cannabis en tabak, thermische kolen en teerzanden, bedrijven die zich schuldig maken aan ernstige milieuovertredingen, bedrijven die de principes van de VN Global Compact schenden, bedrijven die slecht scoren op criteria van good governance, en om belangenverstremming te voorkomen Nederlandse ziekenhuizen. Daarnaast sluit SPMS individuele personen, landen en ondernemingen uit waar je vanuit de wetgeving in onder andere Nederland, de EU, en de VN niet mag beleggen. Het uitsluitingenbeleid is van toepassing op aandelen, bedrijfsobligaties, vastgoed, kasgeld en staatsobligaties. Na de Russische inval in Oekraïne in 2022 heeft het bestuur van SPMS besloten om alle beleggingen in Rusland met onmiddellijke ingang te bevriezen. Dit besluit gaat dus verder dan enkel de gesanctioneerde bedrijven die al op basis van de eerdergenoemde sanctiewetgeving uitgesloten zijn.

Integratie van ESG in de beleggingsactiviteiten

Bij de selectie en evaluatie van externe managers worden duurzaamheidscriteria door SPMS meegenomen. Bestaande en mogelijk nieuwe managers in portefeuille krijgen een ESG-score en dit kan in bepaalde gevallen gevolgen hebben voor de aanstelling. SPMS vindt het belangrijk dat de managers die zij heeft aangesteld de UN PRI hebben ondertekend. ESG-integratie in beleggingsactiviteiten kan plaatsvinden via de keuze voor een benchmark en/of door bij de vermogensbeheerders ESG-doelstellingen op te laten nemen in de Investment Management Agreement.

Impact beleggen

SPMS wil de positieve impact van haar beleggingen vergroten door het doen van zogenoemde impact beleggingen. SPMS hanteert de definitie van de Global Impact Investing Network GIIN: "investments made with the intention to generate positive, measurable social and environmental impact alongside a financial return". Daarnaast wordt belegd in hernieuwbare energie infrastructuur.

2.4 Financieel verslag

Overzicht

De UFR-rente is in 2022 gestegen van 0,58% naar 2,53%. Dit percentage is zodanig vastgesteld dat de voorziening pensioenverplichtingen op basis van deze vaste rente gelijk is aan de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de rentetermijnstructuur. De dekkingsgraad aan het eind van het jaar (op basis van de jaarrekening) ontwikkelde zich de afgelopen jaren als volgt:

Dekkingsgraad einde jaar in %

	2022	2021	2020	2019	2018
	142,7	141,1	130,1	127,4	121,0

Uitkomst van de solvabiliteitstoets

Per 31 december 2022 bedraagt de actuele dekkingsgraad 142,7% en is de beleidsdekkingsgraad 142,4%. De vereiste dekkingsgraad die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) bedraagt 119,2%. Gezien het feit dat de beleidsdekkingsgraad hoger is dan deze vereiste dekkingsgraad is eind 2022 sprake van voldoende solvabiliteit.

Haalbaarheidstoets

In 2015 moest SPMS voor het eerst de wettelijk verplichte aanvangshaalbaarheidstoets uitvoeren. De aanvangshaalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen het financiële beleid van het fonds, de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen en de toekomstige pensioenuitkeringen als de opbrengsten van de beleggingen lager of hoger zijn dan verwacht. Met de (aanvangs)haalbaarheidstoets wordt getoetst of de te verwachten toekomstige pensioenuitkeringen passen binnen de risicohouding van het fonds (voor de lange termijn).

Bij de haalbaarheidsstudie hebben wetgever en DNB de focus gelegd op de onderlinge vergelijkbaarheid van pensioenfondsen. Zo moet er voor toekomstige toeslagen in de haalbaarheidstoets worden uitgegaan van de prijsindex, terwijl SPMS de in de regel hogere loonindex wil volgen met een minimum van 3%. Hierdoor scoort SPMS relatief hoge percentages bij de aanvangsresultaten die zonder toelichting misleidende informatie kan geven voor de deelnemers. Het geeft echter wel aan dat SPMS relatief veel middelen reserveert voor toekomstige indexaties. Vanwege de (hoge) ambitie is daarom gekozen voor hoge verwachte ondergrenzen voor het pensioenresultaat, namelijk 140% en een maximale afwijking hiervan van 30% bij een slechtweerscenario.

Per 1 januari 2022 is de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd en deze is vóór 1 juli 2022 ingediend bij DNB. In onderstaande tabel staan de resultaten van 2022, evenals de ondergrenzen die SPMS heeft gekozen.

	Ondergrens	Resultaat per 1-1-2022
Verwacht pensioenresultaat	140%	191%
Maximale afwijking slecht weer	30%	22%

Het pensioenresultaat is gedefinieerd als de som van de verwachte reële uitkeringen conform fondsbeleid gedeeld door de som van de verwachte reële uitkeringen zonder toekomstige opbouwverlaging en altijd prijs geïndexeerd. De ondergrens is vastgesteld op 140%. De maximale spreiding tussen verwacht pensioenresultaat en in een slechtweersscenario is vastgesteld op 30%.

Uit de resultaten van de aanvangshaalbaarheidstoets per 1 januari 2015 bleek dat het premiebeleid over de gehele berekeningshorizon voldoende realistisch en haalbaar was en dat het fonds over voldoende herstelcapaciteit beschikte. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2022 voldoen beide aan de vastgestelde ondergrenzen. Daarmee heeft SPMS aangetoond dat het financiële beleid van het fonds en de toekomstige pensioenuitkeringen (zowel in verwachting alsonder slechte omstandigheden) passen binnen de risicohouding van het fonds. De jaarlijkse (update van de) haalbaarheidstoets zal met de relevante SPMS-gremia besproken worden in de vergaderingen waar ook het jaarverslag besproken wordt. Indien noodzakelijk kan dit leiden tot aanpassing van het beleid en/of de ondergrenzen.

2.5 Actuariële verslag

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten (x € 1.000) ziet er als volgt uit:

	2022	2021
Resultaat op kosten		
Vrijval uit premie voor dekking kosten	3.095	3.000
Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten	6.799	6.654
Pensioenuitvoeringskosten	-8.838	-8.094
	1.056	1.560
Interestresultaat		
Beleggingsresultaten	-4.004.012	347.913
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	51.018	58.701
Indexering en overige toeslagen		
Wijziging marktrente	3.156.575	712.688
	-796.419	1.119.302
Overig resultaat		
Resultaat op waardeoverdrachten (saldo overdracht van rechten)	-8.475	31
Technisch resultaat (resultaat op kanssystemen en mutaties)	16.515	17.075
Wijziging actuariële grondslagen	-78.654	2.867
Incidentele mutaties technische voorzieningen	-91.604	-71.315
Resultaat op premie	-91.544	-122.325
	-253.762	-173.667
Totaal saldo baten en lasten	-1.049.125	947.195

De feitelijke premie bedraagt 237,0 miljoen euro. Dit is de premie die SPMS bij de deelnemer in rekening brengt. Het resultaat op premie wordt bepaald als het verschil tussen de feitelijke premie na aftrek van de opslag voor administratiekosten ad. 7,6 miljoen euro en de actuariële benodigde premie (op basis van de rentetermijnstructuur

primo 2022). De gedempte kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie. De verschillen tussen de kostendekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie zijn het gevolg van verschillen in de gehanteerde rekenrente. In het Financieel Toetsingskader is het toegestaan om de kostendekkende premie te dempen (premedemping is een methode om fluctuaties bij de vaststelling van de premie te voorkomen). Het pensioenfonds heeft gekozen voor dempen op basis van het verwacht rendement. De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie (zie paragraaf 5.6.1 in de jaarrekening).

SPMS kan de onvoorwaardelijke indexering van 3% volledig financieren vanuit de voorziening voor toekomstige welvaartsvastheidsbescherming. Deze maakt deel uit van de voorziening pensioenverplichtingen. Dit geeft daarom geen resultaat op indexering als alleen de 3% onvoorwaardelijke indexatie wordt gegeven. In 2022 is besloten dat het, gezien de financiële positie van het fonds, mogelijk is om per 1 januari 2023 een voorwaardelijke toeslag van 1,25% te geven. Hierdoor zijn de technische voorzieningen met 91,6 miljoen euro gestegen.

Jaarlijks wordt er bij een conversiekeuze door deelnemers, in wisselende mate door het fonds resultaat gemaakt. In 2022 bedroeg dit een positief resultaat van € 12,1 miljoen.

2.6 Risicomanagement

2.6.1 Code Pensioenfondsen

In de 'Code Pensioenfondsen' zijn o.a. normen opgesteld voor goed pensioenfondsbestuur. Ten aanzien van het integraal risicomanagement stelt de Code dat het bestuur een cultuur bevordert en borgt waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het bestuur ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is. Concreet omvat dit het volgende: 'Het bestuur definieert (1) een passende risicostrategie en (2) een passend risicobeleid, inclusief (3) de risicohouding/-bereidheid. Het bestuur actualiseert deze strategie en dit beleid periodiek. Het communiceert hierover met alle belanghebbenden. Het bestuur houdt expliciet rekening met risico's en risicobeheersing bij beleidsbepaling en besluitneming. Deze risicoafweging legt het bestuur vast.

Ad 1) Passende risicostrategie

SPMS stelt zich tot doel om een goede welvaartsvaste basispensioenvoorziening te verzorgen in verhouding tot het inkomen van de doelgroep, voor een betaalbare premie en tegen acceptabele risico's. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de omvang van de toeslagambitie, de hoogte van de premie, de kosten en de te nemen beleggingsrisico's. De invulling van deze elementen moet zo evenwichtig mogelijk zijn voor alle deelnemers van het fonds.

Ad 2) Passend risicobeleid

SPMS heeft een zorgvuldig risicobeleid om de risico's af te bakenen, die het fonds kan lopen. De ALM-studie is één van de bouwstenen voor het integraal risicomanagement binnen SPMS. Door het uitvoeren van periodieke ALM-studies wordt de samenhang tussen het premiebeleid, het toeslagbeleid en het strategisch beleggingsbeleid in beeld gebracht. Op basis hiervan bepaalt SPMS op welke vlakken het fonds beleggingsrisico's wil nemen bij het nastreven van de ambities. Dit omvat onder meer het bepalen van de kaders voor de strategische beleggingsmix en in welke mate het de rente- en valutarisico's wil mitigeren. Verder monitort SPMS de overige (relevante) risico's en mitigeert het deze risico's waar dat nodig is om een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen. Een zorgvuldig risicobeleid is een van de belangrijkste vereisten voor het vertrouwen in het fonds. SPMS heeft het risicobeleid vastgelegd in het Raamwerk Integraal Risicomanagement.

Ad 3) Risicobereidheid en risicohouding

Het realiseren van de nominale beloftes, inclusief de 3% onvoorwaardelijke toeslag, is de belangrijkste doelstelling van SPMS. Dit gaat niet alleen om het waarmaken van de kapitaal gedekte pensioentoezeggingen, zoals ouderdoms- en nabestaandenpensioen, maar ook om de risicodekkingen bij overlijden en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Voor de 3% toeslag wordt premie betaald en een voorziening aangehouden. Daarnaast stuurt SPMS op versterking van haar buffers, met als gevolg een relatief hoge uitdeelgrens. Het beleid is gericht op het behalen van de langetermijn ambitie om de looninflatie te volgen met een minimum van de 3% onvoorwaardelijke toeslag. Daarboven wordt extra winstdeling nagestreefd. De extra winstdeling is voorwaardelijk en zal gefinancierd worden uit overrendement op de beleggingen. Hierbij heeft het bestuur aangegeven dat de kans op één keer in de tien jaar te moeten korten op de onvoorwaardelijke toeslag van 3%, acceptabel is.

In lijn met de wettelijke voorschriften stelt het bestuur, na overleg met BPMS, de VvA en de Raad van Toezicht, de risicohouding (periodiek) vast. De risicohouding is de mate waarin het fonds bereid is (beleggings)risico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en in staat is risico's te lopen, gegeven de kenmerken van het fonds.

De risicohouding komt tot uitdrukking in een korte- en langetermijn risicohouding.

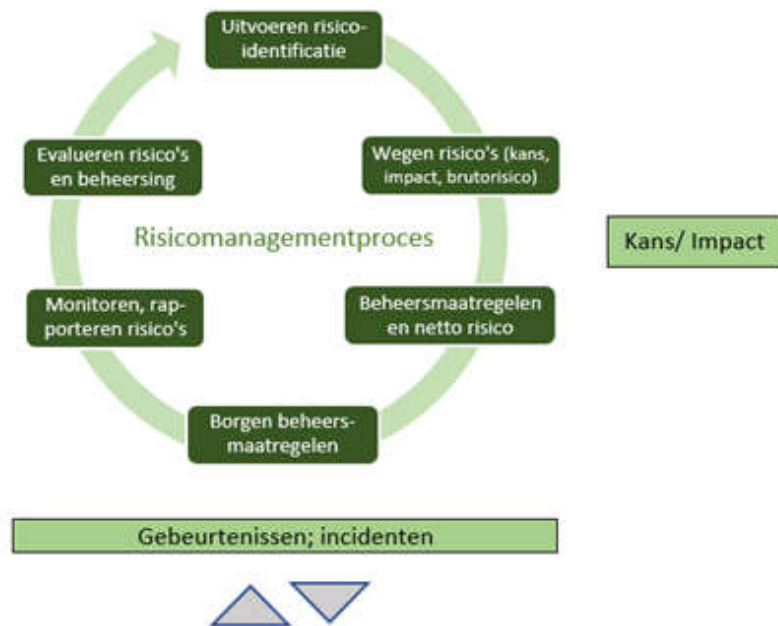
- De kortetermijn risicohouding is door het bestuur ingevuld via een bandbreedte om het Vereist Eigen Vermogen (VEV). De bandbreedte om het VEV is vastgesteld op +5% en -6,9%.
- De langetermijn risicohouding is vertaald naar toegestane (onder)grenswaarden voor het pensioenresultaat van de haalbaarheidstoets. Het pensioenresultaat van de haalbaarheidstoets geeft inzicht in de mate waarin het beleid van het fonds de pensioenambitie grosso modo kan waarmaken. Het pensioenresultaat uit de haalbaarheidstoets moet, vanuit de actuele dekkinggraad bezien en in het mediaanscenario over een periode van zestig jaar, minimaal 140% bedragen. De maximale afwijking hiervan in een zogenaamd slechtweerscenario mag maximaal 30% bedragen.

2.6.2 Risicobeheersing bij SPMS

De risicovisie van SPMS is om met behulp van een adequaat en integraal ingericht risicomanagementraamwerk een zo goed mogelijk pensioenresultaat te behalen bij een gegeven risicoprofiel. Het beheersen en mitigeren van risico's speelt hierbij een centrale rol. Bij risico's waar naar verwachting een rendement tegenover staat (zoals beleggingsgerelateerde risico's), streeft SPMS ernaar om rendementen te realiseren tegen zo laag mogelijke risico's. Ten aanzien van risico's waar naar verwachting geen rendement tegenover staat (zoals integriteits- of IT-risico), besteedt SPMS veel aandacht aan de analyse en beheersing ervan. Doel is om ongewenste uitkomsten voor het fonds te voorkomen.

Het integraal risicomanagement bij SPMS is ingericht op basis van het 'Three lines' model. De verbonden personen vervullen ieder hun eigen rol in de risicogovernance (zie ook figuur pagina 18).

Het raamwerk integraal risicomanagement van SPMS kan worden gezien als een samenhang van twee onderdelen: het eerste onderdeel heeft betrekking op de inbedding van het risicomanagement binnen de besluitvorming en organisatie van SPMS. Het tweede onderdeel betreft het risicomanagementproces. Dit proces heeft als doel het continu kunnen identificeren, meten, monitoren, beheersen van en rapporteren over de risico's waaraan SPMS blootstaat of kan worden blootgesteld. Het raamwerk integraal risicomanagement is hieronder grafisch weergegeven.

Risicogrondhouding, -houding, -bereidheid, tolerantiegrenzen			
Risicomanagementprincipes en risicogrondhouding	Governancestructuur	Mensen, gedrag & cultuur	Middelen, systemen
<i>Opzet - Implementatie - Evaluatie/ Continue verbetering</i>			

Een belangrijk onderdeel van het raamwerk integraal risicomanagement is de concretisering van de risicohouding. Deze vindt plaats via de uitwerking naar risicobereidheid, 'risk appetite statements' (zogenaamde risicobereidheidsverklaringen) en tolerantiegrenzen.

- De risicobereidheid is de bereidheid van het bestuur om risico's te lopen t.b.v. het (kunnen) realiseren van haar strategische doelstellingen.
- De risk appetite statements zijn een set aan voornamelijk kwalitatieve uitspraken, die het bestuur in staat stellen om:
  - te communiceren over de gewenste risicotolerantie voor specifieke risico's;
  - te monitoren en te meten hoe het fonds opereert t.o.v. de uitgesproken risicobereidheid voor een bepaald risico;
  - middelen en strategieën te mobiliseren om het fonds terug te brengen binnen de risicobereidheid wanneer de rapportage aangeeft dat het fonds buiten haar risicobereidheid opereert.
- De risicotolerantiegrenzen zijn kwantitatieve grenzen, waarbij de streefwaarde duidt op een waarde die het bestuur, gegeven de gekozen risicobereidheid, nastreeft. De ondergrens (ondermaats) geeft aan welke waarde het bestuur, gezien de risicobereidheid ongewenst acht, en waarop dient te worden bijgestuurd. De 'key risk indicators' zijn de concrete parameters/ criteria, die zullen worden gemonitord.

Om de risico's, waaraan SPMS wordt blootgesteld, inzichtelijk te maken, heeft het bestuur (naast het definiëren van een vijftal risicodomeinen) een risicotaxonomie (c.q. classificering) opgesteld. De risicotaxonomie geeft definities voor de geïdentificeerde risico's, zodat verbonden personen, gremia en uitbestedingspartijen dezelfde taal spreken. Het bestuur kan met behulp van deze risicotaxonomie sturen op het beheersen van risico's. Daarnaast biedt de risicotaxonomie het bestuur handvatten om bepaalde (operationele) activiteiten te mandateren aan het bestuursbureau.

Om het integraal risicomanagement(proces) bij het fonds te ondersteunen en te verankeren, maakt SPMS gebruik van een Governance, Risk & Compliance (GRC)-systeem. In dit risicomanagementsysteem zijn verschillende onderdelen

van het integraal risicoraamwerk vastgelegd en ingeregeld. Via het systeem worden – conform de risicogovernance – verschillende taken en autorisaties aan de verbonden personen toegekend. Deze verbonden personen voeren periodiek risicoanalyses uit, beoordelen de effectiviteit van de beheersmaatregelen en leggen de resultaten daarvan vast. Het GRC-dashboard biedt het bestuur inzicht en geeft relevante stuurinformatie met betrekking tot overschrijdingen van risicotoleranties, de effectiviteit van de beheersmaatregelen en opgetreden gebeurtenissen/ incidenten. Het doel is om een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen.

2.6.3 Identificatie van de voornaamste risico's

Voor de identificatie van de risico's wordt het risicomangementproces doorlopen/ uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden vastgelegd in en teruggekoppeld via het GRC-systeem. Bestaande risico's en beheersmaatregelen worden geëvalueerd. Ook wordt beoordeeld of er nieuwe risico's zijn ontstaan. De door SPMS geïdentificeerde risico's zijn onderverdeeld in de volgende vijf risicodomeinen:

1. Bedrijfsmodel en Strategie:

Dit domein gaat vooral over: de levensvatbaarheid van het gehanteerde bestuursmodel; het verandervermogen van het fonds en de relevantie voor deelnemers (regeling en aanvullende diensten).

2. Governance, Gedrag, Cultuur en Risicomangement:

Dit domein gaat over de wijze waarop het bestuur het fonds wil aansturen. Het beschrijft de basisnormen, waarden en risicohouding waarmee het fonds haar missie, visie en strategie wil waarmaken (governance; beheerste en integere bedrijfsvoering; kernwaarde en reputatie fonds).

3. Prudentiële risico's (Balans en Beleggingen):

Dit domein gaat vooral over: de financiële huishouding van het fonds (dekkingsgraad, vermogensbeheer, rendement, balansmanagement, liquiditeit en kosten); de beleggings- en duurzaamheidsovertuigingen (Investment & ESG Beliefs); mortaliteit, morbiditeit en langlevensrisico.

4. Prudentiële risico's (Bedrijfsvoering):

Dit domein gaat vooral over: de uitbesteding; de deelnemerscommunicatie; de interne organisatie; naleving wet- en regelgeving en verslaglegging (waardering en parameters).

5. IT en Datakwaliteit:

Dit domein gaat vooral over: de (inrichting van de) IT-infrastructuur bij het fonds en haar uitbestedingsrelaties; de informatiebeveiliging; de bescherming van persoonsgegevens (AVG) en Datamanagement.

De belangrijkste risico's uit deze risicodomeinen worden hieronder nader toegelicht. De kwantitatieve informatie over (een aantal van) deze risico's is opgenomen in de risicoparagraaf 3.9 in de jaarrekening.

1. Bedrijfsmodel en Strategie

Omgevingsrisico

Het risico dat strategische doelen niet worden behaald. De oorzaak kan liggen in externe veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, politieke besluitvorming, belanghebbenden, deelnemers, reputatie en/of ondernemingsklimaat of het vermogen van SPMS om zich aan deze veranderingen aan te passen. Het gevolg is dat strategische doelen niet worden gerealiseerd.

Het verandervermogen van het fonds – Project NPS

SPMS en BPMS hebben in 2021 gezamenlijk een projectstructuur opgezet voor het project rond het Nieuwe Pensioenstelsel (NPS). Er is een stuurgroep opgericht met afvaardigingen van beide besturen waarbij beide gremia hun respectievelijke verantwoordelijkheid nemen. Een externe projectmanager is aangesteld. Deze zit de stuurgroep voor

en stuurt de projectgroep aan, die bestaat uit de directeur en medewerkers van het bestuursbureau en afgevaardigden van de uitbestedingspartners.

Periodiek wordt door de projectgroep een risicoanalyse uitgevoerd, om te borgen dat de relevante risico's zijn geadresseerd en worden gemonitord.

Het verandervermogen van het fonds - Gevolgen van oorlog in Oekraïne

De gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn verschrikkelijk. In vergelijking daarmee zijn de financiële gevolgen voor SPMS te verwaarlozen, maar wij moeten die toch vaststellen. Deze worden hieronder kort weergegeven.

Continuïteit

De oorlog in Oekraïne heeft geen impact gehad op de continuïteit van het fonds. De opgelegde sancties en met name de duur en eventuele verzwaaring hiervan zouden op termijn mogelijk (indirecte) impact tot gevolg kunnen hebben. Dit zal - indien het zich voordoet - per geval nader worden beoordeeld.

Waardering

SPMS heeft een relatief kleine exposure naar Rusland en Oekraïne (ca. 0,5% van het beheerd vermogen). Het beleid is om deze exposure tot nader order te bevriezen. Indien de Russische financiële markten weer geopend worden, dan zal het bestuur de gewijzigde omstandigheden nader beoordelen. Russische staatsleningen (207K) heeft het fonds begin maart 2022 afgewaardeerd naar 0. Als het waarschijnlijk geachte (technische) faillissement van Rusland niet plaatsvindt, dan kan de waardering naar boven worden bijgesteld.

Relevantie voor deelnemers – Gedwongen einde vrije beroepsstatus

Regelmatig keert het thema loondienst voor medisch specialisten terug. Als loondienst daadwerkelijk wordt ingevoerd, dan heeft dit ook impact op SPMS. Het bestuur houdt de ontwikkelingen met betrekking tot het loondienstrisico in de gaten en monitort de ontwikkelingen.

2. Governance, Gedrag, Cultuur en Risicomanagement

Governancerisico

Het risico dat het bestuur van SPMS onvoldoende in staat is om de bedrijfsactiviteiten te beheersen. De oorzaak kan liggen in ondeskundigheid van de bestuursleden en/of het niet borgen van de continuïteit. Een gevolg kan zijn (in een zeer ernstig geval) dat de DNB een bewindvoerder aanstelt.

De acties zoals vorig jaar benoemd, zie opsomming hieronder, zijn in 2022 verder verankerd en verstevigd in de organisatie. Daarnaast wordt ook in het project NPS blijvend aandacht besteed aan governance en wordt gekeken wie (welke fondsgremia) welke rol heeft in het project NPS, zodat ook daar de governance en het risicomanagement geborgd zijn.

- Het eerste- en tweedelijns-overleg zijn breder in de organisatie ingevoerd.
- Het risk-to-risk-overleg met uitbestedingspartners is ingevoerd.
- De scheiding beleid en operatie tussen bestuur en bestuursbureau is verduidelijkt (Mandaat Bestuursbureau).
- Rol van de beleidsadviescommissies is scherper verankerd.
- Er is een GRC-systeem ingevoerd om het 'Three lines' model te ondersteunen.

Beheerste en integere bedrijfsvoering – Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit en het imago van SPMS in het geding zijn door onethisch gedrag van de instelling, bestuur, medewerkers of verbonden personen (intern integriteitsrisico), of het risico dat SPMS schade wordt toegebracht door onethisch gedrag van derden (extern integriteitsrisico). SPMS neemt onder andere de volgende beheersmaatregelen ten aanzien van het integriteitsrisico: insiders en leden van het bestuursbureau, RvT, de externe adviseurs van de commissies en het bestuur van BPMS ondertekenen een gedragscode. Ook geven zij in het jaarverslag openheid over nevenfuncties. Jaarlijks wordt de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uitgevoerd. De uitkomsten van de SIRA kunnen input zijn voor het actualiseren van de aan integriteit gerelateerde beleidsdocumenten zoals:

- Het Integriteitsbeleid, waarin onder andere belangenverstrengeling en ongewenst gedrag worden behandeld.
- De SPMS-gedragscode met daarin onder andere de geschenkenregeling en de insidersregeling.
- De Incidentenregeling, ook van toepassing op datalekken.
- De Klokkeluidersregeling.
- Het ESG-beleid.

In 2022 was de inval van Rusland in de Oekraïne aanleiding om de scenario's met betrekking tot Sanctiewetgeving aan te scherpen in de SIRA. Dit heeft geleid tot een nieuw beleidsdocument over het omgaan met sancties.

3. Prudentiële risico's (Balans en Beleggingen)

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat ontstaat doordat het fonds blootgesteld is aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een beleggingsportefeuille. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, doordat de beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde, waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in de staat van baten en lasten worden verwerkt.

Het bestuur onderkent het marktrisico bij het vaststellen van het beleggingsbeleid. Dit risico wordt gemitigeerd door diversificatie (ofwel spreiding over diverse beleggingscategorieën), die onder meer is vastgelegd in de strategische beleggingsmix van het fonds. Naast de strategische beleggingsmix heeft het pensioenfonds in de mandaten, die met de externe vermogensbeheerders zijn afgesloten, richtlijnen vastgesteld ten aanzien van onder meer de landen, sectoren of tegenpartijen waarin mag worden belegd. Verder worden gevoeligheids- en stressanalyses uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de (potentiële) impact van bepaalde marktontwikkelingen op de financiële gezondheid van het fonds.

Marktrisico: aandelenrisico

Aandelenrisico is aanwezig bij alle aandelenbeleggingen waarvan de waarde gevoelig is voor schommelingen in beursgraadmeters. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat aandelenbeleggingen (veelal) worden gewaardeerd op reële waarde, waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in de staat van baten en lasten worden verwerkt. Beursdalingen en hoge volatiliteit vinden niet enkel plaats omwille van de economische conjunctuur, maar ook als gevolg van oorlog, terroristische daden, natuurrampen of andere gebeurtenissen.

Marktrisico: valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta verslechtert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor het pensioenfonds, omdat de verplichtingen veelal in euro luiden en bezittingen (deels) in vreemde valuta. Dit risico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die zijn gewaardeerd in een andere valuta. SPMS is voor een significant deel belegd in buitenlandse effecten, waardoor het

gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro. De belangrijkste vreemde valuta voor SPMS is de Amerikaanse dollar. Het valutarisico op (lokale) beleggingen in opkomende markten dekt het fonds bewust niet af. Enerzijds omdat dit onderdeel is van het beleggingsmandaat en anderzijds op basis van overwegingen van kosten en complexiteit.

Om het valutarisico te beheersen, dekt SPMS de Amerikaanse dollarexposure van het liquide deel van de strategische assetmix voor 100% af met valutatermijncontracten (ofwel circa 80% op totaalniveau). De afdekking dient plaats te vinden binnen de vastgestelde tactische bandbreedtes. In het 'risk control framework: beheersing valutarisico' is gedetailleerd uiteengezet hoe SPMS het beleid, de uitvoering en controle rondom de beheersing van het valutarisico heeft vormgegeven.

Rente- (en matching)risico

Het renterisico houdt in dat er (ongewenste) effecten kunnen ontstaan op de balans door verschillen in rentegevoeligheid van de beleggingen (activa) en de voorziening pensioenverplichtingen (passiva); de zogenoemde duration mismatch. Doordat euro-, staats- en bedrijfsobligaties ook in de renteaafdekking worden meegenomen, is er sprake van mismatch(risico) met de euro-swaprente (ook wel basisrisico genoemd). In 2022 is het strategisch afdekkingspercentage van het renterisico van de voorziening pensioenverplichtingen ongewijzigd gebleven (78%). Om het renterisico te beheersen, zijn er strategische, tactische en operationele bandbreedtes vastgesteld. In het 'risk control framework: beheersing renterisico' is gedetailleerd uiteengezet hoe SPMS het beleid, de uitvoering en controle rondom de beheersing van het renterisico heeft vormgegeven.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat SPMS in tijden van stress niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om te voldoen aan de betalingsverplichtingen. Dit heeft vooral betrekking op de onderpandverplichtingen bij derivatenposities. Het gebruik van derivaten voor het afdekken van rente- en valutarisico veroorzaakt een groter liquiditeitsrisico, doordat marktbevingen tot grote hoeveelheden benodigd onderpand kunnen leiden. Ten behoeve van de beheersing van het liquiditeitsrisico brengt SPMS de omvang van het potentiële liquiditeitsrisico, zoals het effect op rente en valuta, in kaart aan de hand van stress-scenario's. Ook zijn grenzen vastgesteld waar het bestuur binnen wenst te blijven. Daarnaast heeft SPMS een actieplan dat voorziet in het beschikbaar maken van voldoende liquiditeiten. In het 'risk control framework: beheersing liquiditeitsrisico' is gedetailleerd uiteengezet hoe SPMS het beleid, de uitvoering en controle heeft vormgegeven inzake de beheersing van het liquiditeitsrisico.

ESG-risico

SPMS heeft als lange termijnbelegger ook direct te maken met de consequenties van niet-duurzame ecologische, economische of sociale ontwikkelingen op de toekomstige waarde van de beleggingen. Dit zijn risico's op het gebied van klimaatverandering, het gebruik van hulpbronnen, maatschappelijke risico's en de risico's als gevolg van gewijzigde regelgeving. Deze 'ESG'-risico's zullen in lijn met onder meer nieuwe wetgeving, initiatieven en convenanten verder worden geanalyseerd en geïntegreerd in het risicobeheerraamwerk.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico heeft betrekking op alle verzekeringstechnische grondslagen (zoals levensverwachting, arbeidsongeschiktheid, waardeoverdrachten etc.), die voor SPMS een materieel risico vormen. Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevensrisico. Dat is het risico dat deelnemers van het pensioenfonds langer leven dan het pensioenfonds veronderstelde bij de vaststelling van de premie en de berekening van de technische voorzieningen. SPMS hanteert daarbij de meest recente prognosetafel voor de gehele bevolking van het Actuariel Genootschap (AG), gecorrigeerd met de fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van Demographic Horizons model van AON.

Naast het langlevensrisico is er ook sprake van een kortlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers korter leven dan is ingeschat en er meer geld nodig is voor de uitkeringen aan nabestaanden dan waarin is voorzien. De uitkering aan nabestaanden door overlijden van actieve deelnemers vóór de pensioendatum bestaat uit een opgebouwd deel (waarvoor een voorziening wordt aangehouden) en het tot de pensioendatum nog op te bouwen deel. Voor dit laatste deel hanteert het pensioenfonds een risico-opslag (partner- en wezenpensioen) in de premie.

Een derde verzekeringstechnisch risico is het arbeidsongeschiktheidsrisico. Dit is het risico dat een deelnemer arbeidsongeschikt wordt en het pensioenfonds de pensioenopbouw premievrij moet voortzetten. Voor het risico van arbeidsongeschiktheid en de daardoor benodigde verwachte premievrije voortzetting, hanteert het fonds een opslag arbeidsongeschiktheid in de premie.

SPMS streeft ernaar om het lang- en kortlevensrisico te minimaliseren door actuele informatie over overlevingskansen toe te passen. Voor de monitoring van het verzekeringstechnisch risico wordt onder meer gebruikgemaakt van een adviserend actuaaris.

4. Prudentiële risico's (Bedrijfsvoering)

Uitbestedingsrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de door SPMS aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad, veroorzaakt door gebrek aan kwaliteit, niet kunnen borgen van de continuïteit of het ontbreken van integere bedrijfsvoering, leidend tot het niet kunnen leveren van de gemaakte afspraken met belanghebbenden (deelnemers of andere belanghebbenden).

Juridisch risico

Het risico dat niet voldaan wordt aan alle juridische kaders, veroorzaakt door niet te voldoen aan relevante wetten, voorschriften en standaarden of niet kunnen voldoen aan contractuele verplichtingen of dat contractuele verplichtingen op een onverwacht nadelige wijze worden afgedwongen, leidend tot afbreuk aan de integriteit van SPMS en mogelijk tot reputatieschade, juridische gevolgen of sancties van de toezichthouder of zelfs financiële schade.

Frauderisico's

Bij het identificeren en inschatten van risico's besteedt het fonds specifieke aandacht aan het inschatten van frauderisico's. Gedurende 2022 heeft het bestuur een integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uitgevoerd om de frauderisico's bij zowel het fonds, als de uitbestedingspartners inzichtelijk te maken. Daarnaast heeft een interne audit plaatsgevonden op de uitvoering van de sanctiewetgeving en anti money laundering en is meegewerkt aan een onderzoek van DNB op de naleving van sanctiewetgeving.

Het fonds mitigeert en beheerst deze frauderisico's door zowel op organisatie- als procesniveau beheersmaatregelen in te richten. De belangrijkste beheersmaatregelen bestaan hierbij uit: het aanwezig zijn van een gedragscode en klokkenluidersregeling, de processen bij onze uitbestedingsorganisaties en het ingerichte onafhankelijke toezicht.

5. IT en Datakwaliteit

IT-risico

Het risico dat de beschikbaarheid, integriteit en/of vertrouwelijkheid van informatie en/of informatiesystemen niet is gewaarborgd. Oorzaken kunnen liggen in tekortkomingen rondom maatregelen, richtlijnen, processen en/of techniek. Het gevolg kan zijn: niet beschikbare informatie, niet betrouwbare informatie of zelfs datalekken.

Voor haar functioneren is SPMS afhankelijk van IT. Dit geldt voor het functioneren van SPMS in alle aspecten. De meest kritieke bedrijfsprocessen zijn uitbesteed. Bij de selectie van de dienstverleners zijn IT-capaciteiten een belangrijk selectiecriteria geweest. Het bestuur heeft zich er ook van overtuigd dat deze instellingen IT hoog op hun prioriteitenlijst hebben staan en daar voldoende in investeren. SPMS controleert de werking van de IT-systemen onder andere door het beoordelen van de processen en vooral de output. Jaarlijks wordt aan dienstverleners gevraagd om de DNB IT self assessment uit te voeren en de resultaten daarvan aan SPMS te verstrekken. Daarnaast wordt jaarlijks de assurance rapportage beoordeeld. Om de IT-risico's te mitigeren besteedt het fonds veel aandacht aan de meest recente veiligheidsmaatregelen en bewustzijn van de betrokkenen bij het fonds. Waakzaamheid en alertheid blijven noodzakelijk. Vraag is niet of maar wanneer SPMS en/of haar uitvoerders getroffen worden door een cyberaanval. Door beheersingsmaatregelen verlaagt SPMS de kans op en impact van een mogelijke cyberaanval.

Datakwaliteit

Het risico dat door onjuiste data niet de juiste beslissingen worden genomen, veroorzaakt door ontbrekende eenduidige definities en door complexiteit.

SPMS onderschrijft het belang van datakwaliteit, zoals ook DNB heeft gesignaleerd. Dit heeft SPMS geformaliseerd door specifiek beleid op te stellen met betrekking tot datakwaliteit. Kwaliteit van data is extra belangrijk bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het is dan ook één van de speerpunten van het project. Binnen SPMS is een projectgroep ingericht om te borgen dat de datakwaliteit aantoonbaar op orde is en voldoet aan de richtlijnen zoals deze zijn opgenomen in het Kader Datakwaliteit – Wet Toekomst Pensioenen van de Pensioenfederatie.

2.7 Verklaring Naleving Gedragslijn (AVG)

De wet- en regelgeving aangaande (verwerking van) persoonsgegevens voor pensioenfondsen is geregeld via de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Uitvoeringswet AVG en de Gedragslijn Verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen. Met ingang van 2020 dient SPMS over de naleving van de Gedragslijn te rapporteren. SPMS heeft ervoor gekozen om dat te doen via dit bestuursverslag.

SPMS verwerkt persoonsgegevens en hecht grote waarde aan een rechtmatige, behoorlijke en transparante verwerking en daarmee bescherming van persoonsgegevens. Om dit te bereiken stelt SPMS zich onder andere ten doel dat:

1. Pensioenuitvoerder APG ervoor zorgdraagt dat SPMS aantoonbaar de privacywet- en regelgeving, in het bijzonder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Gedragslijn (AVG) van de Pensioenfederatie, naleeft.
2. Op het bestuursbureau de gegevens van deelnemers in het kader van met name de financiële planning met de grootste zorgvuldigheid worden verwerkt.

Om deze doelen te realiseren heeft SPMS een aantal maatregelen getroffen:

- Er zijn verwerkingsovereenkomsten met de verwerkers van SPMS gesloten, waarbij de verwerkers een verwerkingsregister bijhouden.
- SPMS heeft naar aanleiding van de AVG een gegevensbeschermingsbeleid opgesteld, welke laatstelijk gewijzigd is op 18 november 2020. Tevens beschikt het fonds over een privacyverklaring of privacy statement, te raadplegen via de homepage van de website van het pensioenfonds.
- De Functionaris voor de Gegevensbescherming van APG en SPMS adviseren SPMS en monitoren de naleving van de Gedragslijn.
- Bij APG wordt gebruik gemaakt van een zogenaamd privacy raamwerk, door gebruik te maken van bestaande interne controlemethodes van APG, zoals de ISAE 3402 rapportage.

- De thema privacy rapportage van APG wordt elk kwartaal door de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van APG opgesteld en besproken met de FG van SPMS.
- SPMS heeft een toezichtkalender gegevensbescherming/IT-veiligheid opgesteld, waarvan de voortgang door de IT officer wordt bewaakt.

Het bestuur verklaart ten aanzien van 2022 dat SPMS de Gedragslijn naleeft, zie ook bijgevoegde tabel met verplichtingen en de naleving van de verplichting:

Verplichting	Naleving
Beginselen van verwerking van persoonsgegevens	
Rechtmatigheid van de verwerking	
Doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens	
Verwerking van bijzondere categorieën van en overige gevoelige persoonsgegevens	
Rechten van betrokkene	
Verwerkersovereenkomst	
Register van verwerkingen	
Beleid bewaartermijnen	
Beveiliging verwerking	
Datalekken	
Privacy by default en by design en Data Privacy Impact Assessment	
Doorgifte van persoonsgegevens	
Beperkingen	
Totaal	

 Naleven
  Ten dele naleven
  Niet naleven

Het ten dele naleven van de Gedragslijn op het onderdeel van het beleid bewaartermijnen beperkt zich niet alleen tot APG en SPMS, maar is een algemeen onderkend gegeven binnen en daarmee representatief voor de totale pensioensector. Overeenkomstig de aanwijzing van de AP (Autoriteit Persoonsgegevens) kan APG en daarmee SPMS voldoen aan het principe van explain.

2.8 Kosten

De kosten die SPMS maakt, kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën: kosten pensioenbeheer, kosten vermogensbeheer en transactiekosten. Kosten pensioenbeheer zijn de kosten die gemaakt worden voor de pensioenadministratie en pensioencommunicatie. Kosten vermogensbeheer zijn de kosten die het fonds moet maken om het vermogen te kunnen beleggen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van fiduciair beheer, kosten van advies, kosten van portefeuillebeheer en prestatieafhankelijke vergoedingen. Het derde onderdeel betreft de transactiekosten. Transactiekosten zijn de kosten die het fonds moet maken om een beleggingstransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Dit zijn niet kosten die SPMS aan de vermogensbeheerder betaalt, maar de kosten die bijvoorbeeld aan de beurs of aan een broker betaald worden. Deze categorie kosten is moeilijk te verbijzonderen, omdat de kosten impliciet onderdeel uitmaken van een zogenaamde nettoprijs die bij een transactie overeengekomen is. Deze kosten zijn dus al verrekend met het rendement.

De toerekening van kosten aan pensioenbeheer of vermogensbeheer is gebaseerd op een bestuursbesluit. De hoofdregel is dat kosten die naar hun aard rechtstreeks toegerekend kunnen worden aan Pensioenuitvoering of Vermogensbeheer, daar ook aan worden doorbelast. Kosten met een gemengd of algemeen karakter ('overhead' zoals de directie en de controller, maar ook de huur van het gebouw) worden 50%-50% verdeeld over Pensioenuitvoering en Vermogensbeheer. Aan transactiekosten worden geen overhead-uitgaven toegerekend.

In subparagraaf 2.8.6 komt het bestuurlijk oordeel over de kosten aan de orde. In de daaropvolgende paragrafen komen de kosten van Pensioenuitvoering, Vermogensbeheer en Transactiekosten aan de orde. In de laatste subparagraaf wordt het benchmarkonderzoek besproken.

Algemeen 2022

De kosten voor 2022 worden hierna beschreven. In deze kosten zijn btw-kosten inbegrepen. Voor de pensioenuitvoeringskosten bedragen deze 832 duizend euro en voor de direct in rekening gebrachte facturen inzake vermogensbeheer bedragen deze 2,8 miljoen euro.

2.8.1 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten bedragen 8,8 miljoen euro (2021: 8,1), oftewel:

- 537 euro (2021: 499) per deelnemer (actieven plus gepensioneerden).
- 2,0% (2021: 1,9%) van de premie (actieven).

In paragraaf 5.6.6 (jaarrekening) worden de kosten voor pensioenbeheer verder uitgesplitst. De kosten pensioenbeheer van SPMS vormen een relatief hoog bedrag per deelnemer vergeleken met veel fondsen van vergelijkbare grootte. Dit wordt enerzijds verklaard door het hoge serviceniveau voor de deelnemers en een goede kwaliteit van de pensioenadministratie. SPMS heeft bijvoorbeeld een aantal gecertificeerde Financieel planners in dienst om de deelnemer te informeren in persoonlijke gesprekken en met specifieke rapporten. Kosten gemaakt in het kader van controle en risicomanagement vertalen zich niet direct in extra opbrengsten, maar voorkomen mogelijk verliezen of toekomstige herstelkosten. Anderzijds zijn de kosten ook relatief hoog door de governancestructuur, die hoort bij een beroepspensioenfonds. De wetgever schrijft onder andere voor dat het fonds een eigen beroepspensioenvereniging dient te hebben. Daarnaast heeft een beroepspensioenfonds in tegenstelling tot een bedrijfstak- of ondernemingspensioenfonds rechtstreeks contact met alle individuele deelnemers (bijvoorbeeld rond incasso en voorlichting). Veel bedrijfstak- en ondernemingspensioenfondsen hoeven slechts contact te onderhouden met een aantal of zelfs maar één werkgever(s). Daarbij verzorgt de personeelsafdeling bij die werkgever(s) meestal een deel van de pensioenvoorlichting.

Een oordeel over de hoogte van de kosten wordt grotendeels bepaald door de benchmark of de groep fondsen waarmee het fonds zich vergelijkt. Als SPMS zich vergelijkt met andere beroepspensioenfondsen, zijn de kosten bij SPMS iets hoger. Het actuarieel bureau Bell Pension Consultants & Actuaries (voorheen LCP) doet jaarlijks onderzoek naar de kosten van pensioenbeheer in Nederland. Over 2021 is op 6 oktober 2022 een rapport verschenen: 'Werk in uitvoering bij pensioenfondsen 2021'. Bell heeft voor de beroepspensioenfondsen separaat berekend wat het gemiddelde is voor de kosten van pensioenbeheer per deelnemer. Over 2021 was dat 441 euro (2020: 417 euro). De kosten uitgedrukt per deelnemer zijn bij SPMS in 2022 gestegen tot 537 euro (2021 : 499 euro). De kosten in euro gemeten zijn gestegen van 8,1 miljoen euro (2021) naar 8,8 miljoen euro in 2022. Over de hele linie zijn de kosten iets toegenomen, behoudens advies- en communicatiekosten deelnemers.

Een deel van de stijging is gerelateerd aan de voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel (NPS). De kosten van het project worden volgens de huidige regels verantwoord en gerubriceerd (verdeeld over alle bestaande categorieën). Dat heeft als nadeel dat de kosten van het project niet expliciet zichtbaar worden. Achteraf is wel een schatting te

maken van de totale kosten. Dan kan gesteld worden dat de stijging (van 8,1 miljoen euro naar 8,8 miljoen euro) voor het grootste deel te wijten is aan het NPS-project. Dat ligt in de lijn van de verwachtingen die gepaard gaan met dit ingrijpende traject.

2.8.2 Kosten vermogensbeheer

Zoals zichtbaar is in de hierna weergegeven tabel bestaan de kosten voor vermogensbeheer uit twee componenten. Ten eerste bevat het kosten vermogensbeheer zoals deze ook zijn opgenomen in paragraaf 5.6.3 (jaarrekening). Dit zijn de (directe) kosten waarvoor het fonds in 2022 facturen heeft ontvangen en betaald. Het gaat om de kosten voor bewaarloon, beheerloon en advieskosten. Ook de kosten van het bestuursbureau zijn hierin gedeeltelijk meegenomen. Het andere deel van de kosten van het bestuursbureau is hierboven meegenomen onder de kosten pensioenbeheer.

Naast deze directe kosten heeft SPMS ook te maken met indirecte kosten. Indirecte kosten ontstaan bij beleggingen in fondsen, die op hun beurt ook weer in andere fondsen belegd (kunnen) zijn. Doordat hier meerdere lagen zijn, is het soms lastig om alle kosten inzichtelijk te krijgen. De indirecte kosten worden verrekend met het rendement. Voor het kwantificeren van deze kosten moest SPMS gebruikmaken van de geschatte opgaven van de onderliggende vermogensbeheerders.

Beleggingskosten (x € 1 miljoen)

	direct	indirect	totaal
Beheervergoeding	20,3	11,4	31,7
Vergoeding voor fiduciaal beheer	3,8	-	3,8
Bewaarloon	2,1	-	2,1
Overige kosten	0,6	-	0,6
Totaal beheervergoedingen	26,8	11,4	38,2
Prestatievergoedingen	9,4	2,3	11,7
Totaal beleggingskosten 2022 (excl. Transactiekosten)	36,2	13,7	49,9
Totaal beleggingskosten 2021 (excl. Transactiekosten)	46,7	19,0	65,7

De totale beleggingskosten zijn in 2022 gedaald met 15,8 miljoen euro (65,7 -/- 49,9) en vallen hiermee ongeveer 24% lager uit dan in 2021. Deze daling is voor veruit het grootste deel te verklaren door een daling van het gemiddeld belegd vermogen en deels door aanpassing van bestaande mandaten. Het gemiddeld belegd vermogen is in 2022 (11,9 miljard euro) met bijna 16% gedaald (in 2021: 14,1 miljard euro). De beheervergoedingen zijn het resultaat van prijs maal hoeveelheid. Omdat de prijs (het afgesproken tarief met de vermogensbeheerder) op hoofdlijn hetzelfde is gebleven, is de beheervergoeding, in miljoenen uitgedrukt, ook gedaald. Op totaal portefeuilleniveau is de kostendruk gedaald. In 2022 waren de kosten 0,42% van het gemiddeld belegd vermogen ten opzichte van 0,47% in 2021.

SPMS heeft ervoor gekozen om een goed gespreide portefeuille aan te houden. Deze spreiding kenmerkt zich door een spreiding over meerdere beleggingscategorieën en een regionale spreiding binnen alle beleggingscategorieën. Er is ook gekozen voor een combinatie van actief beheer en passief beheer. Bij SPMS is de verhouding actief/passief beheer ongeveer 60%/40%. Dit sluit aan bij de investment beliefs van SPMS. Met name de verdeling over beleggingscategorieën heeft grote invloed op de hoogte van de kosten. Daarnaast heeft SPMS een relatief groot deel van de portefeuille via actieve strategieën belegd. Actief beheer is duurder dan passief beheer. Hier staat potentieel een outperformance tegenover. Over de afgelopen 5 jaar is er sprake van een outperformance ten opzichte van de benchmark. Er is over die periode een outperformance behaald van gemiddeld 0,9% per jaar. De kosten hebben niet alleen betrekking op actief beheer. Het grootste deel van de hogere kosten wordt veroorzaakt door beleggingen in hedgefondsen en onroerend goed, die als doel hebben een betere diversificatie te krijgen, maar wel duurder zijn dan bijvoorbeeld vastrentende waarden (bijvoorbeeld obligaties). De samenstelling van de SPMS-portefeuille is voor het bestuur een afweging van risico, rendement, complexiteit en kosten. Kosten gaan voor de baat uit. Voor een deel staan die kosten vast, en de opbrengsten zijn onzeker. Door te spreiden in risico's en beleggingscategorieën verwacht SPMS ook in perioden waarin aandelen en/of obligaties het minder goed doen, een gunstig rendement te behalen. Een aantal van deze categorieën heeft hogere kosten, maar als de strategie werkt, betaalt dat zich terug. Alleen een kostenvergelijking is onvoldoende. Kosten moeten gerelateerd worden aan rendements- en risicoprofiel en zo mogelijk een benchmark. Voor een verantwoording over de benchmark, zie paragraaf 2.8.5.

Beleggingskosten per categorie (x € 1 miljoen)

	2022		beheer vergoeding		performance		totaal 2022		transactie- kosten
	gemidd. belegd vermogen		€	%	€	%	€	%	€
Vastrentende waarden	5.313	14,3	0,27	5,6	0,11	19,9	0,37	16,1	
Aandelen	2.999	6,0	0,20	0,3	0,01	6,3	0,21	2,5	
Vastgoed	1.480	9,4	0,64	2,3	0,16	11,7	0,79	0,3	
Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen/Alpha- mandaat)	798	7,9	0,99	3,5	0,44	11,4	1,43	5,8	
Overlay (derivaten / deposito's)	1.349	0,6	0,04	-	-	0,6	0,04	0,5	
Totaal 2022	11.938	38,2	0,32	11,7	0,10	49,9	0,42	25,2	
Totaal 2021						65,7	0,47	21,8	

2.8.3 Transactiekosten

Evenals voor het boekjaar 2021 is het look through-principe ook voor de transactiekosten in beleggingsfondsen verplicht (comply or explain). Indien een pensioenfonds belegt middels beleggingsfondsen, worden de kosten van vermogensbeheer en transactiekosten van die beleggingsfondsen meegenomen in de totale kosten. De transactiekosten van SPMS bedroegen 25,2 miljoen euro of wel 0,21% (2021; 0,16%) van het gemiddeld belegd vermogen in 2022. SPMS heeft door implementatie van de Climate Transition Benchmark (ESG) een forse aandelen transitie doorgemaakt met extra transactiekosten.

De transactiekosten zijn voor aandelen de feitelijke kosten en voor vastrentende waarden de waargenomen spreads in de markt. Door de wijze waarop bij vastrentende waarden met kosten wordt omgegaan als onderdeel van de spread is het lastig voor de pensioensector om dit volledig en correct weer te geven.

2.8.4. Totale kostenratio

De Pensioenfederatie beveelt aan om, naast de bestaande (wettelijke) kengetallen met betrekking tot de uitvoeringskosten, een zogenaamde “Totale kostenratio” op te nemen in het jaarverslag. Dit geeft een totaalinzicht in alle kosten van het beheer van een pensioenfonds, exclusief transactiekosten, als percentage van het belegd vermogen. Hiermee wordt duidelijk welke impact deze kosten hebben op het opgebouwde (pensioen)vermogen. Het kengetal dient als aanvullende, maar tevens als belangrijke graadmeter voor de beoordeling van de kosten van het pensioenfonds.

Na een aantal jaren gebruik van de kengetallen wordt zichtbaar dat er relatief veel aandacht is voor de *Kosten per deelnemer*, terwijl uit de praktijk blijkt dat juist aan dit kengetal een aantal nadelen kleven. Zo wekt het kengetal de indruk dat dit de kosten zijn die direct aan de deelnemer in rekening worden gebracht, hetgeen niet het geval is. De kosten komen ten laste van de jaarlijkse exploitatiekosten van een pensioenfonds. Ook is te zien dat de kosten voor de pensioenuitvoering slechts een beperkt deel uitmaken van de totale kosten. De kosten voor het vermogensbeheer zijn een veelvoud. Uiteraard dienen deze vermogensbeheerkosten wel in relatie tot (meer-jaren) rendement en risico te worden gezien. Bij het vergelijken van fondsen gaat de aandacht disproportioneel naar euro's per deelnemer.

De relatie tussen de verschillende kengetallen van SPMS in 2022 wordt in onderstaande tabel uitgewerkt:

	Bedrag (x € 1.000)	In % gemiddeld belegd vermogen
Pensioenbeheerkosten *)	8.838	0,07
Vermogensbeheerkosten (excl. transactiekosten)	49.900	0,42
Totale kosten	58.738	0,49
Transactiekosten	25.237	0,21
*) Uitgedrukt in euro's per deelnemer		537,00

Het verdient de aanbeveling om de focus voor de kosten te richten op de Totale kostenratio. Deze laatste ratio draagt ook bij aan een betere vergelijkbaarheid met verzekeraars, vermogensbeheerders en buitenlandse pensioenfondsen, waar de Totale kostenratio gemeengoed is.

In het nieuwe pensioencontract zijn er alleen nog maar premieregelingen. Dan moeten de kosten van zowel vermogensbeheer en als van pensioenbeheer op dezelfde wijze worden gepresenteerd aan de deelnemer. Met de voorgestelde ratio wordt hierop ingespeeld.

Transactiekosten worden buiten beschouwing gelaten. Transactiekosten onderscheiden zich doordat ze afhankelijk zijn van (de aard, de omvang, de markt van) de beleggingshandeling. Ze zijn niet afhankelijk van het (gemiddeld) beheerd vermogen an sich. Ook verzekeraars, vermogensbeheerders en buitenlandse pensioenfondsen laten deze kosten vaak buiten beschouwing in de kostenratio. Hiermee wordt een gelijkwaardig speelveld gecreëerd.

2.8.5 Benchmarkonderzoek

Het is lastig om een fonds te vinden waarmee rendement en kosten goed vergeleken kunnen worden. Om een indruk te krijgen kan het kostenpercentage vergeleken worden met andere aanbieders. Het bestuur heeft er voor gekozen om deel te nemen aan het onderzoek 2022 van het Institutioneel Benchmarking Instituut (IBI).

Het IBI-rapport 2021 is begin 2023 ontvangen. Het rapport bevat een analyse van de gegevens van deelnemende fondsen over het boekjaar 2021. In de analyse wordt gebruikgemaakt van een peergroep en een 'universum'. De peergroep voor vermogensbeheer bestaat uit 8 fondsen met een beheerd vermogen boven 5 miljard euro. De peergroep voor pensioenbeheer bestaat uit 7 fondsen van vergelijkbare samenstelling in de categorie "Bedrijfstaking-, beroeps- en ondernemingspensioenfondsen met aantal deelnemers meer dan 15 duizend". Het universum bij deze benchmark van IBI bestaat uit 16 Nederlandse pensioenfondsen.

Vermogensbeheer

SPMS heeft in vergelijking met de peergroep en het universum gekozen voor een actieve beleggingsstrategie. In 2021 wordt 74% van de portefeuille actief beheerd tegenover 64% van de peergroep en 59% van het universum. Het hiermee totaal behaalde rendement (2,6%) is lager dan de peergroep (3,5%) en het universum (3,4%).

Overzicht vermogensbeheer: rendement verslagjaar 2021

	SPMS	IBI Peergroup	IBI universum
Rendement (%)			
- Rendement activamix	0,3	2,4	2,4
- Exces rendement	2,3	1,1	1,0
Totaal rendement	2,6	3,5	3,4
- Contributies mandaat exclusief rentehedge / valutahedge	5,6	8,8	8,7
- Contributie rentehedge	-6,1	-5,4	-5,4
- Contributie currency overlay	3,1	-0,6	-0,7
Gemiddeld 10-jarig rendement (%)			
- Rendement activamix - 10-jarig gemiddelde	9,7	8,4	7,8
- Exces rendement - 10-jarig gemiddelde	0,9	0,5	0,2
- Totaal rendement - 10-jarig gemiddelde	10,6	8,5	7,9
Gemiddeld 5-jarig rendement (%)			
- Rendement activamix - 5-jarig gemiddelde	7,8	6,8	6,7
- Exces rendement - 5-jarig gemiddelde	0,8	0,5	0,3
- Totaal rendement - 5-jarig gemiddelde	8,6	7,3	6,9

De gekozen beleggingsstrategie heeft in 2021 geleid tot een lager rendement dan de peergroep en het universum. Op langere termijn is echter sprake van een out-performance van de benchmarks met bovendien ook nog eens excess rendement door actief beheer.

Vermogensbeheerkosten

SPMS heeft gekozen voor een gespreide beleggingsportefeuille met relatief veel actief beheerde mandaten. Dit heeft een hoger kostenniveau voor het beheer van de beleggingsportefeuille tot gevolg. De vermogensbeheerkosten voor SPMS bedroegen in 2021 desondanks 0,46% tegenover 0,52% van de peergroep en 0,47% van het universum. De kosten van SPMS zijn bovendien lager dan de IBI kostenbenchmark voor SPMS van 0,58%. De IBI Kostenbenchmark is een door het IBI berekende kostennorm voor vermogensbeheer en geeft aan wat de kosten voor SPMS zouden zijn geweest als de portefeuille zou zijn gemanaged tegen de gemiddelde kosten van de peergroep.

De kosten zijn derhalve in lijn met de kostenbenchmark.

Pensioenuitvoering

In het IBI-rapport worden meerdere aspecten van de pensioenuitvoering onderzocht. In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan de kosten en serviceniveau van de uitvoering.

Pensioenbeheerkosten (in EUR)

	SPMS	IBI Peergroep	IBI Universum
Kosten per deelnemer (volgens definitie van Pensioenfederatie)	499	224	352
Kosten per deelnemer (gemiddeld aantal deelnemers incl. slapers)	452	162	178
Kosten per deelnemer als % van gemiddelde uitkering	1,5%	1,5%	2,7%

De kosten per deelnemer zijn bij SPMS hoger dan bij de peergroep (499 euro ten opzichte van 224 euro). Afgezet tegen de hoogte van de gemiddelde uitkering zijn de kosten per deelnemer met 1,5% juist gelijk aan het gemiddelde van 1,5% van de peergroep en lager dan de 2,7% van het universum.

De hogere kosten (in euro per deelnemer) laten zich verklaren door bijvoorbeeld de uitgebreide governance (waaronder BPMS, VvA en een afdeling Financieel Planners) en een relatief hoog niveau van pensioenuitvoering. De IBI Service Index geeft het niveau van de service van SPMS ten opzichte van de peergroep en het universum weer. De IBI Service Index van SPMS bedraagt 117 tegenover 114 van de peergroep en 100 van het universum.

Service Index

	SPMS	IBI Peergroup	IBI Universum
Deelnemer transacties (max 68 pt.)	68,0	59,0	58,0
Communicatie (max 52 pt.)	38,0	36,0	33,0
- service center (max 16 pt.)	10,0	12,0	11,0
- voorlichting (max 14 pt.)	11,0	7,1	6,8
- deelnemerscontact (max 10 pt.)	10,0	9,0	7,7
- informatievoorziening (max 12 pt.)	7,0	7,7	7,5
Kwaliteit (max 18 pt.)	10,0	11,0	9,9
- klachten (max 10 pt.)	7,0	7,3	7,6
- kwaliteit (max 8 pt.)	3,0	3,4	2,3
Website (max 64 pt.)	48,0	54,0	40,0
Service index kwaliteit	117,0	114,0	100,0

Op het aspect Persoonlijke ondersteuning van deelnemers bij hun financiële planning en keuzes haalt SPMS het maximum van 3 punten (de peergroep scoort 1,1 punt en het universum 1,1 punt).

Concluderend kan gesteld worden dat hogere kosten, indien gemeten in euro's ten opzichte van het universum, gerechtvaardigd worden doordat de kwaliteit van de pensioenuitvoering hoger is dan gemiddeld. Als de kosten worden uitgedrukt in een percentage ten opzichte van de uitkering, is SPMS net zo duur als de IBI Peergroep en goedkoper dan het IBI Universum, terwijl de kwaliteit bovengemiddeld is. Zowel voor de kosten van Vermogensbeheer als Pensioenbeheer geldt dat ze op een aanvaardbaar niveau liggen gegeven de geleverde prestaties.

2.8.6 Oordeel bestuur over kosten

Het bestuur is van oordeel dat het kostenniveau aanvaardbaar is, gezien de dienstverlening aan de belanghebbenden. De uitgebreide onderbouwing is hieronder te vinden onder Pensioenuitvoeringskosten en Kosten vermogensbeheer. Het bestuursoordeel is gebaseerd op onder andere het rapport van het Institutioneel Benchmarking Instituut (IBI), dat bij het opstellen van dit jaarverslag uitgebreid is besproken, en op een eigen analyse door het bestuursbureau van een aantal jaarverslagen van beroepspensioenfondsen.

Deze rapporten en analyses bevestigden het bestuursoordeel dat gegeven het beleggingsbeleid het kostenniveau aanvaardbaar is. De relatief hoge kosten van vermogensbeheer zijn acceptabel vanwege de kans op extra rendement en de voordelen van diversificatie (waarvoor in meerdere en ook duurdere beleggingscategorieën wordt belegd). Ook de kosten van Pensioenuitvoering passen binnen het beleid. Samengevat komt het erop neer dat het hoge serviceniveau en de governance van een beroepspensioenfonds extra kosten met zich mee brengen.

2.9 Toekomst

2.9.1 Financiële positie

De UFR-dekkingsgraad bedroeg eind 2022 142,7%. Eind 2022 lag de beleidsdekkingsgraad (142,2%) van SPMS boven het vereist eigen vermogen (119,2%). Hoewel de actuele dekkingsgraad gedurende het jaar schommelingen heeft laten zien, is de beleidsdekkingsgraad, het 12-maandsgemiddelde, hier het hele jaar boven gebleven. De goede financiële positie biedt de mogelijkheid tot extra toeslag. Het bestuur heeft voor 2023 besloten tot een extra toeslag van 1,25%.

2.9.2 Economische ontwikkelingen

De oplopende inflatie, verhogingen van de beleidsrentes door de centrale banken en de geopolitieke spanningen in de wereld zullen voor 2023 ook een hoge mate van volatiliteit met zich meebrengen. De kans op een recessie is reëel, maar de grote vraag is hoe pijnlijk deze recessie zal zijn. De arbeidsmarkt blijft krap en er lijkt nog ruimte voor loonsverhogingen. Dat kan overigens ook voor zorgen dat de recessie erger wordt. De financiële markten aan het begin van 2023 rekenen op een milde recessie.

De inflatie lijkt met name door de dalende energieprijzen weer over de top heen te zijn en ook de centrale banken geven aan dat ze niet zomaar doorgaan met het verhogen van de beleidsrentes. De laatste verhoging van de Fed in januari was al lager met 0,25%, terwijl hiervoor nog met 0,75% verhoogd werd. Belangrijk hierbij was dat Powell aangegeven heeft dat toekomstige verhogingen afhankelijk zijn van de data in de economie. De werkloosheid is erg laag terwijl het vertrouwen van de industrie daalt. Dit zou ook kunnen leiden tot een beleid waarbij de rente constant gehouden wordt.

Ontwikkelingen bij banken

In de maand maart 2023 kwamen enkele kleinere regionale Amerikaanse banken in liquiditeitsproblemen door een combinatie van de gestegen rente en een sterke toename van opgevraagde klanttegoeden. Als het renterisico niet afgedekt is, levert dat bij een stijging van de rente een daling van de uitstaande beleggingen in vastrentende waarden op. Als er veel tegoeden tegelijk opgevraagd worden, moet een bank die beleggingen liquide maken, wat alsdan gepaard gaat met het moeten nemen van verlies. Dit scenario deed zich voor bij Silicon Valley Bank, First Republic Bank en Signature Bank. Een driegende onrust op de financiële markten en een mogelijke verdere verspreiding van het liquiditeitsprobleem (bank-run) werd effectief gemitigeerd door kortdaat optreden van de Fed, de centrale bank van de Verenigde Staten. De beleggingsportefeuille van SPMS kenmerkt zich door een sterke diversificatie. Om die reden is de impact uit hoofde van de drie genoemde banken voor SPMS verwaarloosbaar klein in omvang (enkele basispunten) en zal SPMS niet materieel beïnvloeden indien en voor zover het mitigerende beleid van de Fed succesvol blijft.

Eveneens in maart kwam de 167-jarige Zwitserse bank Credit Suisse in vergelijkbare liquiditeitsproblemen die tot grote onrust op de financiële markten had kunnen leiden. Bij Credit Suisse werden de problemen veroorzaakt door onzekerheid over aanblijvende slechte economische resultaten, het uitstellen van de publicatie van het jaarverslag over 2022, enkele schandalen en afschrijving op kredietverlening aan een aantal grote klanten. De financiële markten reageerden onrustig op de problematiek van Credit Suisse, welke werd opgevangen door een door de Zwitserse toezichthouder (Finma) gearrangeerde overname van Credit Suisse door UBS, met ondersteuning en omvangrijke support van de Zwitserse overheid.

Aan het einde van maart kan worden geconstateerd dat verdere verspreiding van onrust op de financiële markten vooralsnog goeddeels is voorkomen, alhoewel het al jaren niet excellerende Deutsche Bank te maken kreeg met een forse daling van haar beurskoers. Ook voor wat Credit Suisse en Deutsche Bank betreft, is de verwachting dat de economische impact op SPMS zeer gering zal zijn, wederom ten gevolge van de zeer brede diversificatiestrategie. Door haar relatief omvangrijke over alle posities in financiële waarden zou een diepe financiële crisis voor SPMS verdergaande gevolgen hebben. De spreiding over andere asset classes en sectoren mitigeert dit risico echter zodanig dat ook dit risico door SPMS kan worden gedragen.

2.9.3 Geopolitieke risico's

De ontwikkelingen rond de Oekraïne blijven voor grote onzekerheid zorgen. De energiecrisis is op dit moment enigszins onder controle door de milde winter, verlaging van het gasgebruik en alternatieve bronnen van gas. Dit heeft een positief effect op de financiële markten. Echter de wereld wordt steeds verder het conflict ingezogen waardoor de onzekerheid blijft voortbestaan, waarbij ook duidelijk is dat niet de hele wereld zich tegen Rusland heeft gekeerd. Deze onzekerheid zal ook in 2023 zorgen voor grotere volatiliteit op de financiële markten.

2.9.4 Ontwikkeling in de beroepsgroep

In het nieuwe regeerakkoord is opgenomen dat Medisch Specialistische Bedrijven (MSB) beter moeten gaan presteren. Hiervoor krijgen ze twee jaar de tijd en als dan blijkt dat er geen sprake is van een verbetering zullen de vrijgevestigde medisch specialisten verplicht moeten overgaan naar een loondienstverband. De criteria waarop de verbeteringen kunnen worden beoordeeld zijn echter niet vastgelegd zodat momenteel nog onduidelijk is welke verbeteringen er moeten worden doorgevoerd om het loondienstverrisico af te wenden. Uit juridisch onderzoek is gebleken dat wetgeving die een verplichte overgang naar een loondienstverband mogelijk moet maken moeilijk te realiseren is. De Minister is echter voornemens om de mogelijkheden voor een verplichte overgang naar een loondienstverband verder te laten onderzoeken. Als er een verplicht loondienstverband voor alle medisch specialisten gaat gelden heeft dat grote impact op de pensioenregeling van SPMS omdat daarmee de pensioenopbouw bij SPMS stopt.

In algemene zin monitort het bestuur van SPMS doorlopend de samenstelling en de omvang van het ledenbestand om ook voor de toekomst relevant te kunnen zijn. Hoewel de verwachting (van het capaciteitsorgaan) is dat de vraag naar medische specialistische zorg met ongeveer 1% per jaar zal stijgen, zijn er ook bewegingen die een omgekeerde invloed hebben op de omvang van het deelnemersbestand. Zoals uitbesteding aan ondersteuners en verplaatsing van zorgtaken naar de eerste lijn. Daarnaast neemt het aantal deelnemers met een parttime aanstelling toe.

2.9.5 Technologie

Financiële instellingen bieden in snel tempo steeds meer digitale dienstverlening aan. Ook de pensioensector gaat hierin mee. Een flink aantal deelnemers heeft in 2022 gebruik gemaakt van de mogelijkheid van een digitale financiële scan, de QuickScan. De verwachting is dat deze dienstverlening de komende jaren sterk zal toenemen, mede gedreven door behoefte bij deelnemers. Bij een DC-regeling, zoals voorgesteld in het nieuwe pensioenstelsel, is ondersteuning via technologie van groot belang om deelnemers het inzicht te kunnen bieden in hun persoonlijke financiële situatie. Naast pensionering worden ook de life-events echtscheiding en overlijden uitgewerkt. Ook het aanmeldproces van nieuwe deelnemers en de jaarlijkse check op inkomen en inschaling zal geautomatiseerd gaan plaatsvinden.

2.9.6 Datakwaliteit

Voor pensioenfondsen die invaren in het nieuwe pensioenstelsel is datakwaliteit van essentieel belang. Zonder afdoende inzicht in de datakwaliteit voorafgaand aan het invaren kan het fonds geen goed en evenwichtig invaar-besluit nemen en kunnen fouten ontstaan in de berekende individuele pensioenvermogens. Volgens de concept wet teksten moeten pensioenfondsen daarom kunnen aantonen dat de datakwaliteit voor de transitie (en tijdens en erna) geborgd is. Het is aan het pensioenfonds zelf om vast te stellen en te onderbouwen of en zo ja welke activiteiten nodig zijn om tot het oordeel te komen dat de data in de pensioenadministratie van voldoende kwaliteit is voor het invaren. In het servicedocument Kader datakwaliteit Wet toekomst pensioenen heeft de Pensioenfederatie (in oktober 2022) een aantal "eisen" en maatregelen geformuleerd om de pensioenfondsen in een aantal stappen tot dat oordeel te kunnen laten komen.

SPMS werkt nauw samen met haar uitvoerder en externe consultants om de datakwaliteit op het vereiste niveau te brengen.

2.9.7 Fiscale behandeling pensioenen

De overheid blijft meehelpen om via de belastingen een goed pensioen op te bouwen. De belastingregels voor pensioen worden in het nieuwe pensioenstelsel naar verwachting minder ingewikkeld. De belangrijkste wijziging voor het dan geldende kader is dat enkel nog de premie wordt begrensd en niet langer de opbouw en de uitkering. De te betalen pensioenpremies blijven binnen die nieuwe ruimte fiscaal aftrekbaar en de toekomstige uitkeringen na pensionering blijven belast.

In het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen is de fiscaal aftrekbare premiegrens 30%. De premiegrens van 30% voor de fiscale aftrek leidt er toe dat het huidige premieniveau van de pensioenregeling bij benadering gehandhaafd kan blijven zonder rekening te houden met inflatie.

Het nieuwe fiscale kader bevat nog een opvallend punt: een eenmalige uitkering op de pensioendatum van 10% van de waarde van het opgebouwde ouderdomspensioen. SPMS zal deze optie gaan aanbieden. De fiscale behandeling van het gebruik van de eenmalige uitkering en een goede voorlichting hierover is belangrijk voor een afgewogen keuze. De beoogde inwerkingtreding van dit voorstel is 1 januari 2024.

2.9.8 Toekomst pensioenstelsel

SPMS en BPMS werken samen in een project om het fonds voor te bereiden op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De Vergadering van Afgevaardigden (VvA) heeft de projectorganisatie gevraagd om de voorbereidingen te treffen voor de benodigde besluitvorming, waaronder het besluit om al dan niet in te varen in het nieuwe stelsel en het ontwerpen van een nieuwe regeling. In 2021 heeft de VvA reeds een voorlopige voorkeur uitgesproken voor de solidaire premiereregeling (die dichter aanligt tegen de huidige regeling dan de andere variant; de flexibele premiereregeling). Bij het ontwerp van een nieuwe regeling worden de mogelijkheden van de flexibele premiereregeling niet worden vergeten. Tijdens de voorbereidingen zal er veel gecommuniceerd worden met de deelnemers over de inhoud van de regeling en de te nemen stappen.

De oorspronkelijk beoogde transitiedatum naar het nieuwe stelsel was 1 januari 2025. De besturen van BPMS en SPMS, als opdrachtgevers van het project dat leidt tot de overgang, hebben in 2022 moeten constateren dat dit uitgangspunt niet langer realistisch is. De belangrijkste oorzaken zijn dat pensioenuitvoeringsorganisatie APG een overgang per 1 januari 2025 niet kan garanderen en dat het proces van wet- en regelgeving tegen de verwachting in nog steeds niet afgerond is. Onder deze onzekere omstandigheden vonden de beide besturen het niet verantwoord een besluitvormingstraject te starten gericht op besluitvorming in de VvA van maart 2023. Er is door de afgevaardigden ook meermaals aandacht gevraagd voor een zorgvuldig traject, waarin er genoeg tijd is om de voorstellen te doorgronden. De extra tijd moet hierbij helpen. De projectorganisatie werkt toe naar een transitie per 1 januari 2026.

SPMS wil ook in de toekomst, in het nieuwe pensioenstelsel, relevant blijven voor onze deelnemers. Om hier extra invulling aan te geven is in 2021 met de hulp van een externe partner (Six Fingers) een vernieuwingsexpeditie gestart. Dit heeft tot een aantal initiatieven geleid, die in 2022 verder zijn ingevuld en vanaf 2023 geïntroduceerd zullen worden.

Keuzeverzekeraars

Vanaf de verplichtstelling in 1973 tot aan 2003 heeft de mogelijkheid bestaan voor deelnemers om het normpensioen niet bij SPMS maar bij een keuzeverzekeraar op te bouwen. Per 1 januari 2003 is deze mogelijkheid beëindigd en werden alle op dat moment nog bestaande polissen bij keuzeverzekeraars premievrij gemaakt. De opbouw van het normpensioen is vanaf dat moment in zijn geheel ondergebracht bij SPMS. Over de bij keuzeverzekeraars opgebouwde pensioenrechten verleent SPMS vergelijkbare toeslagen als over de bij SPMS opgebouwde normpensioenen. Ook verricht SPMS namens de keuzeverzekeraars de betalingen van de ingegane pensioenen en worden de bij keuzeverzekeraars opgebouwde pensioenrechten vermeld op de pensioenoverzichten (UPO) van SPMS.

Na de transitie naar een nieuw pensioencontract zal er van toeslagverlening geen sprake meer zijn. Daarbij vraagt de premiereregeling in het nieuwe pensioenstelsel een anders ingerichte administratieve omgeving die zich niet leent voor continuatie van dienstverlening op het gebied van betalingen en communicatie.

Om dit gegeven te adresseren, zijn twee oplossingsrichtingen verkend. In eerste instantie is onderzocht of er een mogelijkheid bestaat om de pensioenrechten van de verzekeraars over te dragen aan SPMS. Daarmee zouden ook de normpensioenen van SPMS-deelnemers met pensioenopbouw bij een keuzeverzekeraar bij SPMS terechtkomen, mits ook alle deelnemers daarmee akkoord zouden gaan. Duidelijk is inmiddels dat deze oplossing geen steun vindt in de pensioenregelgeving. Daarna is verkend op welke wijze straks de pensioencommunicatie en de uitkeringen namens de keuzeverzekeraars het best kunnen worden overgenomen door de verzekeraars zelf. Daartoe zijn in het vierde kwartaal van 2022 de eerste gesprekken gevoerd met die verzekeraars. Wij verwachten in de loop van 2023 hierover overeenstemming te kunnen bereiken, waarna de verzekeraars de nu door SPMS uitgevoerde werkzaamheden zelf zullen gaan verrichten.

Dit zal dus uitsluitend het operationele proces van de pensioenuitkeringen op de polissen en de UPO-documenten betreffen, en staat los van de rechten die de deelnemers aan hun pensioenpolis(sen) bij de gekozen verzekeraars kunnen ontleen.

Zeist, 20 juni 2023

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Het bestuur,

dr. A.Y. Goedkoop MBA

drs. S.J. Huisman

dr. M. Gamala

dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA

dr. C.G. Vermeij

drs. M.H.B. Vonk

dr. R. Wagenmakers MBA

dr. P.M.N.Y.H. Go

3. Verslag Raad van Toezicht

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat het verslag van de Raad van Toezicht (RvT) van SPMS over het jaar 2022. In paragraaf 3.2 beschrijft de RvT zijn werkwijze. In paragraaf 3.3 doet de RvT verslag van zijn toezicht en zijn aanbevelingen. In de laatste paragrafen leest u over de verantwoording, permanente educatie en zelfevaluatie van de RvT en de geldende gedragscode.

3.2 Werkwijze

De RvT volgt de ontwikkelingen binnen SPMS en voert daartoe zowel formeel als informeel overleg:

- De RvT heeft in de verslagperiode vier keer vergaderd met een delegatie van het bestuur in aanwezigheid van de directeur van het bestuursbureau. De delegatie van het bestuur bestond ten minste uit de voorzitter van het bestuur en de voorzitters van de verschillende bestuurlijke adviescommissies. Afhankelijk van de agenda waren tevens de sleutelfunctiehouders, andere bestuursleden of functionarissen van het bestuursbureau aanwezig.
- Voorafgaande aan elke RvT- vergadering met het bestuur voerden de RvT-leden onderling vooroverleg.
- De RvT heeft in het kader van het jaarwerk gesprekken gevoerd met de externe accountant en certificerend actuaris buiten aanwezigheid van het bestuur, de directeur en het bestuursbureau. In die gesprekken is onder meer stilgestaan bij het opvolgen van bevindingen van de externe accountant en certificerend actuaris door het bestuur.
- De RvT heeft eenmaal vergaderd met het BPMS-bestuur. Daarin zijn de bevindingen van de RvT over het verslagjaar 2021 besproken.
- De RvT heeft maandelijks onderling telefonisch overlegd. Tijdens dat overleg werd de stand van zaken van lopende onderwerpen besproken, zowel in relatie tot het bestuur als voor de RvT als zodanig en werden actuele ontwikkelingen belicht.
- In de periode tussen vergaderingen van de RvT met het bestuur informeerden de voorzitter van de RvT en de voorzitter van het bestuur elkaar over lopende kwesties. Daarover hadden de leden van de RvT zo nodig tussentijds contact.
- De RvT is door het bestuur betrokken bij de voorgenomen benoeming van een bestuurslid.

3.3 Toezicht en raadgeving

De RvT ziet toe op een beheerste en integere bedrijfsvoering en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Ook staat de RvT het bestuur met raad ter zijde. Als uitvloeisel daarvan zijn in 2022 onderstaande onderwerpen en bevindingen met het bestuur besproken.

3.3.1. Beheerste en integere bedrijfsvoering

1. In 2022 hebben bestuur en RvT intensief gesproken over de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel. De besturen van BPMS en SPMS hebben geconstateerd dat de eerder beoogde transitiedatum van 1 januari 2025 niet langer realistisch is. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn dat het wetgevingsproces nog niet is afgerond en pensioenuitvoeringsorganisatie APG een overgang per die genoemde datum niet kan garanderen. Onder deze onzekere omstandigheden is een beheerst en integer besluitvormingsproces niet te garanderen. Er is daarom besloten tot uitstel van de beoogde transitiedatum naar 1 januari 2026. De RvT onderschrijft deze afweging ten volle. De RvT verwijst hierbij naar de aanbeveling over 2021 om in het transitieproces kwaliteit boven snelheid te laten prevaleren.

2. Ten aanzien van het functioneren van de governance concludeert de RvT dat het bestuur in het verslagjaar voldoende bemenst was en dat de bestuursleden zich allen bewust waren van hun rol. Het door het bestuur opgestelde opvolgingsschema geeft goed inzicht in de beoogde bemensing van bestuur en commissies voor de komende jaren.
3. De RvT is van mening dat in 2022 sprake was van goed voorbereide en ordentelijke vergaderingen, zorgvuldige onderbouwing en besluitvorming, vastlegging en opvolging. De RvT spreekt zijn waardering uit over de in het verslagjaar ter beschikking gestelde stukken, de gezamenlijke vergaderingen met het bestuur en de individuele contacten met bestuursleden en het bestuursbureau.
4. De RvT heeft met belangstelling kennisgenomen van de bevindingen van DNB naar aanleiding van de (thema-)onderzoeken die zich mede uitstrekten tot SPMS. Deze hadden onder meer betrekking op de naleving van sanctiewetgeving en de voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel en waren voor de RvT geen aanleiding tot nieuwe of nadere acties.
5. Gedurende het verslagjaar heeft de RvT tweemaal overleg gevoerd met de sleutelfunctiehouders risicobeheer, interne audit en actuarieel. De RvT heeft hun onderzoeken, bevindingen en aanbevelingen besproken. De RvT hecht veel waarde aan deze overleggen omdat het hem in staat stelt zijn toezichttaak beter te vervullen.

In het kader van zijn wettelijke toezichttaak komt de RvT op basis van bovenstaande uiteenzetting tot de conclusie dat in het verslagjaar sprake was van een beheerste en integere bedrijfsvoering bij SPMS.

3.3.2. Evenwichtige belangenafweging

1. In de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel is het essentieel dat de besluiten en de beoogde doelstellingen als evenwichtig worden ervaren door de deelnemers. Hierover hebben bestuur en RvT uitvoerig overlegd in verband met de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel. Eén van de belangrijkste onderwerpen is het beleggingsbeleid tot aan de transitiedatum. De onrust in de wereld en de doorwerking daarvan (waaronder de volatiliteit in waarderingen, renteschokken, pensioenverplichtingen, onverwacht hoge inflatie en liquiditeitsrisico's) zijn aanleiding om dit beleid nauwgezet te monitoren en zo nodig te herijken. Dit geldt in het bijzonder voor het afdekken van het renterisico en de bescherming van de reële dekkingsgraad (in termen van behoud van koopkracht). De RvT kan zich goed vinden in het huidige beleid van het fonds waarbij circa 50% van het renterisico op het totaalvermogen wordt afgedekt.
2. De RvT en het bestuur hebben diepgaand gesproken over de voorgenomen besluitvorming omtrent premie, opbouw en (extra) indexatie voor 2023. De RvT concludeert dat het bestuur hierin de belangen van de verschillende groepen deelnemers, waaronder de pensioengerechtigden, op evenwichtige wijze heeft betrokken en afgewogen. Het bredere proces van de overgang naar het nieuwe stelsel vereist evenwicht tussen onder meer het afdekkingsbeleid, het premiebeleid, de opbouw en indexatie. De fiscale grenzen aan de maximale indexatie hebben daarbij te gelden als randvoorwaarden. Gegeven die voorwaarden steunt de RvT zonder meer de keuzes om de premie en opbouw in 2023 niet te verhogen met de aanpassingscoëfficiënt (naast de ruim 20% stijging van de opbouw vanuit het premiedekkingsgraadbeleid).
3. In 2022 heeft de RvT veelvuldig met het bestuur gesproken over doorontwikkeling en implementatie van het ESG-beleid. Daartoe zet het bestuur weloverwogen en behoedzame stappen, zo meent de RvT. Het bestuur onderkent de balans tussen enerzijds een optimaal beleggingsresultaat en anderzijds een scherp en consistent ESG-beleid. Het bestuur komt in deze tot een zorgvuldige afweging van de belangen en voorkeuren van de verschillende groepen deelnemers.

In het kader van zijn wettelijke toezichttaak komt de RvT op basis van bovenstaande uiteenzetting tot de conclusie dat in het verslagjaar sprake was van een evenwichtige belangenafweging door het bestuur die ook als zodanig kan worden ervaren door de pensioendeelnemers.

3.3.3. Overige toezichtonderwerpen

De RvT ziet toe op de naleving van de Code Pensioenfondsen 2018 door het fonds. De RvT hanteert de Code in de uitoefening van zijn eigen toezicht en advies. De RvT heeft bij de behandeling van de jaarstukken expliciet overleg gevoerd met het bestuur over de toepassing van de Code. De RvT is van mening dat SPMS de Code naar inhoud of strekking naleeft.

3.3.4 Aanbevelingen

Opvolging aanbevelingen vorig boekjaar (2021)

Over het boekjaar 2021 heeft de RvT aan het bestuur een aantal aanbevelingen gedaan die in 2022 met het bestuur zijn besproken. De aanbevelingen hadden onder meer betrekking op de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel. De RvT is van mening dat het bestuur deze aanbevelingen op juiste wijze heeft betrokken in zijn beleid en besluitvorming gedurende het boekjaar. De RvT constateert dat het bestuur de diverse gremia binnen SPMS en BPMS in een vroeg stadium 'meeneemt' in zijn beleidsvorming. Dit is van belang omdat de transitie het belangrijkste aandachtspunt zal zijn voor het fonds in de komende jaren en grote gevolgen zal hebben in de jaren daarna. De RvT wil dan ook nauw betrokken zijn bij de voorbereiding, de uiteindelijke transitie, de nazorg en de communicatie, waaronder de nieuwe zorgplichten die een uitdaging vormen voor alle pensioenfondsen. Andere aanbevelingen hadden betrekking op het meerjarenbeleid inzake de premiedekkingsgraad en de integratie van ESG-factoren in het beleggingsbeleid.

Aanbevelingen over het boekjaar 2022

Naar aanleiding van het toezicht over het boekjaar 2022 heeft de RvT de volgende aanbevelingen aan het bestuur:

- De Wet toekomst pensioenen legt nieuwe verantwoordelijkheden bij BPMS als deelnemersvereniging, het bestuur, de RvT en het verantwoordingsorgaan. Deze aanstaande wetswijzigingen zijn in 2022 onderwerp van gesprek geweest. In 2023 wil de RvT de dialoog met de fondsorganen voortzetten om te bewerkstelligen dat alle gremia voldoende voorbereid zijn op de nieuwe taken die de wetgever aan hen toebedeelt.
- Evenals vorig jaar roept de RvT dit jaar op om aandacht te hebben voor realistische tijdslijnen in het kader van de transitie. Gelet op de onomkeerbaarheid van de transitie herhaalt de RvT het advies dat kwaliteit boven snelheid gaat.
- Naast de interne voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel is het van groot belang de deelnemers te betrekken bij de voorgenomen transitie. Voor het draagvlak van het fonds en de pensioenregeling is het van belang dat deelnemers de afwegingen en keuzes begrijpen en steunen en zo mogelijk daarin participeren.
- In 2023 dient SPMS te besluiten over premie, opbouw en (extra) indexatie voor 2024. De RvT vraagt blijvend aandacht voor het evenwicht tussen het premiebeleid, de opbouw en indexatie, rekening houdend met de beoogde transitie naar het nieuwe stelsel.
- De RvT zal in 2023 extra aandacht besteden aan de hoogte en de samenstelling van de kosten (waaronder begrepen de kosten in verband met de transitie). Doel is te bezien of deze redelijk zijn.
- Tot slot vraagt de RvT speciale aandacht voor het beleggingsbeleid en met name de bescherming van de reële dekkingsgraad in tijden van grillige rente- en inflatiebewegingen.

3.4 Verantwoording

De RvT legt verantwoording af over de uitvoering van zijn taken en de uitoefening van zijn bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan. Dit gebeurt door dit jaarverslag en in de Vergadering van Afgevaardigden. De leden van het verantwoordingsorgaan zijn de leden van de Vergadering van Afgevaardigden (VvA) van de beroepspensioenvereniging BPMS. De aanvaarding van dit jaarverslag en de verantwoording in de VvA betekent dat de RvT decharge wordt verleend voor zijn taken.

3.5 Permanente educatie

De RvT bevordert geschiktheid, collegiaal toezicht en complementariteit. Daarbij houdt de RvT rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. De leden van de RvT dragen hiervoor zorg in onderling overleg, door middel van een jaarlijkse zelfevaluatie en een zorgvuldige onderlinge afstemming en informatiedeling wat betreft de individuele acties en contacten met het bestuur. Hiermee wil de RvT de collectieve toezichtverantwoordelijkheid waarborgen. Permanente educatie is een vast onderdeel van de werkring van elk van de leden van de RvT.

3.6 Zelfevaluatie

Het eigen functioneren is voor de RvT een continu aandachtspunt, zoals ook weergegeven in norm 28 van de Code Pensioenfondsen. De RvT evalueert jaarlijks zijn eigen functioneren in een daarvoor belegde vergadering. Hierbij betreft de RvT één keer in de drie jaar een derde als begeleider. In 2022 is de samenstelling van de RvT gewijzigd. De RvT acht het zinvol te evalueren als de RvT langer in de huidige samenstelling actief is geweest en heeft daarom besloten zijn functioneren eind 2023 te evalueren. Daarover zal verslag worden gedaan in het volgende jaarverslag.

3.7 Gedragscode

De individuele leden van de RvT hebben de Gedragscode van SPMS ontvangen en daarvan kennisgenomen. Zij hebben allen verklaard dat zij in 2022 de Gedragscode hebben nageleefd.

3.8 Opvolging

Op 30 juni 2022 kwam een einde aan de maximale zittingstermijn van RvT-lid Daniëlle Melis. Op deze plaats willen wij Daniëlle danken voor de deskundige en prettige wijze waarop zij zich heeft ingezet voor het fonds en de RvT in het bijzonder. Op 1 augustus 2022 is Annemarie Mijer toegetreden als lid en volgt daarmee Daniëlle op.

3.9 Tot slot

De geo-politieke onrust laat zien hoezeer de toekomst fundamenteel onzeker is. Gegeven die onzekerheid tracht het fonds naar beste vermogen een stabiel pensioenvooruitzicht te bieden aan de pensioendeelnemers. Gelijktijdig verschuiven de doelstellingen van het fonds in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel. Door het geheel van deze feiten en omstandigheden was 2022 een uitdagend jaar voor SPMS en zal 2023 dat evenzeer zijn. De RvT bedankt het bestuur en het bestuursbureau voor de wijze waarop zij zich met toewijding inzetten voor het fonds. De RvT kijkt uit naar een verdere voortzetting van de prettige samenwerking in 2023 en daarna.

4. Verslag BPMS en Verantwoordingsorgaan

Inleiding

De Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten (BPMS) is er om voor de (vrijgevestigde) medisch specialist een pensioenvoorziening te verzorgen. BPMS heeft de uitvoering van de pensioenregeling uitbesteed aan Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS). (Buitengewone) leden van BPMS worden vertegenwoordigd door afgevaardigden. Deze afgevaardigden samen vormen de Vergadering van Afgevaardigden (VvA). De VvA fungeert als deelnemersvereniging van BPMS en als verantwoordingsorgaan van SPMS.

Diverse taken

BPMS is verantwoordelijk voor de inhoud van de beroepspensioenregeling en voor het aanvragen tot wijziging van de verplichtstelling van de beroepspensioenregeling voor medisch specialisten. BPMS heeft eveneens als taak het benoemen van bestuurders van het pensioenfonds. Daarnaast fungeert de VvA als verantwoordingsorgaan voor SPMS en draagt het bestuur van BPMS de leden van de Raad van Toezicht voor aan het bestuur van SPMS.

Om deze taken gestalte te kunnen geven, heeft het bestuur van BPMS regelmatig overleg met het bestuur van SPMS. Daarnaast vergadert de VvA van BPMS enkele keren per jaar, samen met de besturen van BPMS en SPMS. Het pensioenfonds SPMS legt daarbij verantwoording af over het beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd aan de VvA, in haar rol als verantwoordingsorgaan. Eén keer per jaar vergadert de VvA met de Raad van Toezicht van SPMS. Daarbij legt de RvT verantwoording af over het gehouden toezicht aan de VvA, in haar rol als verantwoordingsorgaan.

De VvA als verantwoordingsorgaan heeft adviesrechten op het gebied van het beloningsbeleid, de vorm en inrichting van het interne toezicht, het vaststellen en wijzigen van de interne klachten- en geschillenprocedure, het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid, een melding van disfunctioneren van het bestuur, de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten, de gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds, liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds, het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst en tot slot het omzetten van het beroepspensioenfonds in een andere rechtsvorm.

De VvA als verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over:

- het handelen van het pensioenfondsbestuur, aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en ander informatie, waaronder de bevindingen van de Raad van Toezicht van SPMS;
- het door het pensioenfondsbestuur uitgevoerde beleid;
- beleidskeuzes voor de toekomst.

Samenstelling

De vereniging BPMS kent gewone leden en buitengewone leden.

- **Gewone leden** zijn medisch specialisten die nog pensioen opbouwen in de beroepspensioenregeling (actieven).
- **Buitengewone leden** zijn medisch specialisten die een premievrije aanspraak jegens SPMS hebben ('slapers'), of ouderdomspensioen van SPMS ontvangen.

De **gewone leden** van de vereniging zijn ingedeeld in afdelingen:

1. Iedere zelfstandige medische staf, van meer dan tien deelnemers, in een ziekenhuis geldt als een afdeling. Per 31 december 2022 zijn dit 61 afdelingen. Iedere afdeling vaardigt één lid af naar de VvA en benoemt een plaatsvervanger. De afgevaardigde vertegenwoordigt zoveel stemmen als het aantal BPMS-leden van de betreffende afdeling.
2. De 'niet aan een ziekenhuis verbonden' leden vormen tezamen één afdeling. Deze afdeling bestaat uit deelnemers die extramuraal werken of volledig arbeidsongeschikt zijn. Verder zijn de deelnemers die in een ziekenhuis werken, maar waarvan de afdeling te klein is, ingedeeld in deze afdeling. Deze afdeling wordt in de VvA vertegenwoordigd door één afgevaardigde (of de plaatsvervanger). De afgevaardigde vertegenwoordigt zoveel stemmen als het aantal BPMS-leden van deze afdeling.

Alle **buitengewone leden** vormen tezamen één afdeling en worden in de VvA vertegenwoordigd door tien afgevaardigden. Deze afdeling heeft twee plaatsvervangers gekozen. Als het gaat over de inhoud van de pensioenregeling hebben deze tien afgevaardigden namens de buitengewone leden een raadgevende stem.

Wanneer de VvA optreedt als verantwoordingsorgaan, hebben de afgevaardigden namens de buitengewone leden tezamen 50% van de door alle afgevaardigden uitgebrachte stemmen.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van alle afdelingen met hun afgevaardigden en plaatsvervangers die zitting hebben in de VvA.

Het BPMS-bestuur bestaat per 1 januari 2023 uit onderstaande medisch specialisten, zij zijn benoemd door de afgevaardigden van de VvA.

dr. J.E. (Jolise) Martens MBA, gynaecoloog

Functie voorzitter

Lid sinds 01-01-2016

Einde zittingsduur 01-01-2024

Herkiesbaar nee

H.M. (Thijs) Plokker, cardioloog

Functie vice-voorzitter

Lid sinds 01-04-2017

Einde zittingsduur 01-04-2025

Herkiesbaar nee

**mr. J.L.M. (Hans) van Helmond,
gepensioneerd longarts**

Functie secretaris, lid via de buitengewone leden

Lid sinds 15-04-2020

Einde zittingsduur 15-04-2024

Herkiesbaar ja

dr. R.A.L. (Remi) Schoop, KNO-arts

Functie lid

Lid sinds 17-12-2021

Einde zittingsduur 17-12-2025

Herkiesbaar ja

dr. M.M.E. (Margot) Gosman, neuroloog

Functie lid

Lid sinds 01-07-2022

Einde zittingsduur 01-07-2026

Herkiesbaar ja

Activiteiten in 2022

Het BPMS-bestuur vergaderde onderling vier keer en vier keer met een delegatie van het SPMS-bestuur. De VvA vergaderde in 2022 drie keer. De bestuurders van BPMS en SPMS hebben twee keer deelgenomen aan een strategiedag. De Raad van Toezicht van SPMS heeft zijn bevindingen over 2021 eenmaal besproken met het BPMS-bestuur en eenmaal met de VvA.

Belangrijke onderwerpen en besluiten in de vergaderingen van de VvA waren:

- De financiële ontwikkelingen en beleggingsresultaten van SPMS en de invloed daarop door de oorlog in Oekraïne.
- De afgevaardigden van de buitengewone leden hebben de heer dr. P.M.N.Y.H. Go, chirurg, benoemd als (aspirant) bestuurslid van SPMS.
- De afgevaardigden van de gewone leden hebben mevrouw Gosman benoemd als bestuurder van BPMS.
- De ontwikkelingen op weg naar de transitie naar het NPS, het wetgevingstraject, de transitiedatum en de projectplanning.
- De taken, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende gremia (bestuur BPMS, VvA, bestuur SPMS en RvT) tijdens de route naar het nieuwe pensioencontract.
De VvA heeft tot taak het vaststellen van de inhoud op hoofdlijnen van de pensioenregeling en stelt het transitieplan vast.
De VvA is bevoegd, als verantwoordingsorgaan, advies uit te brengen over de opdrachtaanvaarding door SPMS en over het besluit rondom invaren, vulling solidariteitsreserve en compensatie.
Via het project NPS werken BPMS en SPMS toe naar het transitieplan en opdrachtaanvaarding. De VvA heeft de projectorganisatie gevraagd de benodigde voorbereidingen hiervoor te treffen.
- Behoud van draagvlak.
- Goedkeuring van het BPMS-jaarverslag 2021 en het verlenen van decharge aan het bestuur van BPMS over 2021.
- Het SPMS-jaarverslag 2021 inclusief aanvullende stukken en de conclusie dat de bestuurders van SPMS en de leden van de RvT hun taken naar behoren hebben uitgevoerd. De VvA heeft aan hen decharge verleend.
- Instemming met het voornemen van het SPMS-bestuur om eenmaal af te wijken van het huidige premiebeleid en de premie in 2023 niet te verhogen met de aanpassingscoëfficiënt, maar gelijk te houden aan de premie van 2022. Dat

betekent dat de opbouw, die door de gestegen rente al stijgt met ruim 21%, ook niet verder verhoogd wordt met de aanpassingscoëfficiënt.

- De huidige pensioenregeling en de invoering van het bedrag ineens.
- Een analyse van de gevolgen voor het pensioen indien de vrijgevestigde medisch specialisten in loondienst moeten gaan werken.

Na afloop van iedere VvA-vergadering wordt een samenvatting (met presentatie) van de vergadering naar de afgevaardigden gemaild, zodat zij die kunnen gebruiken om hun achterban te informeren. De financieel planners van SPMS kunnen hen daar ook bij ondersteunen.

Deskundigheid

Om taken en bevoegdheden goed te kunnen uitvoeren en om een gesprekspartner met voldoende tegenspraak voor het SPMS-bestuur te zijn, wordt veel waarde gehecht aan de deskundigheid van het BPMS-bestuur en de VvA.

Het SPO Perform platform wordt gebruikt om afgevaardigden (en plaatsvervangers en bestuursleden) te helpen hun pensioenkennis te vergroten. Met dit online leerplatform vindt de afgevaardigde op één plek kennis, nieuwe inzichten, actualiteiten en opinies in de vorm van micro-learnings. Daarbij is de leerinhoud visueel, kort en to the point. Betrouwbare informatie en actuele kennis is zo altijd binnen handbereik en direct toepasbaar in de praktijk.

Extra deskundigheidssessies stonden in 2022 in het teken van het Nieuwe Pensioenstelsel en werden gegeven door medewerkers die betrokken zijn bij het project NPS. Alle betrokkenen ontvangen tweemaandelijks een voortgangsrapportage over het project NPS.

In december heeft een deskundigheidssessie plaatsgevonden die werd gegeven door Theo Langejan, bestuursadviseur van de Pensioenfederatie en betrokken bij de ontwikkeling van het pensioenakkoord.

Na afloop van de VvA-vergaderingen werden in 2022 de volgende pensioencursussen verzorgd:

- Module 4 Vermogensbeheer
- Module 5 Uitbesteding en communicatie
- Module 6 Financiële planning

In totaal zijn er 6 modules waarin de diverse aandachtsgebieden van pensioen aan de orde komen.

Eenmaal in de drie jaar wordt een zelfevaluatie van de VvA uitgevoerd. Voor het eerst gebeurde dit in 2021.

Advisering

Conform de wettelijke bepalingen heeft het SPMS-bestuur aan de VvA als verantwoordingsorgaan advies gevraagd over:

- De samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.
- Het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Op beide voorstellen van het SPMS-bestuur is positief geadviseerd door de VvA.

Bevindingen

Tijdens de jaarvergadering van de VvA legt het SPMS-bestuur verantwoording af over het voorgaande jaar. Deze vergadering vond op 6 juni 2023 plaats in Houten. De heer S.J. Huisman, internist, vice-voorzitter van SPMS en voorzitter Audit & Risk commissie SPMS, heeft de belangrijkste ontwikkelingen in het verslagjaar 2022 toegelicht. De heer prof. mr. R.H. Maatman, voorzitter van de Raad van Toezicht heeft verantwoording afgelegd over de uitvoering van de taken van de RvT en de uitoefening van de bevoegdheden van de RvT.

Tot slot gaf de certificerend actuaris, de heer ir. M.W. Heemskerk AAG (Mercer), een toelichting op het actuariële rapport, de goedkeurende verklaring en zijn oordeel. De accountant, de heer J.G. Kolsters RA ACA (EY) was ook aanwezig om eventuele vragen van de VvA te beantwoorden. De VvA als verantwoordingsorgaan is in de gelegenheid gesteld vragen te stellen naar aanleiding van de presentaties en de jaarstukken.

De volgende vragen werden tijdens de behandeling van de jaarstukken gesteld:

- Schoon beleggen in fossiel is een utopie. Engagement op dit gebied kan misschien een goede poging zijn, in ieder geval op papier, maar de praktijk is weerbarstig. Deelt het bestuur deze mening?
- De actuaris doet de suggestie om bij de communicatie over de uitkering van een bedrag ineens ruimschoots aandacht te besteden aan het feit dat over het af te kopen bedrag geen dekkingsgradopslag wordt meegegeven. Kan het bestuur dit toelichten?
- Vergeleken met vorig boekjaar is het resultaat op de rente afdekking fors gedaald. Is deze daling zorgelijk?
- De pensioenpremie van een deelnemer bestaat onder andere uit het bestanddeel 'premieovername bij arbeidsongeschiktheid'. Hoe groot is het risico dat een deelnemer arbeidsongeschikt wordt en het pensioenfonds de pensioenopbouw premievrij moet voortzetten?
- In 2022 is de UFR-rente gestegen van 0,58% naar 2,53%. Zou het resultaat op de renteafdekking anders zijn geweest als deze rentestijging uitgesmeerd was over 4 jaar?
- Het pensioenfonds maakt risicoanalyses over toekomstige scenario's. Kan het bestuur toelichten hoe de kosten worden opgevangen bij een steeds kleiner aantal deelnemers, bijvoorbeeld omdat steeds meer specialisten in loondienst gaan werken? Hoe kunnen de kosten worden gedempt indien het fonds meer slapers dan actieve deelnemers heeft? Wanneer kan het fonds niet meer zelfstandig bestaan? Zou het niet efficiënter zijn om samen te werken met andere pensioenfonds?
- SPMS heeft een indexatie toegekend van 4,25%. Wegens fiscale beperkingen was een hoger percentage niet mogelijk. Alle gremia zijn bezig met de voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel. Stel dat de VvA een verzoek tot invaren doet en op dat moment de buffer hoog is, is er dan nog steeds sprake van fiscale grenzen die het uitdelen van de buffer beperken?

De VvA kan zich goed vinden in de aanbevelingen van de Raad van Toezicht en de certificerend actuaris.

Oordeel

Het bestuur van SPMS heeft naar de mening van de VvA in 2022 op juiste wijze uitvoering gegeven aan het beleid op de verschillende terreinen. Het bestuur stelt de juiste prioriteiten en is gericht op het realiseren van de strategie. De VvA oordeelt daarmee positief over het handelen van het bestuur en over het gevoerde beleid.

Conclusie

De VvA concludeert dat de leden van het SPMS-bestuur en de leden van de Raad van Toezicht hun taken naar behoren hebben uitgevoerd en dat aan hen voor de gang van zaken in 2022 decharge wordt verleend.

6 juni 2023

Vergadering van Afgevaardigden BPMS

Dank

De heer dr. K.W.E. Hulsewé, chirurg, is per 1 juli 2022 afgetreden als BPMS bestuurslid. De heer dr. C.H.R. Bosman, gepensioneerd chirurg, is per 16 december 2022 afgetreden als SPMS-bestuurslid. Het bestuur dankt hen voor hun grote inzet en prettige samenwerking. Daarnaast is het bestuur dank verschuldigd aan de collegae die in 2022 afscheid hebben genomen als afgevaardigde of plaatsvervanger.

Zeist, 6 juni 2023

Namens het bestuur van de Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten en de afgevaardigden van de Vergadering van Afgevaardigden van BPMS

dr. J.E. Martens MBA, gynaecoloog

voorzitter

Reactie SPMS

Het bestuur van SPMS wil in de eerste plaats de VvA danken voor de wijze waarop zij haar taak als verantwoordingsorgaan heeft vervuld. Het verantwoordingsorgaan draagt bij aan een goede governance en beheersing van de integere en beheerste bedrijfsvoering van het fonds.

De VvA heeft tijdens de vergadering op 6 juni 2023 een aantal vragen gesteld over het jaarverslag 2022. In de vergadering is hier mondeling op gereageerd. Hieronder volgt een schriftelijke reactie.

Schoon beleggen in fossiel is een utopie. Engagement op dit gebied kan misschien een goede poging zijn, in ieder geval op papier, maar de praktijk is weerbarstig. Deelt het bestuur deze mening?

Het bestuur van SPMS heeft een ESG beleid vastgesteld waarbij gebruik gemaakt wordt van uitsluiten, engagement en stemmen. Daarnaast is SPMS aangesloten bij de Net Zero Owner Alliance waarbij CO2 reductie die aansluit bij het akkoord van Parijs een doelstelling is. SPMS wil de positieve impact van haar beleggingen vergroten door het doen van zogenoemde impact beleggingen. Het doel is 10% per eind 2025. SPMS vindt ESG belangrijk vanwege het maatschappelijke rendement (pensioen in een leefbare wereld) en wil daarom een bijdrage leveren aan de reële economie. Uitsluiten is geen doel op zich, maar SPMS heeft wel de mogelijkheid om ondernemingen die geen vooruitgang boeken op het vlak van ESG (breder dan alleen klimaat) en niet gevoelig zijn voor engagement uit te sluiten. De afgelopen jaren heeft SPMS ervaren dat engagement in combinatie met stemmen op aandeelhoudersvergadering en samenwerken met andere beleggers tot resultaat kan leiden.

De actuaris doet de suggestie om bij communicatie over de uitkering van een bedrag ineens ruimschoots aandacht te besteden aan het feit dat over het af te kopen bedrag geen dekkingsgraadopslag wordt meegegeven. Kan het bestuur dit toelichten?

In de huidige pensioenregeling geldt dat als het bedrag ineens zou zijn ingevoerd en een deelnemer een bedrag van maximaal 10% in één keer opneemt, de op dat moment aanwezige overwaarde op de dekkingsgraad niet wordt meegegeven. Stel de dekkingsgraad is 140% en een deelnemer neemt 10% in één keer op. In dat geval is het bedrag ineens 10% van 100% dekkingsgraad. Over de opname van 10% voor het bedrag ineens wordt aan de betreffende deelnemer geen 40% overwaarde uitgekeerd. In euro's is het voorbeeld als volgt. Stel de pensioenverplichting aan deze deelnemer is € 1.000.000. Dan is er bij een dekkingsgraad van 140% € 400.000 overwaarde waardoor het totaal uitkomt op € 1.400.000. Bij opname van het bedrag ineens van 10% krijgt deze deelnemer 10% van € 1.000.000 = € 100.000 uitgekeerd. 10% van de overwaarde van € 400.000 = € 40.000 wordt dan niet uitgekeerd aan de deelnemer. Bij de overgang naar het nieuwe pensioencontract zal de op dat moment aanwezige buffer in de dekkingsgraad worden verdeeld en worden toegevoegd aan de persoonlijke pensioenvermogens, zodat deelnemers de overwaarde wel meekrijgen. Het kan dus voor deelnemers raadzaam zijn om het bedrag ineens niet op te nemen en te wachten tot de overgang naar het nieuwe pensioencontract. De certificerend actuaris vindt het belangrijk dat dit goed wordt uitgelegd. Overigens is de wetgeving die het bedrag ineens mogelijk maakt nog niet aangenomen. De mogelijkheid bestaat dus nog niet hier gebruik van te maken

Vergeleken met vorig boekjaar is het resultaat op de rente afdekking fors gedaald. Is deze daling zorgelijk?

Dit is zeker niet zorgelijk. De renteafdekking heeft geen rendementsdoel, maar heeft als doel het risico op grote fluctuaties in de dekkingsgraad als gevolg van renteontwikkelingen te beperken. De renteafdekking zorgt er voor dat de rentegevoeligheid van de balans aan beide kanten gelijk is. De financiële gezondheid van een pensioenfonds is de contante waarde van de toekomstige uitkeringen delen door de waarde van de beleggingen. Als de rente stijgt nemen de pensioenverplichtingen af omdat die dan tegen een hogere disconteringsvoet worden verdisconteerd. Daar staat dan een negatief rendement van de rentehedge tegenover, waardoor de financiële gezondheid (dekkingsgraad) min of

meer stabiel is. Bij een rentedaling treedt het tegenovergestelde effect op, de waarde van de verplichtingen stijgt (lagere disconteringsvoet) en de waarde van de beleggingen (vastrentend in ieder geval) stijgt.

De pensioenpremie van een deelnemer bestaat onder andere uit het bestanddeel ‘premieovername bij arbeidsongeschiktheid’. Hoe groot is het risico dat een deelnemer arbeidsongeschikt wordt en het pensioenfonds de pensioenopbouw premievrij moet voortzetten?

De kans dat een deelnemer tussen 30 en 65 jaar arbeidsongeschikt wordt is gelijk aan circa 11%. De kans op arbeidsongeschikt worden loopt op naarmate een deelnemer ouder wordt. Zo is de kans op arbeidsongeschikt worden voor een 30-jarige circa 0,02%. Voor een 64-jarige is de kans circa 1%. Ultimo 2022 waren er 188 mensen die recht hadden op premieovername.

In 2022 is de UFR-rente gestegen van 0,58% naar 2,53%. Zou het resultaat op de renteafdekking anders zijn geweest als deze rentestijging uitgesmeerd was over 4 jaar?

In principe maakt het niet veel uit of de rente in 1 keer fors stijgt of gespreid stijgt. Er kunnen natuurlijk andere effecten optreden over een periode, maar als alle andere zaken niet veranderen maakt het niet uit. De toekomstige pensioenuitkeringen worden tegen een hogere disconteringsvoet berekend en dalen daardoor en de rente hedge zal ook in waarde dalen (zie ook vraag 3).

Het pensioenfonds maakt risicoanalyses over toekomstige scenario's. Kan het bestuur toelichten hoe de kosten worden opgevangen bij een steeds kleiner aantal deelnemers, bijvoorbeeld omdat steeds meer specialisten in loondienst gaan werken? Hoe kunnen de kosten worden gedempt indien het fonds meer slapers dan actieve deelnemers heeft? Wanneer kan het fonds niet meer zelfstandig bestaan? Zou het niet efficiënter zijn om samen te werken met andere pensioenfonds?

Eén van de scenario's waar risicoanalyses voor gemaakt zijn en worden is een afname van het aantal actieve deelnemers. Het moment waarop het fonds niet meer zelfstandig kan voortbestaan is afhankelijk van de oorzaak van de afname van het aantal actieve deelnemers. In het scenario dat er helemaal geen actieve deelnemers meer zijn, bijvoorbeeld door verplichte loondienst, kan het fonds nog decennialang kostenefficiënt voortbestaan als zogenaamd gesloten fonds. De suggestie om met andere pensioenfonds samen te werken om de kosten te drukken wordt in de praktijk reeds ten uitvoer gebracht en zal in het nieuwe pensioenstelsel alleen maar belangrijker worden. In het bijzonder kijkt SPMS daarbij naar samenwerking met de andere beroepspensioenfonds.

SPMS heeft een indexatie toegekend van 4,25%. Wegens fiscale beperkingen was een hoger percentage niet mogelijk. Alle gremia zijn bezig met de voorbereidingen op het nieuwe pensioenstelsel. Stel dat de VvA een verzoek tot invaren doet en op dat moment de buffer hoog is, is er dan nog steeds sprake van fiscale grenzen die het uitdelen van de buffer beperken?

Op het moment dat de bestaande pensioenrechten worden ingevaren in het nieuwe pensioencontract is er geen sprake meer van een fiscale beperking in de hoogte van de aanspraken. De buffer kan dan ook zonder fiscale beperkingen worden uitgedeeld.

5. Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december

Balans per 31 december 2022, na voorgestelde bestemming saldo baten en lasten (bedragen in duizenden euro's).

5.1.1 Activa

	Toelichting	2022	2021
Beleggingen pensioenfonds	5-5.1	12.829.237	15.289.352
Materiële vaste activa	5-5.2	307	141
Vorderingen en overlopende activa	5-5.3	5.828	2.246
Overige activa	5-5.4	14.093	4.438
Totaal		12.849.465	15.296.177

5.1.2 Passiva

	Toelichting	2022	2021
Stichtingskapitaal en reserves	5-5.5		
Overige reserves		1.750.077	2.295.451
Solvabiliteitsreserve		1.432.115	1.935.866
Technische voorzieningen	5-5.6		
Voorziening pensioenverplichtingen		7.444.684	10.304.436
Overige schulden en overlopende passiva			
Beleggingen pensioenfonds	5-5.7	2.183.709	722.191
Overige schulden en overlopende passiva	5-5.7	38.880	38.233
Totaal		12.849.465	15.296.177
(Actuele) Dekkingsgraad (in %)		142,7	141,1

5.2 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten over 2022 (bedragen in duizenden euro's).

5.2.1 Baten

	<i>Toelichting</i>	2022	2021
Premiebijdragen	5.6.1	236.975	232.103
Waardeoverdrachten inkomend	5.6.2	118.315	812
Beleggingsresultaten	5.6.3	-4.004.012	347.913
Overige baten		5	-
Totaal van de baten		-3.648.717	580.828

5.2.2 Lasten

	<i>Toelichting</i>	2022	2021
Pensioenuitkeringen en afkoop	5.6.4	249.324	243.405
Pensioenuitvoeringskosten	5.6.6	8.838	8.094
Waardeoverdrachten uitgaand	5.6.2	1.996	-
Mutaties in voorziening pensioenverplichtingen	5.6.5	-2.859.752	-617.866
Overige lasten	5.6.7	2	1
Totaal van de lasten		-2.599.592	-366.366
Saldo van baten en lasten		-1.049.125	947.194
Resultaatbestemming (* € 1.000)			
Onttrekking / Toevoeging aan overige reserves		-1.049.125	947.194

5.3 Kasstroomoverzicht

(Bedragen in duizenden euro's)

	2022	2021
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	236.786	231.772
Inkomende waardeoverdrachten	114.806	812
Betaalde pensioenuitkeringen	-247.793	-244.251
Ontvangen uitkeringen voor rekening en risico van keuzeverzekeraars	22.456	22.880
Betaalde uitkeringen voor rekening en risico van keuzeverzekeraars	-22.456	-22.880
Uitgaande waardeoverdrachten	-1.996	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-8.734	-8.035
Overige mutaties	-161	-49
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	92.908	-19.751
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	8.663.730	8.560.827
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	-469.710	55.612
Aankopen beleggingen	-8.242.539	-8.543.903
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-34.734	-50.619
Overige mutaties	-	-
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-83.253	21.917
Nettokasstroom	9.655	2.166
Stand liquide middelen 1/1	4.438	2.272
Mutatie liquide middelen	9.655	2.166
Stand liquide middelen 31/12	14.093	4.438

5.4 Toelichting op de jaarrekening

5.4.1 Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten, statutair gevestigd te Zeist en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41177485 (hierna 'SPMS' of 'het fonds'), is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 20 juni 2023 de jaarrekening opgemaakt.

Schattingswijzigingen UFR

Sinds 2012 wordt de rentetermijnstructuur (RTS) van DNB voor pensioenfonds bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR). De UFR werd tot en met 31 december 2020 gebaseerd op het (voortschrijdend) 120-maands gemiddelde van de 20-jaars forward rate. In 2019 is door de Commissie Parameters geadviseerd om de UFR-methode aan te passen, namelijk op basis van het (voortschrijdend) 120-maands gemiddelde van de 30-jaars forward rate. DNB heeft besloten deze nieuwe UFR vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke stappen in te voeren. De wijziging van de UFR-methode betreft een schattingswijziging van de Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. Het effect van de tweede stap van de UFR-wijziging zorgt per 31 december 2022 voor een toename van de voorziening met 115,7 miljoen en is onderdeel van de mutatie Effect Rentetermijnstructuur.

In 2022 is door de Commissie Parameters geadviseerd om de UFR-methode aan te passen. Er is geadviseerd om voor looptijden tot 50 jaar uit te gaan van de marktrente en voor langere looptijden te extrapoleren op basis van de marktrente tussen 30 en 50 jaar. DNB heeft besloten het advies van de Commissie Parameters over te nemen met ingang van 2023. De wijziging van de UFR-methode betreft een schattingswijziging van de Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. Het betreft een wijziging na balansdatum. Het effect op de dekkingsgraad is geschat op +/- 0,6%.

Wijziging overlevingstafels

In het boekjaar heeft een wijziging van overlevingstafels plaatsgevonden naar Prognosetafel AG2022 met een fondsspecieke ervaringssterfte 2022. De overstap van Prognosetafel 2020 naar Prognosetafel 2022 heeft een verhogend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van 1,1%. De aanpassing van de ervaringssterfte leidt tot een stijging van 0,1% van de voorziening pensioenverplichtingen. Het gecombineerde effect van de nieuwe AG Prognosetafel 2022 en de nieuwe correcties voor ervaringssterfte is een stijging van de voorziening pensioenverplichtingen met 1,2%.

5.4.2 Grondslagen voor waardering

Algemeen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn in euro's, tenzij dat anders is aangegeven. Beleggingen en pensioenverplichtingen waardeert SPMS tegen de marktwaarde/reële waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, behalve als anders is vermeld. Baten en lasten rekent SPMS toe aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

SPMS beschikt eind 2022 over een 100% dochteronderneming/ beleggingsfonds op de Kaaimaneilanden. Op grond daarvan moet in beginsel een geconsolideerde jaarrekening opgesteld worden. In de consolidatie worden conform Titel 9 BW2 art. 406 lid 1 groepsmaatschappijen betrokken en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. Deze is opgericht om een gescheiden gemanagede account te krijgen voor het Fund of Hedgefonds. Het betreft de deelneming 'Prisma Martinitoren Fund Ltd'. Deze kapitaalbelangen worden in deze enkelvoudige jaarrekening niet als deelnemingen gerubriceerd, maar rechtstreeks in de beleggingscategorie waarin de kapitaalbelangen zelf beleggen. Aangezien de balansen van de kapitaalbelangen zelf nagenoeg geheel bestaan uit beleggingen, wijkt de geconsolideerde jaarrekening slechts marginaal af van de enkelvoudige jaarrekening en geeft deze dus niet een ander of beter inzicht. Daarom is de geconsolideerde jaarrekening niet opgenomen in dit jaarverslag.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen baseert SPMS op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die het fonds gegeven de omstandigheden als redelijk beschouwt. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. SPMS beoordeelt de schattingen en onderliggende veronderstellingen voortdurend. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, als de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft. Ze worden in de periode van herziening en toekomstige perioden geplaatst, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten verwerkt in de beleggingsresultaten die in de staat van baten en lasten zijn opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten als indirecte beleggingsopbrengsten.

Vreemde valutakoers per balansdatum

	31-dec-22	Gemiddelde 2022	31-dec-21	Gemiddelde 2021
USD	1,0673	1,0516	1,1372	1,1801
GBP	0,8872	0,8549	0,8396	0,8581
JPN*	140,82	138,25	130,95	130,27
CHF	0,9874	1,0020	1,0362	1,0793
AUD	1,5738	1,5189	1,5641	1,5781

*) Euro per 10.000 eenheden Japanse yens.

Beleggingen voor risico van het pensioenfonds

Algemeen

In overeenstemming met de Wet verplichte beroepspensioenregeling worden beleggingen gewaardeerd op marktwaarde/reële waarde. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd op marktwaarde/reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de marktwaarde/reële waarde welke is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatst beschikbare jaarrekeningen, c.q. estimates door de fundmanager danwel gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De reële waarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald op benaderde beurswaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd volgens de per balansdatum geldende beurskoersen. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende markttrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Alternatieve beleggingen

Dit betreft beleggingen in hedgefondsen (alpha-mandaat) en commodities. Beursgenoteerde alternatieve beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde alternatieve beleggingen worden gewaardeerd tegen de marktwaarde/reële waarde welke is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatst beschikbare jaarrekeningen, c.q. estimates door de fundmanager. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Materiële vaste activa

De bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur van de desbetreffende activa, rekening houdend met de restwaarde. Activering en afschrijving vinden plaats vanaf het moment van ingebruikname.

Het betreft de inrichtingskosten van het bestuursbureau. De investeringen in inrichting worden in vijf jaar afgeschreven. Investerings in automatisering worden in drie jaar afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa worden tegen reële waarde opgenomen. Na eerste verwerking worden de vorderingen en overlopende activa tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd.

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. Hieronder zijn mede begrepen de belegde middelen uit hoofde van ontvangen contante zekerheden. Deze post is onder 'Beleggingsdebiteuren' gepresenteerd.

Overige reserves

Dit betreft het beschikbare vermogen voor toekomstige voorwaardelijke indexering boven de 3% en beschikbaar voor algemene risico's.

Solvabiliteitsreserve

Dit betreft een reserve bestemd voor het ondervangen van verzekerings- en beleggingsrisico's. Deze reserve is bepaald volgens de door de wetgever vastgestelde standaardmethode. Het vereist eigen vermogen uitgaande van de strategische beleggingsmix is dit jaar gebruikt als de toetswaarde solvabiliteit.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezegging van 3%. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de nominale rentetermijnstructuur (zero coupon) ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door DNB.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn in 2022 uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- rente: gebaseerd op de nominale rentetermijnstructuur (zero coupon) met toepassing van de Ultimate ForwardRate (UFR), zoals gepubliceerd door DNB;
- overlevingstafel Prognosetafel AG 2022 met de fondsspecifieke ervaringssterfte 2022;
- onbepaald partnersysteem voor actieve en gewezen deelnemers voor zover partnerpensioen is opgebouwd;
- voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw;
- het partnerpensioen is op opbouwbasis;
- opslag van 0,15% over de voorziening nog niet ingegaan ouderdompensioen voor latent wezenpensioen;
- kostenopslag ter grootte van 2,50% van de netto voorziening voor pensioenverplichtingen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd boven de 3% onvoorwaardelijke toeslag. Het bestuur heeft in 2022 besloten om naast de onvoorwaardelijk toeslag van 3% een voorwaardelijke toeslag van

1,25% per 1 januari 2023 toe te kennen. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante condities) zijn in de berekening begrepen.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid vermeerderd met 2,5 keer de risicopremie premievrijstelling op basis van rente einde boekjaar ter dekking van de in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schaden (IBNR).

Voor iedereen wordt in de voorziening rekening gehouden met de uitkering van het pensioen tot het eind van de maand van overlijden. Voor de groep pensioengerechtigden die reeds voor 1 januari 2014 al een uitkering kregen, geldt echter nog uitkering tot eind van het kwartaal van overlijden. Voor deze slotuitkering is een aanvullende reservering nodig. Deze aanvullende reservering is gelijk aan het bedrag dat nodig is om voor deze pensioengerechtigden gemiddeld één maanduitkering aanvullend te verrichten.

Het tijdelijk partnerpensioen dat is ingegaan na 1 januari 2013 wordt uitgekeerd tot en met de AOW-leeftijd. Hierbij volgt de AOW-leeftijd de wet, ook als deze wordt verhoogd of verlaagd. Voor de reservering van de verwachte toekomstige ontwikkelingen van de AOW-leeftijd wordt er een voorziening aangehouden waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte ontwikkeling van de AOW-leeftijd.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Hieronder zijn inbegrepen de beleggingscrediteuren (beheerfee en bewaarloon).

5.4.3 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderinggrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Waardeoverdrachten (inkomend/uitgaand)

De post 'waardeoverdrachten' bevat bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan. Het betreft de rechtstreeks aan het fonds gefactureerde kosten. De niet rechtstreeks aan het fonds gefactureerde kosten worden in mindering gebracht op het rendement en zijn inbegrepen in de indirecte beleggingsopbrengsten. De kosten van vermogensbeheer zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Overige baten

De overige baten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Wijziging in voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

Rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van een rente van -0,486% (2021: -0,533%). Dit is de éénjaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 1 januari 2022. De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking uit voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hier opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de uitbetaling van de pensioenen in de verslagperiode.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor pensioenuitvoeringskosten

Jaarlijks valt een percentage van de uitkeringen vrij uit de voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten). Daarnaast wordt een percentage van de pensioenopbouw toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder 'Wijziging marktrente'. De waardering van de technische voorzieningen als gevolg van wijziging UFR methodiek per 1 januari 2022 is eveneens verantwoord onder 'Wijziging marktrente'.

Wijziging uit hoofde van waardeoverdrachten

Het saldo van de toevoeging of de onttrekking aan de technische voorziening uit hoofde van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten en waardeoverdrachten die nog in behandeling zijn.

Wijziging actuariële grondslagen

Periodiek worden de actuariële grondslagen beoordeeld. Mutatie van de voorziening als gevolg van de aanpassing van actuariële grondslagen in verslagjaar wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Indexering en overige toeslagen

SPMS streeft ernaar om de pensioenrechten en-aanspraken welvaartsvast te houden. De jaarlijkse procentuele aanpassing is niet lager dan 3% voor de rechten die altijd bij SPMS zijn ondergebracht. SPMS kan de indexering volledig financieren vanuit de 'voorziening voor toekomstige welvaartvastheidsbescherming'. Deze maakt onderdeel uit van de voorziening pensioenverplichtingen en heeft daarom geen impact op de dekkingsgraad. In 2022 is besloten dat gezien de financiële positie van SPMS het mogelijk is om per 1 januari 2023 een extra voorwaardelijke toeslag van 1,25% te geven. De voorwaardelijke toeslag wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van SPMS. Dit heeft een negatief resultaat van 91,6 miljoen tot gevolg.

Wijzigingen overige mutaties

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. De resultaten die zijn ontstaan door afwijkingen ten opzichte van de veronderstellingen die gemaakt zijn, zoals langlevens, kortlevens en arbeidsongeschiktheid. Ook worden de resultaten van overige mutaties hier meegenomen.

Overige lasten

De overige lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

5.4.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht geeft niet de mutatie weer in de liquiditeiten die onder de beleggingen zijn opgenomen.

5.5 Toelichting op de balans

5.5.1 Beleggingen voor risico van het pensioenfonds

Beleggingen onderscheiden naar beleggingscategorie (x € 1.000), verloop 2022

De overige beleggingen zijn in onderstaande tabel in twee subcategorieën (Alternatieve beleggingen en Deposito's/ Liquide middelen) gepresenteerd.

	Vastrentende waarden	Aandelen	Vastgoed-beleggingen	Derivaten	Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen / Alpha-mandaat)	Deposito's / Liquide middelen	Totaal
Stand per							
31 december 2021	6.710.029	3.798.903	1.841.650	411.295	766.472	1.038.812	14.567.161
Aankoop/verstrekkingen	3.367.431	2.545.337	367.423	776.301	5.456	1.180.591	8.242.539
Verkopen/aflossingen	-4.161.515	-3.440.254	-968.297	-93.664	-	-	-8.663.730
Overige mutaties	-64.404	-5.000	-6.357	944.016	-	-40.045	828.210
Herwaardering	-1.140.831	-546.320	-79.314	-2.598.037	30.527	5.323	-4.328.652
Stand per							
31 december 2022	4.710.710	2.352.666	1.155.105	-560.089	802.455	2.184.681	10.645.528
Onder de overlopende schulden en overlopende passiva verantwoorde derivaten							2.183.709
Totaal beleggingen volgens de balans							12.829.237

Beleggingen onderscheiden naar beleggingscategorie (x € 1.000), verloop 2021

De overige beleggingen zijn in onderstaande tabel in twee subcategorieën (Alternatieve beleggingen en Deposito's/ Liquide middelen) gepresenteerd.

	Vastrentende waarden	Aandelen	Vastgoed- beleggingen	Derivaten	Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen / Alpha- mandaat)	Deposito's / Liquide middelen	Totaal
Stand per 31 december 2020	6.395.392	4.000.665	1.118.547	1.298.244	586.059	845.769	14.244.676
Aankoop/verstrekkingen	4.253.420	2.929.822	900.930	196.177	103.940	159.613	8.543.902
Verkopen/aflossingen	-3.808.433	-3.964.509	-581.143	-206.742	0	0	-8.560.827
Overige mutaties	-93.043	5.488	-3.104	380.815	0	35.504	325.660
Herwaardering	-37.307	827.437	406.420	-1.257.199	76.473	-2.074	13.750
Stand per 31 december 2021	6.710.029	3.798.903	1.841.650	411.295	766.472	1.038.812	14.567.161
Onder de overlopende schulden en overlopende passiva verantwoorde derivaten							722.191
Totaal beleggingen volgens de balans							15.289.352

Actuele waarde schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingssystemen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Wegens de hiermee gepaard gaande onzekerheden is specifiek voor niet-beursgenoteerde beleggingen aanvullend onderzoek verricht. Voor niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die onderdeel zijn van de beleggingscategorieën aandelen, vastgoedbeleggingen en alternatieve beleggingen (hedgefondsen/alpha-mandaat) zijn de waarderingen vastgesteld op basis van de 'beste inschatting'- opgaven per balansdatum van de fondsmanager en/of administrator van het beleggingsfonds, omdat een door een externe onafhankelijk accountant goedgekeurde jaarrekening nog niet beschikbaar was. Om een goede inschatting te kunnen maken van de juistheid van deze 'beste inschatting' is een vergelijking gemaakt tussen de 'beste inschatting'- opgave over 2021 en de jaarrekening 2021 van het betreffende fonds. Het hiermee verkregen inzicht heeft niet tot aanpassingen van de waarde ultimo 2022 geleid. Daarnaast zijn alle 'beste inschattingsopgaven' van de fondsmanager en/of administrator beoordeeld op de algemene marktontwikkelingen. Tot slot is de gebruikte waarderingssystematiek voor niet-beursgenoteerde derivaten (SWAPS) getoetst met vergelijkbare financiële instrumenten.

Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

Wijze van waardebeoordeling (x € 1.000)

	Marktnoteringen	Afgeleide marktnoteringen	Waarderingsmodellen en - technieken niet gebaseerd op marktdata	Totaal
Per 31 december 2022				
Vastrentende waarden	3.773.293	475.351	462.066	4.710.710
Aandelen	2.352.040	-	626	2.352.666
Vastgoedbeleggingen	228.708	-	926.397	1.155.105
Derivaten	826.391	-1.386.480	-	-560.089
Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen/Alpha-mandaat)	17	289.711	512.727	802.455
Deposito's/liquide middelen	2.184.681	-	-	2.184.681
Totaal	9.365.130	-621.418	1.901.816	10.645.528

De verdeling in de drie rubrieken heeft op onderstaande wijze plaatsgevonden. Onder directe marktnoteringen zijn beleggingen opgenomen met een ISIN code, Liquiditeiten fondsen, Options, Cash en openstaande posten.

Onder afgeleide marktnoteringen is opgenomen FX-en, OTC (derivaten als bijvoorbeeld SWAP's), unlisted credits, hedge funds met ISIN.

Onder waarderingsmodellen en -technieken niet gebaseerd op marktdata is opgenomen unlisted vastgoed, unlisted equity, infra debt funds en hedge funds (alpha-mandaat) zonder ISIN.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen) en kunnen daarom niet met precisie worden vastgesteld.

Aanvullend wordt een analyse van de liquiditeit van vastrentende stukken door middel van een analysemethode van Bloomberg (BVAL) op de prijsvorming uitgevoerd. De uitkomsten worden door het bestuur gebruikt voor de validering van waardebeoordeling.

Vastrentende waarden (x € 1.000)

	2022	2021
Staatsobligaties	2.248.832	3.082.962
Credits	1.570.905	2.660.431
Index-linked	11.079	21.410
Mortgage Backed Securities	360.029	371.845
Infra debt funds	462.066	451.178
Subtotaal vastrentende waarden	4.652.911	6.587.826
Overlopende activa	42.248	45.447
Overlopende passiva	-11.705	-2.403
Liquide middelen	27.256	79.159
Stand per 31 december	4.710.710	6.710.029

De vastrentende waarden portefeuille (obligaties, credits en infra debt) naar regio verdeeld, ziet er als volgt uit:

Vastrentende waarden naar regio (x € 1.000)

	2022		2021	
Europa	2.138.325	46,0%	2.925.820	44,4%
Verenigde Staten	2.075.539	44,6%	2.957.479	44,9%
Overige	439.047	9,4%	704.527	10,7%
Stand per 31 december	4.652.911	100,0%	6.587.826	100,0%

Aandelen (x € 1.000)

	2022	2021
Aandelen	2.328.920	3.770.157
Overlopende activa	13.704	13.738
Overlopende passiva	-4.266	-7.165
Liquide middelen	14.308	22.173
Stand per 31 december	2.352.666	3.798.903

Vastgoed (x € 1.000)

	2022	2021
Indirect vastgoed beursgenoteerd	223.895	1.045.469
Indirect vastgoed niet beursgenoteerd (participaties in beleggingsfondsen)	926.397	785.011
Subtotaal vastgoed	1.150.292	1.830.480
Overlopende activa	1.050	3.105
Overlopende passiva	-43	-549
Liquide middelen	3.806	8.614
Stand per 31 december	1.155.105	1.841.650

Het indirecte niet-beursgenoteerde vastgoed betreft participaties in fondsen. Gezien de juridische vorm en het karakter van deze beleggingen gelden er beperkingen betreffende de vrije verhandelbaarheid.

Derivaten (x € 1.000)

	2022	2021
Valutaderivaten	207.267	-78.743
Rentederivaten	-1.615.333	489.199
TBA's	41.398	138.231
Futures/Forwards/Options	203	249
Subtotaal Derivaten	-1.366.465	548.936
Overlopende activa	10.342	11.076
Overlopende passiva	-41.171	-142.602
Liquide middelen	837.205	-6.115
Stand per 31 december	-560.089	411.295

Het valutarisico voor de Amerikaanse dollar wordt middels valutaderivaten afgedekt. De exposure naar de dollar voor de illiquide portefeuille wordt niet afgedekt. In de praktijk is hiermee de dollar voor ongeveer 80% (2021: 80%) afgedekt. Volgens het strategisch beleid worden de Britse pond en de Japanse yen niet afgedekt.

De rentederivaten worden aangewend om de duration van de activa en de passiva met elkaar in lijn te brengen ("balansbeheer").

Daarnaast wordt uit tactische en strategische overwegingen in futures belegd om de allocatie tussen aandelen en obligaties op korte termijn in lijn te brengen met de gewenste portefeuillevreiding.

Alternatieve beleggingen (x € 1.000)

	2022	2021
Hedgefonds / Alpha-mandaat	802.438	766.455
Liquide middelen	17	17
Stand per 31 december	802.455	766.472

SPMS beschikt eind 2021 over een 100% dochteronderneming/ beleggingsfonds op de Kaaimaneilanden. Deze is opgericht om een gescheiden gemanagede account te krijgen voor het Fund of Hedgefonds. De dochter heeft haar eigen externe Fund of Hedge fund manager. Het voordeel van een gemanagede accountstructuur is hogere transparantie en de mogelijkheid om de portefeuillemanager meer op maat bij te sturen in het gewenste risico-/rendementsprofiel. Bij een niet-maatwerk Fund of Hedge fund is dit niet mogelijk. Het betreft de deelneming 'Prisma Martinitoren Fund Ltd'. Dit sluit aan bij de juridische en operationele structuur van de portefeuillemanagers die deze beleggingsfondsen voor SPMS beheren en behoud van fiscaal gunstige positie die overheden aan pensioenfondsen zoals SPMS verlenen (geen winstbelasting). Het bestuur heeft in het kader van de transparantie ervoor gekozen om deze deelnemingen niet te verantwoorden onder deelnemingen, maar ze in de jaarrekening te verantwoorden onder de desbetreffende beleggingscategorie.

Deelnemingen

In het kader van de deelnemingen wordt voorts het volgende opgemerkt. SPMS heeft niet zozeer voor duurzame verbondenheid maar voor rendementsdoeleinden geïnvesteerd in CIM Fund III via SPMS SPH CF Invesco LLC. Hierin heeft SPMS een 49,995% belang. Het belang van SPMS SPH CF Invesco in CIM Fund III is 3,860%.

Het bestuur heeft ervoor gekozen om deze deelnemingen niet te verantwoorden onder deelnemingen maar ze in de jaarrekening te verantwoorden onder de desbetreffende beleggingscategorie (vastgoed). SPMS ziet deze fondsen als reguliere, extern gemanagede beleggingen.

5.5.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit huurdersinvesteringen van 215 duizend euro (2021: 74 duizend euro) en overige bedrijfsmiddelen van 92 duizend euro (2021: 67 duizend euro).

5.5.3 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa (x € 1.000)

	2022	2021
Vordering op deelnemers	1.969	1.780
Overige vorderingen	3.859	466
Stand per 31 december	5.828	2.246

De vorderingen en overlopende activa hebben overwegend een resterende looptijd van korter dan één jaar.

5.5.4 Overige activa

Liquide middelen (x € 1.000)

	2022	2021
Liquide middelen per 31 december	14.093	4.438

Onder de liquide middelen worden tegoeden op bankrekeningen opgenomen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Liquide middelen die beschikbaar zijn voor beleggingen, zijn opgenomen onder de post 'Beleggingen' waar deze betrekking op hebben. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

Ultimo 2022 heeft SPMS bij ING Bank N.V. een kredietfaciliteit van 5 miljoen euro (2021: 5 miljoen euro). Hiervan is ultimo 2022 geen gebruik gemaakt.

5.5.5 Stichtingskapitaal en reserves

Overige reserves en solvabiliteitsreserve (x € 1.000)

	Overige reserves	Solvabiliteitsreserve	Totaal
Stand per 31 december 2021	2.295.451	1.935.866	4.231.317
Onttrekking uit resultaatbestemming	-545.374	-503.751	-1.049.125
Stand per 31 december 2022	1.750.077	1.432.115	3.182.192

Krachtens het besluit van het bestuur in de vergadering van 20 juni 2023 is het saldo van baten en lasten toegevoegd aan de reserves.

Solvabiliteit

	2022	2021
Vereist eigen vermogen	19,2%	18,8%
Minimaal vereist eigen vermogen	4,3%	4,2%
Beschikbaar eigen vermogen (behorende bij de feitelijke dekkingsgraad)	42,7%	41,1%
Beschikbaar eigen vermogen (behorende bij de beleidsdekkingsgraad)	42,4%	35,7%

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model. De huidige vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als solvabel.

De dekkingsgraad van SPMS ultimo 2022 bedraagt 142,7%. De dekkingsgraad is als volgt berekend: Het totale bedrag aan activa, verminderd met de overige schulden en overlopende passiva, is gedeeld door het totale bedrag aan (technische) voorzieningen. Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) bedraagt 4,3%. Het vereiste eigen vermogen uitgaande van

de strategische beleggingsmix inde evenwichtssituatie bedraagt ultimo 2022 19,2%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo 2022 142,4%. Het beschikbaar eigen vermogen dat hierbij hoort, is dus hoger dan het vereist eigen vermogen. Er is daarom sprake van een toereikende solvabiliteit ultimo 2022.

5.5.6 Technische voorzieningen

Technische voorzieningen (x € 1.000)

	2022	2021
Voorziening pensioenverplichtingen	7.444.684	10.304.436
Totaal	7.444.684	10.304.436

Bij de bepaling van de technische voorzieningen wordt uitgegaan van door het bestuur vastgestelde grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

Mutatieoverzicht technische voorzieningen (x € 1.000)

	2022	2021
Stand per 1 januari	10.304.436	10.922.302
Pensioenopbouw	325.424	351.428
Indexering en overige toeslagen	91.604	71.315
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-51.018	-58.701
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-249.484	-243.303
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-6.799	-6.654
Wijziging marktrente	-3.156.575	-712.688
Wijziging grondslag/overlevingstafels	78.654	-2.867
Mutatie waardeoverdrachten	124.794	781
Overige mutaties	-16.352	-17.177
Stand per 31 december	7.444.684	10.304.436

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw opgenomen. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Indexering en overige toeslagen

SPMS streeft ernaar om de pensioenrechten en-aanspraken welvaartsvast te houden. De toegekende onvoorwaardelijke indexatie van 3% is reeds meegenomen in de verplichtingen en leidt daarom niet tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen in 2022. In 2022 is besloten dat het gezien de financiële positie mogelijk is om per 1 januari 2023 een extra voorwaardelijke indexatie van 1,25% te geven. Dit heeft een negatief resultaat van 91,6 miljoen tot gevolg.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

Rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van een rente van -0,486% (2021: -0,533%). Dit is de éénjaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 1 januari 2022. De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariael berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten in de verslagperiode.

Wijziging markrente

Onder de post 'wijziging markrente' is de mutatie verantwoord als gevolg van de wijziging van de rentetermijnstructuur. De rentetermijnstructuur ultimo 2022, zoals gepubliceerd door DNB, correspondeert met een gemiddelde nominale rente van 2,51% (ultimo 2021 0,58%). De wijziging van de rentetermijnstructuur ten opzichte van eind 2021 leidt tot een afname van de voorziening pensioenverplichtingen met 3.156,6 miljoen euro.

De wijziging van de markrente bestaat uit twee delen. Het effect van de tweede stap van de UFR- wijziging zorgt per 31 december 2022 voor een toename van de voorziening met 115,7 miljoen euro. Daarnaast leidt de wijziging van de markrente tot een daling van de voorziening met 3.272,3 miljoen euro.

Wijziging grondslag/overlevingstafels

In het boekjaar heeft een wijziging van overlevingstafels plaatsgevonden naar Prognosetafel AG2022 met een fondsspecieke ervaringssterfte 2022. De overstap van Prognosetafel 2020 naar Prognosetafel 2022 heeft een verhogend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van 82,7 miljoen. De aanpassing van de ervaringssterfte leidt tot een stijging van 4,3 miljoen van de voorziening pensioenverplichtingen. Daarnaast is de jaarlijkse terugkerende grondslag wijziging van de IBNR hier opgenomen, omdat de grondslag van de IBNR meebeweegt met de rentetermijnstructuur. Hierdoor daalt de voorziening met 8,3 miljoen.

Mutatie waardeoverdrachten

Dit betreft de toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten en waardeoverdrachten die nog in behandeling zijn.

Overige mutaties

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds. Dit is opgenomen onder overige mutaties. Daarnaast zijn de mutaties met betrekking tot pensioenkeuzes ook opgenomen onder deze post.

De voorziening pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

Voorziening pensioenverplichtingen (x € 1.000)

	2022	2021
Actieve deelnemers	3.379.594	5.042.396
Gewezen deelnemers	569.589	817.672
Pensioengerechtigden	3.306.815	4.183.536
Netto pensioenverplichtingen	7.255.998	10.043.604
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	188.686	260.832
Totaal per 31 december	7.444.684	10.304.436

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

- De pensioenregeling is een uitkeringsregeling waarbij jaarlijks een normpensioen wordt opgebouwd. De deelnemer ontvangt een uitkering vanaf de 65-jarige leeftijd. De pensioeningangsdatum kan maximaal vijf jaar worden vervroegd of uitgesteld.
- Per 1 januari 2022 bedraagt het normpensioen voor opting in 753,98 euro per jaar.
- Afhankelijk van de hoogte van de premiegrondslag wordt de pensioenopbouw bepaald volgens het zogenaamde trapcodesysteem waarbij er telkens een zesde deel minder pensioen wordt opgebouwd. De hiermee corresponderende premie wordt daardoor eveneens verlaagd. De parttime factor kan tot verlaging van de opbouw leiden.
- De premie komt 100% voor rekening van de deelnemer. Alleen in geval van blijvende arbeidsongeschiktheid kan SPMS onder voorwaarden de premie voor de opbouw van het pensioengeheel of gedeeltelijk overnemen.
- De regeling kent ook een partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen en wezenpensioen.
- Deelnemers die al voor 1 januari 2013 deelnemer waren hadden eenmalig de keus om niet mee te gaan met verhoging van de jaarlijkse opbouw met 1/3 (opting-out). Zij bouwen een lager pensioen op.

Toeslagbeleid

SPMS streeft ernaar de pensioenrechten en de pensioenaanspraken welvaartsvast te houden, dat wil zeggen aan te passen aan de loonontwikkeling. Hierbij wordt gekeken naar de stijging van het CBS-indexcijfer voor de ambtenaren, voor zover dit in lijn ligt met het honorarium van de medisch specialisten.

De jaarlijkse procentuele aanpassing is niet lager dan 3% voor de pensioenrechten en de pensioenaanspraken die altijd bij SPMS zijn ondergebracht (*). Dit is een onvoorwaardelijke toeslag. Hierop kan alleen een uitzondering worden gemaakt indien de slechte financiële positie van het fonds het nodig maakt om tot een korting als bedoeld in artikel 129 Wvb over te gaan. Indien de jaarlijkse procentuele aanpassing hoger is dan 3% kan het bestuur besluiten tot aanpassing met dit hogere percentage, als de middelen hiervoor toereikend zijn en voor zover dit past binnen de voorwaarde van het toekomstbestendig verlenen van toeslagen en zover dit past binnen het bestaande fiscale kader. Deze toeslag boven 3% is voorwaardelijk.

Boven op de ambitie kan het bestuur een extra toeslag verlenen als de middelen hiervoor beschikbaar zijn en voor zover dit past binnen de voorwaarde van het toekomstbestendig verlenen van toeslagen als bedoeld in artikel 132 Wet verplichte beroepspensioenregeling en de fiscale maxima. Deze toeslag boven 3% is voorwaardelijk.

Wanneer in het verleden een voorwaardelijke toeslag niet is toegekend, wordt die niet gecompenseerd.

(*) De jaarlijkse stijging kan afwijken, wanneer een deelnemer in het verleden een verzekering heeft afgesloten bij een keuzeverzekeraar.

5.5.7 Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva (x € 1.000)

	2022	2021
Nog te betalen beleggingskosten	25.766	28.055
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.911	5.380
Crediteuren	32	3.752
Nog te betalen bedragen overig	6.114	990
Voorziening personeelsbeloningen	57	56
Totaal	38.880	38.233

De voorziening personeelsbeloningen betreft de verplichtingen ten aanzien van de jubileumuitkeringen en heeft een looptijd van langer dan een jaar. Alle overige schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Beleggingscrediteuren (x € 1.000)

	2022	2021
Te betalen beheerloon (externe manager)	25.766	28.055
Te betalen bewaarloon (custodian)	-	-
Totaal per 31 december	25.766	28.055

Onder het te betalen beheerloon van 26 miljoen (2021: 28 miljoen) is een schatting opgenomen van circa 5,5 miljoen (2021: 9,5 miljoen) inzake prestatie afhankelijke beloningen.

5.5.8 Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Indien de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt bestaat het risico dat er geen ruimte is voor een eventuele toeslagverlening voor opgebouwde pensioenrechten en -aanspraken.

De dekkingsgraad van SPMS ultimo 2022 bedraagt 142,7%. Het vereiste eigen vermogen uitgaande van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie bedraagt ultimo 2022 19,2%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt ultimo 2022 142,4%. Het beschikbaar eigen vermogen dat hierbij hoort, is dus hoger dan het vereiste eigen vermogen. Er is daarom sprake van een toereikende solvabiliteit ultimo 2022.

De dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling van de aanwezige dekkingsgraad (in percentages):

	2022	2021
Dekkingsgraad per 1 januari	141,1	130,1
Beleggingsresultaat	-38,3	3,9
Wijziging marktrente	62,2	9,1
Indexatie	-1,2	-0,8
Premieresultaat	-2,1	-2,0
Uitkeringen	1,0	0,7
Wijziging overlevingstafel	-1,5	-
Overige	-18,5	0,1
Dekkingsgraad per 31 december	142,7	141,1

De reële dekkingsgraad

Met ingang van 2015 is het fonds verplicht een reële dekkingsgraad aan de toezichthouder te melden. Wettelijk is voorgeschreven dat bij de berekening van de reële dekkingsgraad moet worden uitgegaan van de verwachte prijsinflatie.

Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat naar verwachting de pensioenen in de toekomst volledig met prijsinflatie verhoogd kunnen worden. De reële dekkingsgraad wordt bepaald door de beleidsdekkingsgraad te delen door de TBI-grens. TBI staat voor toekomstbestendige indexatie. De TBI-grens is gelijk aan de dekkingsgraad waarboven de pensioenen, naar verwachting, volledig op basis van prijsinflatie geïndexeerd kunnen worden.

Voor een fonds met onvoorwaardelijke toeslagverlening moet een nominale beleidsdekkingsgraad bepaald worden waarbij de onvoorwaardelijke stijging van 3% buiten beschouwing wordt gelaten. De pensioenverplichtingen worden dan op dezelfde manier vastgesteld als voor een “doorsnee” pensioenfonds.

Eind 2022 bedraagt de nominale beleidsdekkingsgraad 238,5% en de TBI-grens 129,4%. De reële dekkingsgraad eind 2022 bedraagt derhalve $(238,5\%/129,4\% =)$ 184,3%. De reële dekkingsgraad van SPMS is hoger dan de actuele dekkingsgraad. Dit is ook gerechtvaardigd omdat de actuele dekkingsgraad van SPMS een ‘welvaartsvaste’ dekkingsgraad en de reële dekkingsgraad een ‘waardevaste’ dekkingsgraad is.

Surplus/Tekort op FTK-grondslagen (x € 1 miljoen)

	2022	2021
Technische voorzieningen volgens jaarrekening	7.445	10.304
Buffers		
S1 Renterisico	198	43
S2 Risico zakelijke waarden	1.062	1.433
S3 Valutarisico	362	519
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	345	616
S6 Verzekeringstechnisch risico	207	295
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheer risico	44	59
Totaal S (vereiste buffers) bepaald op basis van standaardmethode	1.432	1.936
Vereist vermogen	8.877	12.240
Aanwezig vermogen (Totaal activa – schulden = pensioenvermogen)	10.627	14.536
Surplus	1.750	2.296

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie is uitgegaan van het strategische renteafdeckingspercentage van 78% op basis van de marktrente. Het strategische renteafdeckingspercentage van 78% geeft circa 78,6% afdekking van de schok van de verplichtingen. De vereiste buffers zijn gestegen ten opzichte van eind 2022 door de stijging van de rente.

Risicobeleid en -beheer

Voor de beschrijving van het risicobeleid en -beheer wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

Valutarisico

Het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo 2022 59% (2021: 65%) van de beleggingsportefeuille en is voor 57% (2021: 55%) afgedekt naar de euro. Dit betreft de Amerikaanse dollar (USD). Het strategische beleid van het fonds is om de liquide dollar-assets volledig af te dekken en de illiquide niet. In praktijk zal dit leiden tot een afdekking van circa 80% op totaal niveau.

Valutapositie (x € 1.000)

	2022		
	Vóór afdekking	Valuta derivaten	Nettopositie (na)
GBP	122.125	-19.815	102.310
JPY	145.576	43	145.619
USD	4.953.794	-3.622.600	1.331.194
Overige valuta	1.079.124	34.571	1.113.695
Totaal	6.300.619	-3.607.801	2.692.818

De tactische/feitelijke positie kan op 31 december 2022 afwijken van de strategische positie. Het afdekkingsbeleid is gericht op de strategische positie.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden, renteswaps en de pensioenverplichtingen verandert door ongunstige veranderingen in de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Duration ultimo jaar (x € 1.000)

	2022	2022	2021	2021
	Balanswaarde	jaren	Balanswaarde	jaren
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	4.652.911	6,1	6.587.826	9,6
Duration van de portefeuille (na derivaten)	10.645.527	11,5	14.567.161	14,0
Duration van de pensioenverplichtingen	7.444.684	18,7	10.304.436	20,7

De duration van de totale beleggingen (inclusief vastgoed, hedge funds en aandelen) is korter dan de duration van de verplichtingen. De beleggingen in vastrentende waarden hebben tot gevolg dat de dekkingsgraad gevoelig is voor rentebewegingen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Andersom geldt dat bij een rentestijging de dekkingsgraad ook zal stijgen. Het beleid van het pensioenfonds is om een gedeelte van dit renterisico af te dekken. In 2022 is het strategische afdekkingpercentage 78% van de marktwaarde. Het afdekken van het renterisico gebeurt met renteswaps. Dit zijn derivaten waarmee de duration van de vastrentende beleggingen kan worden opgehoogd.

Vastrentende waarden naar looptijd ultimo jaar (x € 1.000)

	2022		2021	
Resterende looptijd <1 jaar	107.398	2%	85.807	1%
Resterende looptijd >1 en <5 jaar	666.598	14%	948.461	14%
Resterende looptijd >5 jaar	3.878.915	83%	5.553.558	84%
Totaal (*)	4.652.911	100%	6.587.826	100%

(*) Betreft de waarde van de vastrentende waarden exclusief overlopende activa, passiva en liquide middelen.

Bij het bepalen van het vereist eigen vermogen worden voor het bepalen van de rentegevoeligheid van de verplichtingen en de bezittingen de uitkeringenstromen gehanteerd.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst en marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan. Beheersing vindt plaats door spreiding, het stellen van limieten aan tegenpartijen en of het vragen van (extra) zekerheden zoals onderpand. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, vooral OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds worden afgedekt door onderpand.

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende waarden portefeuille kunnen de volgende overzichten worden gegeven:

Staatsobligaties (x € 1.000)

	2022		2021	
AAA	1.516.403	67,4%	2.001.087	64,9%
AA	88.115	3,9%	52.640	1,7%
A	106.900	4,8%	146.318	4,7%
BBB	244.396	10,9%	418.296	13,6%
Lager dan BBB	277.809	12,4%	432.056	14,0%
Geen rating	15.209	0,7%	32.565	1,1%
Totaal	2.248.832	100,0%	3.082.962	100,0%

Credits (x € 1.000)

	2022		2021	
AAA	10.763	0,7%	10.087	0,4%
AA	43.972	2,8%	47.481	1,8%
A	403.914	25,7%	509.478	19,1%
BBB	825.317	52,5%	1.427.496	53,7%
Lager dan BBB	252.709	16,1%	596.016	22,4%
Geen rating	34.230	2,2%	69.873	2,6%
Totaal	1.570.905	100,0%	2.660.431	100,0%

Index Linked Bonds (x € 1.000)

	2022		2021	
AAA	-	0,0%	12.511	58,4%
AA	-	0,0%	-	0,0%
A	-	0,0%	1.985	9,3%
BBB	-	0,0%	2.670	12,5%
Lager dan BBB	10.764	97,2%	4.244	19,8%
Geen rating	315	2,8%	-	0,0%
Totaal	11.079	100,0%	21.410	100,0%

Mortgage Loans (x € 1.000)

	2022		2021	
AAA	25.747	7,2%	32.602	8,8%
AA	307.282	85,3%	304.107	81,8%
A	3.771	1,0%	6.899	1,9%
BBB	6.726	1,9%	7.244	1,9%
Lager dan BBB	458	0,1%	2.269	0,6%
Geen rating	16.045	4,5%	18.724	5,0%
Totaal	360.029	100,0%	371.845	100,0%

Infra debt funds (x € 1.000)

	2022		2021	
AAA	-	0,0%	-	0,0%
AA	-	0,0%	-	0,0%
A	-	0,0%	-	0,0%
BBB	462.066	100,0%	451.178	100,0%
Lager dan BBB	-	0,0%	-	0,0%
Geen rating	-	0,0%	-	0,0%
Totaal	462.066	100,0%	451.178	100,0%

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat SPMS (in tijden van stress) niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om te voldoen aan de betalingsverplichtingen. Ten behoeve van de beheersing van het liquiditeitsrisico brengt SPMS aan de hand van stress-scenario's de omvang van het potentiële liquiditeitsrisico in kaart. Ook zijn grenzen vastgesteld waar het bestuur binnen wenst te blijven. Daarnaast heeft SPMS een actieplan dat voorziet in het beschikbaar maken van voldoende liquiditeiten.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2022 overgegaan naar de prognosetafels AG 2022 met fondsspecifieke ervaringssterfte 2022.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit. Deze voorziening is gelijk aan de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend. Daarnaast wordt er gereserveerd voor in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schade (IBNR). Deze is gelijk aan 2,5 keer de risicopremie premievrijstelling op basis van rente einde boekjaar.

Toeslagrisico (actuariële risico's)

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te verhogen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, het rendement, de looninflatie en de demografie. Er is sprake van een onvoorwaardelijke toeslagtoezegging van 3%.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Ultimo 2022 zijn in de beleggingsportefeuille de volgende posten met een omvang groter dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

Posten met omvang groter dan 2%

	2022	2021
Bundesrepublik Deutschland	2,60%	2,60%
Nederlandse staat	11,14%	10,93%

Bundesrepublik Deutschland en Nederlandse Staat zijn Europese staatsobligaties met AAA rating die weinig of geen kredietrisico hebben. Daarnaast beslist het bestuur van SPMS over de gewichten en bandbreedtes per beleggingscategorie en deze worden continu gemonitord. Bij de bepaling van het vereiste eigen vermogen is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico (S8) gelijkgesteld aan 0%.

Overige financiële risico's

Operationeel risico

De borging geschiedt onder meer door het analyseren en beoordelen van een actuele ISAE 3402 type II-rapportage ontvangen van met name APG, JP Morgan en BlackRock. De analyse en beoordeling houden in dat onder andere gekeken wordt of de scope van de rapportage overeenkomt met de dienstverlening die wordt afgenomen van deze partijen. Als blijkt dat de scope van de rapportage tekort schiet, dan zal met de betreffende partij contact worden opgenomen. Aanvullende vragen of verzoeken tot het leveren van documentatie worden uitgezet.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen geldt voor SPMS dat dit risico niet beheersbaar is.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiervoor geldt dat wordt gewerkt met onderpand.

Er wordt gebruik gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Forwards: forwards lijken veel op futures, maar worden over the counter (OTC, zie begrippenlijst) verhandeld in plaats van op een beurs. SPMS belegt in zogenaamde TBA's (to be announced) om zo te kunnen beleggen in Amerikaanse hypotheke.
- Currency forwards: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten, waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten, waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van geldstromen. SPMS maakt gebruik van interest rate swaps om het renterisico te beperken.
- Met behulp van credit default swaps worden crediteurenrisico's in de obligatieportefeuille tactisch gestuurd en met behulp van total return swaps is een deel van de beleggingen in opkomende markten gerealiseerd.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities ultimo jaar (x € 1.000):

Derivatenposities (*) ultimo jaar (x € 1.000)

Type contract	2022		2021	
	Onderliggende contracten	Marktwaaarde	Onderliggende contracten	Marktwaaarde
Futures/forwards	1.266.342	-	1.737.574	-
Currency forward	5.772.140	207.267	6.866.864	-78.743
TBA's	42.181	41.398	139.190	138.231
Interest rate swaps	11.381.665	-1.613.269	10.517.031	504.385
Credit default swaps	239.492	-2.064	212.593	-15.186
Options	30.017	203	17.398	249
Totaal		-1.366.465		548.936

*) Betreft de waarde van de derivaten exclusief overlopende activa, passiva en liquide middelen.

Positie zekerheden in miljoenen

	2022	2021
Derivatenpositie	-1.366	549
TBA's (voor TBA's hoeft geen collateral te worden aangehouden)	-41	-138
Saldo te ontvangen onderpand / te verstrekken onderpand	1.621	152
Saldo zekerheden	214	563

Dit bedrag (214 miljoen) sluit aan met het saldo van de ontvangen (485 miljoen) en verstrekte zekerheden (271 miljoen) zoals vermeld in paragraaf 5.5.9

5.5.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

SPMS huurt haar kantoorruimte aan de Driebergseweg in Zeist. Op basis van het tot 30 september 2024 doorlopende huurcontract bedraagt de huurverplichting ultimo 2022 circa 330 duizend euro [circa 188 duizend euro per jaar] (2021: 518 duizend euro). SPMS heeft aan acht functionarissen (2021: acht) auto's ter beschikking gesteld. Deze auto's worden geleased. De verplichting van SPMS op basis van de afgesloten contracten bedraagt ultimo 2022 circa 281 duizend euro (2021: 305 duizend euro).

Onderstaand zijn de looptijden van de leasecontracten opgenomen.

	2022	2021
Te betalen:		
Binnen één jaar	17	15
Tussen één en vijf jaar	264	290
Meer dan vijf jaar	-	-
Totaal	281	305

Voorwaardelijke verplichtingen

Er lopen tegen het pensioenfonds geen juridische procedures die zouden kunnen leiden tot een verplichting van materiële omvang.

Op grond van regelgeving dient SPMS inzicht te geven in de fiscale positie in de Verenigde Staten op het gebied van vastgoedbeleggingen. Doordat de Amerikaanse vastgoedportefeuille verder in waarde is gestegen en er reguliere fiscale afschrijvingen plaatsvinden, lopen de commerciële en fiscale waarden steeds verder uiteen. De ongerealiseerde vermogenswinsten, dat wil zeggen het verschil tussen de commerciële en fiscale waarden, kunnen in de toekomst in de aangiften van SPMS tot uiting komen.

De schatting van de belastinglatentie kent zowel een passieve positie (schuld) als een actieve positie (vordering). De passieve positie komt voort uit het scenario dat de onderliggende bezittingen direct verkocht worden door de fondsen waarin SPMS investeert. Uitgaande van het beleggingsbeleid van SPMS zullen deze vastgoedbeleggingen in portefeuille blijven en zou betoogd kunnen worden dat de schatting van de belastinglatentie aanzienlijk lager is. De actieve positie zal afhankelijk van de nog te realiseren resultaten in de betreffende beleggingen ook daadwerkelijk te vorderen zijn.

Echter gezien de onzekerheden die met deze schatting samen hangen, de keuzes die het fonds heeft inzake haar exitstrategie en de inherent grote onzekerheid over de waardeontwikkeling van het onroerend goed, voldoet deze post niet aan de opnamecriteria voor de jaarrekening.

Verstreekte zekerheden en garanties

Uit hoofde van derivaten-beleggingstransacties is door SPMS voor een bedrag van 271 miljoen euro aan zekerheden gesteld in de vorm van in onderpand gegeven obligaties en cash.

Betreffende de huur van de kantoorruimte aan de Driebergseweg is aan verhuurder een bankgarantie voor onbepaalde tijd ter waarde van 56.500 (2021:56.500) euro verstrekt.

Ontvangen zekerheden

Uit hoofde van derivaten-beleggingstransacties is door SPMS voor een bedrag van 485 miljoen euro aan zekerheden ontvangen in de vorm van in onderpand verkregen obligaties en cash.

Contractuele verplichtingen

SPMS besteedt de administratieve uitvoering uit aan APG DWS en Fondsenbedrijf NV. De totale verplichting voor 2023 bedraagt ongeveer 4,1 miljoen euro (exclusief BTW).

5.6 Toelichting op staat van baten en lasten

5.6.1 Premiebijdragen

Premiebijdragen (x € 1.000)

	2022	2021
Feitelijke premie		
Normpensioen	97.498	95.496
3% onvoorwaardelijke toeslagverlening	126.094	123.498
Risicoregeling	3.721	3.647
Premieovername bij arbeidsongeschiktheid	9.662	9.462
Totaal	236.975	232.103
Zuivere kostendeekkende premie	389.295	416.124
Gedempte kostendeekkende premie	160.626	155.147
Feitelijke premie	236.975	232.103

De verschillen tussen de zuivere kostendeekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte premie zijn het gevolg van verschillen in gehanteerde rekenrente. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.

De samenstelling van de zuivere kostendeekkende premie en de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

Zuivere kostendeekkende- en gedempte kostendeekkende premie (x € 1.000)

	Zuivere kostendeekkende premie	Gedempte kostendeekkende premie
Actuarieel benodigde premie	317.432	125.274
Opslag uitvoeringskosten	2.039	2.039
Opslag premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	7.992	7.992
Opslag solvabiliteit	61.832	25.321
Totaal	389.295	160.626

5.6.2 Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten (x € 1.000)

	2022	2021
Waardeoverdrachten inkomend	118.315	812
Waardeoverdrachten uitgaand	-1.996	-
Saldo	116.319	812

Doordat verschillende pensioenfondsen weer uit onderdekking zijn gekomen, is er een grote stijging van de inkomende waardeoverdrachten in 2022.

5.6.3 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Beleggingsresultaten 2022 (x € 1.000)

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	44.798	-79.314	-3.339	-37.855
Aandelen	67.857	-546.320	-6.358	-484.821
Vastrentende waarden	160.897	-1.140.831	-18.761	-998.695
Derivaten	30.607	-2.598.037	-632	-2.568.062
Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen/Alpha-mandaat)	-	30.527	-7.059	23.468
Overige beleggingen	2.443	59.510	-	61.953
Totaal	306.602	-4.274.465	-36.149	-4.004.012

De indirecte beleggingsopbrengsten en de herwaardering in de tabel van paragraaf 5.5.1 ad -4.328.652 vertonen een verschil van 54.187 (namelijk -4.274.465 ten opzichte van -4.328.652). Dit wordt veroorzaakt door gerealiseerd resultaat op futures (58.447) en valutakoersverschillen (-4.260).

Beleggingsresultaten 2021 (x € 1.000)

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	44.441	406.420	-4.777	446.084
Aandelen	70.890	827.437	-6.111	892.216
Vastrentende waarden	168.950	-37.307	-24.852	106.791
Derivaten	40.763	-1.257.199	-332	-1.216.768
Alternatieve beleggingen (Hedgefondsen/Alpha-mandaat)	-	76.473	-10.587	65.886
Overige beleggingen	3.640	50.064	-	53.704
Totaal	328.684	65.888	-46.659	347.913

De indirecte beleggingsopbrengsten en de herwaardering in de tabel van paragraaf 5.5.1 ad 13.750 vertonen een verschil van 52.138 (namelijk 65.888 ten opzichte van 13.750). Dit wordt veroorzaakt door gerealiseerd resultaat op futures (59.445) en valutakoersverschillen (-7.307).

Kosten vermogensbeheer (x € 1.000)

	2022	2021
Bewaarloon	2.155	2.260
Beheerloon externe managers	16.494	26.334
Kosten fiduciair management	3.764	3.540
Prestatie afhankelijke vergoedingen	9.354	9.972
Overige kosten vermogensbeheer	610	624
Advieskosten vermogensbeheer	948	1.040
Aandeel kosten vermogensbeheer, bestuur en bestuursbureau	2.824	2.889
Totaal kosten vermogensbeheer	36.149	46.659

Naast de bovenvermelde kosten van vermogensbeheer worden voor de in de sectoren vastgoedbeleggingen, aandelen en alternatieve beleggingen (hedgefondsen/alpha-mandaat) opgenomen beleggingsfondsen, onderliggende kosten voor vermogensbeheer en custody direct in de waarde van het betreffende fonds verwerkt. De directe kosten ad 36.149 samen met de kosten die in de betreffende fondsen zijn verwerkt is het totaal dat in paragraaf 2.9 is toegelicht.

De transactiekosten worden direct ten laste van de beleggingsopbrengsten gebracht en zijn daarom in de jaarrekening niet zichtbaar. De transactiekosten bestaan uit in- en uitstapkosten bij beleggingsfondsen, aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen in beleggingstitels en aankoopkosten. De geïdentificeerde transactiekosten over 2022 bedroegen 25,2 miljoen euro (2021: 21,8 miljoen euro).

Kosten van performance fees moeten worden verantwoord alsof het contract per einde boekjaar wordt afgewikkeld. Als het jaar erop blijkt dat er uiteindelijk geen outperformance was, kan (een deel van) de reservering vrijvallen. Wanneer blijkt dat te veel is gereserveerd kan het saldo zelfs negatief worden.

Voor nog te ontvangen facturen, per 31 december 2022, inzake beheerloon externe managers is een bedrag van 10,7 miljoen (2021: 17,4 miljoen) opgenomen. Voor nog te betalen performance fee is een schatting van 5,5 miljoen (2021: 9,5 miljoen) opgenomen.

5.6.4 Pensioenuitkeringen en afkoop

Pensioenuitkeringen en afkoop (x € 1.000)

	2022	2021
Ouderdomspensioen	191.658	187.382
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	57.217	55.567
Wezenpensioen	449	456
Totaal	249.324	243.405

5.6.5 Mutaties in voorziening pensioenverplichtingen

Mutaties in voorziening pensioenverplichtingen (x € 1.000)

	2022	2021
Pensioenopbouw	325.424	351.428
Indexering en overige toeslagen	91.604	71.315
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	-51.018	-58.701
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-249.484	-243.303
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-6.799	-6.654
Wijziging marktrente	-3.156.575	-712.688
Wijziging actuariële grondslagen	78.654	-2.867
Mutatie waardeoverdrachten	124.794	781
Overige mutaties	-16.352	-17.177
Totaal	-2.859.752	-617.866

Toelichting overige mutaties (x € 1.000)

	2022	2021
Sterfte	-3.010	-1.189
Arbeidsongeschiktheid	1.374	79
Pensioenkeuzes	-14.716	-16.067
Totaal	-16.352	-17.177

5.6.6 Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

	2022	2021
Kosten bestuur	766	756
Kosten BPMS	526	478
Kosten bestuursbureau		
• Salarissen	2.302	2.141
• Sociale lasten	206	184
• Pensioenlasten	340	321
• Overige personeelskosten	446	291
• Huisvestings- en automatiseringskosten	894	875
Totale kosten bestuursbureau	4.188	3.812
Controle- en toezichtskosten	837	821
Advieskosten	129	165
Overige kosten (m.n. communicatiekosten deelnemers)	367	412
Totaal kosten bestuur en bestuursbureau	6.813	6.444
Waarvan kosten vermogensbeheer	2.824	2.889
Totaal pensioenuitvoeringskosten bestuur en bestuursbureau	3.989	3.555
Kosten uitvoeringsorganisatie	4.362	4.011
Projectkosten	487	528
Totaal	8.838	8.094

Onder de post controle- en toezichtskosten zijn de kosten van toezicht van DNB van 418 duizend euro (2021: 457 duizend euro) opgenomen. Het personeel neemt deel aan de pensioenregeling van PFZW. Als werkgever heeft SPMS aan het fonds geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van tekorten, anders dan het voldoen van de jaarlijkse premiebijdragen. Uit dien hoofde kan worden volstaan met het verantwoorden van de premie als last.

In het boekjaar zijn de volgende honoraria van externe accountantskantoren ten laste gebracht van het pensioenfonds:

Kosten accountants (x € 1.000)

	2022	2021
Ernst & Young Accountants LLP, controle jaarrekening en overige wettelijke opdrachten	149	-
Totaal Ernst & Young Accountants LLP	149	-
Deloitte, controle jaarrekening	-	141
Deloitte, adviesdiensten op fiscaal terrein.	-	-
Totaal Deloitte	-	141

5.6.7 Overige lasten

Overige lasten (x € 1.000)

	2022	2021
Diverse lasten	2	1
Totaal	2	1

Aantal personeelsleden en bezoldiging

Bij het fonds zijn ultimo 2022 18 (2021: 17) werknemers in dienst op het bestuursbureau. Omgerekend naar fulltime equivalenten bedraagt het aantal medewerkers 16,4 FTE (2021: 15,3 FTE). 1 FTE = 36 uur. Er zijn geen medewerkers werkzaam in het buitenland.

De bezoldiging voor de bestuurders samen bedraagt 596 duizend euro (2021: 595 duizend euro).

Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting bij 'aantal personeelsleden'. Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Evenmin zijn leningen verstrekt of is sprake van vorderingen op (voormalige) personeelsleden.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Gebeurtenissen na balansdatum

Aanpassing UFR

Sinds 2012 wordt de rentetermijnstructuur (RTS) van DNB voor pensioenfondsen bepaald met behulp van de Ultimate Forward Rate (UFR). In 2022 is door de Commissie Parameters geadviseerd om de UFR-methode aan te passen. Er is geadviseerd om voor looptijden tot 50 jaar uit te gaan van de marktrente en voor langere looptijden te extrapoleren op basis van de marktrente tussen 30 en 50 jaar. DNB heeft besloten het advies van de Commissie Parameters over te nemen met ingang van 2023. De wijziging van de UFR-methode betreft een schattingswijziging van de

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. Het betreft een wijziging na balansdatum. Het effect op de dekkinggraad is geschat op +/- 0,6%.

Ondertekening

Zeist, 20 juni 2023

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Het bestuur,

dr. A.Y. Goedkoop MBA

drs. S.J. Huisman

dr. M. Gamala

dr. P.M.N.Y.H. Go

dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA

dr. C.G. Vermeij

drs. M.H.B. Vonk

dr. R. Wagenmakers MBA

6. Overige gegevens

6.1 Statutaire regeling over bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. De onderverdeling van de resultaatbestemming is als volgt:

	2022	2021
Onttrekking / Toevoeging aan overige reserves	-1.049.125	947.194

6.2 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten te Zeist is aan Mercer (Nederland) B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaire ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 14,9 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 5,0 miljoen te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening goed. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

Amstelveen, 20 juni 2023

ir. M.W. Heemskerk AAG

verbonden aan Mercer (Nederland) B.V.

6.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2022 van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten te Zeist gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022
- de staat van baten en lasten over 2022
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (het pensioenfonds) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten voert als beroepspensioenfonds de pensioenregeling uit voor alle vrijgevestigde medisch specialisten. Het vermogensbeheer en het pensioenbeheer zijn uitbesteed aan

gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 105 miljoen
Toegepaste benchmark	1 % van het pensioenvermogen per 31 december 2022, zijnde het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen, overige reserves en de solvabiliteitsreserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1 % van het pensioenvermogen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €5 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten kent een aantal activiteiten, welke grotendeels zijn uitbesteed aan externe serviceorganisaties, waaronder de uitbesteding van de pensioenadministratie (pensioenbeheer) aan APG Rechtenbeheer N.V. De financiële informatie van het geheel van deze activiteiten is opgenomen in de jaarrekening van het pensioenfonds.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de jaarrekening als geheel. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de verschillende activiteiten van het pensioenfonds. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de activiteiten geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

De controle heeft zich met name gericht op de significante activiteiten:

- vermogensbeheer;
- pensioenbeheer;
- actuaariaat;
- financiële administratie;
- bestuur en toezicht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de assurance-werkzaamheden en bevindingen van andere, onafhankelijke accountants inzake de voor het pensioenfonds relevante interne beheersmaatregelen bij uitvoeringsorganisaties, zoals weergegeven in rapporten over de beschrijving, opzet en werking van interne beheersingsmaatregelen bij deze uitvoeringsorganisaties.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een beroepspensioenfonds. Wij hebben eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van derivaten en de voorziening pensioenverplichtingen.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en zijn omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar paragraaf 2.6 Risicomanagement van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld het integriteitsbeleid, de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in paragraaf '5.4.2 Grondslagen voor waardering' van de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisaties en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Continuïteit' in paragraaf '5.4.2 Grondslagen voor waardering' van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op

de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	<p>De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.</p> <p>Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft.</p> <p>De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in het onderdeel 'Solvabiliteitsrisico' in paragraaf '5.5.8 Risicobeheer en derivaten' van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.</p>
Onze controleaanpak	<p>Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2022 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariële rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.</p> <p>Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items: de onvoorwaardelijke en voorwaardelijke indexatie

	<p>per 1 januari 2023, de toepassing van de Prognosetafels AG2022 en de gewijzigde inschatting van de fondsspecifieke ervaringssterfte.</p> <ul style="list-style-type: none"> Daarnaast heeft de certificerend actuaaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaaris. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	<p>De beleggingen voor risico van het pensioenfonds (hierna: de beleggingen) zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Wet verplichte beroepspensioenregeling te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van afgeleide marktnoteringen en waarderingsmodellen en -technieken niet gebaseerd op marktdata, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen.</p> <p>De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij afgeleide marktwaarderingen en waarderingsmodellen en -technieken die niet zijn gebaseerd op marktdata. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten en niet-(beurs)genoteerde fondsen. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met name infra debt funds, hedgefonds/Alpha-mandaat en indirect vastgoed niet beursgenoteerd kennen inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf 5.4.2 en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 5.5.1 Beleggingen voor risico van het pensioenfonds. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2022 per saldo negatief € 1.386 miljoen is belegd in derivaten gewaardeerd op basis van afgeleide marktnoteringen, € 926 miljoen in indirect vastgoed niet beursgenoteerd, € 462 miljoen in infra debt funds en € 802 miljoen in hedge funds/Alpha-mandaat.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne

	<p>beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen (inclusief Alpha-mandaat) hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2022. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. Voor zover wij geen zekerheid kunnen verkrijgen uit een jaarrekening per 31 december 2022, omdat deze niet tijdig beschikbaar is of omdat het boekjaar van de betreffende fondsen niet gelijk is aan het boekjaar van het pensioenfonds, hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden bestonden uit het onderzoeken van eerdere jaarrekeningen (back-testing) en het vaststellen van de aansluiting met de meeste recente (niet gecontroleerde) rapportages van de fondsmanagers, waar van toepassing gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Als onderdeel van de genoemde werkzaamheden hebben wij de impact van nieuwe informatie tot de datum van onze controleverklaring gemonitord en vastgesteld dat significante ontwikkelingen op adequate wijze zijn verwerkt. Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2022 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Risiko	<p>De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Wet verplichte beroepspensioenregeling te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan het subjectieve element ervaringssterfte van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf '5.4.2 Grondslagen voor waardering' en een nadere toelichting</p>

	<p>opgenomen in paragraaf ‘5.5.6 Technische voorzieningen’. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door aanpassing van de UFR methodiek, overgang naar nieuwe Prognosetafels en een aanpassing van de fondsspecifieke ervaringssterfte 2022. Volgens de toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 203 miljoen hoger uitgekomen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.</p>
<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2022. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.</p>
<p>Belangrijke observaties</p>	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2022 of de toelichting van de technische voorzieningen.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur en de raad van toezicht op 21 juni 2022 benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten vanaf de controle van het boekjaar 2022.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit & risk committee op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht en het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht en het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 20 juni 2023

Ernst & Young Accountants LLP

J.G. Kolsters RA ACA

Bijlagen

I - Samenstelling Vergadering van Afgevaardigden van BPMS

De Vergadering van Afgevaardigden (VvA) van de Beroepspensioenvereniging voor Medisch Specialisten (BPMS) is ingedeeld in afdelingen.

1. Iedere zelfstandige medische staf in een ziekenhuis, waar tenminste 10 SPMS-deelnemers werkzaam zijn, geldt als een afdeling. Eind 2022 waren dat 61 afdelingen.
Iedere afdeling vaardigt één gewoon lid af naar de VvA en benoemt een plaatsvervanger (plv).
2. De 'niet aan een ziekenhuis verbonden' leden vormen tezamen één afdeling. Deze afdeling bestaat uit deelnemers die extramuraal werken of volledig arbeidsongeschikt zijn.
Zij vaardigden één gewoon lid af en benoemen een plaatsvervanger.
3. Alle buitengewone leden vormen samen één afdeling. Middels verkiezingen hebben zij tien afgevaardigden en twee plaatsvervangers gekozen.

A. Zelfstandige medische staven van ziekenhuizen:

Noordwest Ziekenhuisgroep (alle locaties), Alkmaar

J.M. Schmidt, KNO-arts (lid)

Ziekenhuisgroep Twente (ZGT), Almelo

G.J. Wagenmakers, radioloog (lid)

R.A.A. van Zanten, internist (plv)

Flevoziekenhuis, Almere

R.W. Roest, dermatoloog (lid)

Mw. dr. N. Horree, gynaecoloog (plv)

Meander Medisch Centrum, Amersfoort

P.W.H.M. Verheggen, cardioloog (lid)

L. Meiss, radioloog (plv)

Ziekenhuis Amstelland (ZHA), Amstelveen

Dr. F.J.F. Broeyer, cardioloog (lid)

BovenIJ Ziekenhuis, Amsterdam

A.L.M. Bakx, cardioloog (lid)

Gelre ziekenhuizen (alle locaties), Apeldoorn

R.S. Birjmohun, internist (lid)

W.J. Meijer, gynaecoloog (plv)

Rijnstate ziekenhuis (alle locaties), Arnhem

E.J. Hekma, chirurg (lid)

M.J.J.M. de Bock, anesthesioloog (plv)

Wilhelmina Ziekenhuis Assen, Assen

B. de Vos, chirurg (lid)

Rode Kruis Ziekenhuis, Beverwijk

U. Umans, radioloog (lid)

Maasziekenhuis Pantein, Boxmeer

M.J.M. Traksel, anesthesioloog (lid)

Mw. N.K. Eliazer, longarts (plv)

Amphia Ziekenhuis, Breda

P.P.M. Maas, anesthesioloog (lid)

L.H.G.J. Elmans, orthopedisch chirurg (plv)

IJsselland Ziekenhuis, Capelle a/d IJssel

J. Bergsma, anesthesioloog (lid)

Dr. S.L.C.E. Buijk, chirurg (plv)

Reinier de Graaf Gasthuis, Delft

Dr. H.J. Gilhuis, neuroloog (lid)

J.J. Kloek, mdl-arts (plv)

Jeroen Bosch Ziekenhuis, Den Bosch

B. Schaap, mdl-arts (lid)

Dr. H.J.M. de Jonge, mdl-arts (plv)

Haaglanden MC, Den Haag

T.A.J. Urlings, radioloog (lid)
Dr. G.J. van der Wielen, uroloog (plv)

HagaZiekenhuis, Den Haag

J.S. van der Laan, patholoog (lid)
J.P. Koopman, KNO-arts*

Deventer Ziekenhuis, Deventer

R.C. van Heemst, longarts (lid)
B.J.G.L. Zonneveld, radioloog (plv)

Van Weel-Bethesda Ziekenhuis, Dirksland

Mw. dr. R.P.M. Carstens-Brosens, chirurg (lid)
S.B.J. Verhoeven, KNO-arts (plv)
M. Staarink, chirurg*

Slingeland Ziekenhuis, Doetinchem

W. van der Bruggen, nucleair geneeskundige (lid)
Mw. dr. G. Pons van Dijk, neuroloog (plv)

Albert Schweitzer ziekenhuis, Dordrecht

Dr. E.W. Mandl, orthopedisch chirurg (lid)

Ziekenhuis Nij Smellinghe, Drachten

C.V. Bakker, dermatoloog (lid)
A. Soepboer, radioloog (plv)

Ziekenhuis Gelderse Vallei, Ede

Dr. R.M. Cardinaal, KNO-arts (lid)

Catharina Ziekenhuis, Eindhoven

M.C. Haanschoten, anesthesioloog (lid)
H.G. Kreeftenberg, internist (plv)

Maxima Medisch Centrum, Eindhoven-Veldhoven

H.W.J. Koot, orthopedisch chirurg (lid)
J.M. Setz, neuroloog (plv)

Treant Zorggroep (alle locaties), Emmen

P.A. van der Vleuten, cardioloog (lid)

Medisch Spectrum Twente, Enschede

A. Özdemir, anesthesioloog (lid)

St. Anna Ziekenhuis, Geldrop

A.J. Michels, longarts (lid)
Dr. R.K. Linskens, mdl-arts (plv)

Admiraal De Ruyter Ziekenhuis, Goes

S.L. Wolters, radioloog (lid)
E. Planken, uroloog (plv)

Beatrixziekenhuis (Rivas Zorggroep), Gorinchem

Dr. W.L. van der Graaff, reumatoloog*
E. Orman, dermatoloog*

Groene Hart Ziekenhuis, Gouda

Dr. J.O. van Dobbenburgh, cardioloog (lid)
P.J.I.M. Poelmann, orthopedisch chirurg (plv)

Martini Ziekenhuis, Groningen

S.G.J. Rödel, chirurg (lid)
H.J. Wolters, mdl-arts (plv)

Spaarne Gasthuis, Haarlem

H.A.J van Laarhoven, orthopedisch chirurg (lid)
M. Akarriou, nucleair geneeskundige (plv)

Saxenburgh Groep (Zkh Röpcke-Zweers), Hardenberg

H.H.K. Thio, internist (lid)
B.L. Koens, radioloog (plv)

Ziekenhuis St. Jansdal, Harderwijk

C.T.J.M. Doreleijers, anesthesioloog (lid)

Ziekenhuis Tjongerschans, Heerenveen

A.H.W.A. Elsen, radioloog (lid)
Dr. ir. A.T. Zuur, mdl-arts (plv)

Zuyderland MC, Heerlen-Sittard

T. van der Beek, anesthesioloog (lid)
P.H.N.M. Kampschöer, gynaecoloog (plv)

Elkerliek Ziekenhuis, Helmond

C.A. de Groot, chirurg (lid)

Tergooiziekenhuizen, Hilversum

P.M. Laboyrie, neuroloog (lid)
I.O. Lede, arts-microbioloog (plv)

Dijklander Ziekenhuis, Hoorn-Purmerend

Mw. dr. M.M. Reijnders-Scheurkogel, radioloog (lid)
A.D. Moolhuijzen, radioloog (plv)

Medisch Centrum Leeuwarden, Leeuwarden

Dr. P.F. Doorn, orthopedisch chirurg (lid)

Alrijne Zorggroep, Leiderdorp

Mw. dr. M.T.P. Odenthal, oogarts (lid)
F.A.J. Toonen, internist (plv)
R.A.L. Schoop, KNO-arts*

St. Antonius Ziekenhuis (alle locaties), Nieuwegein

R. van der Kamp, longarts (lid)
Dr. M.F.M. van Oosterhout, patholoog (plv)

Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis, Nijmegen

Mw. K.L. Bos, gynaecoloog (lid)
B.A.J. Veldman, internist (plv)

Laurentius Ziekenhuis, Roermond

Dr. F.J.V. Schlosser, chirurg (lid)

Bravis Ziekenhuis, Roosendaal

R.N. van Wandelen, anesthesioloog (lid)
Dr. E.J. Rolleman, internist (plv)

Franciscus Gasthuis en Vlietland, Rotterdam

S. Rutten, orthopedisch chirurg (lid)

Het Oogziekenhuis Rotterdam, Rotterdam

T.J.P. Nieuwendijk, oogarts (lid)

Ikazia Ziekenhuis, Rotterdam

Dr. M. van Rijn, arts-microbioloog (lid)

Maasstad Ziekenhuis, Rotterdam

Dr. F.J.G.M. Kubben, mdl-arts (lid)
Dr. S.J.L.B. Zweers, mdl-arts (plv)

Antonius Ziekenhuis, Sneek

D.F. Eijkenboom, KNO-arts (lid)
T. Zwaga, radioloog (plv)

ZorgSaam Ziekenhuis, Terneuzen

- Vacature -

Ziekenhuis Rivierenland, Tiel

T.P. Bruggink, KNO-arts (lid)
C. van der Zwaan, cardioloog*

Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, Tilburg

R. Froklage, anesthesioloog (lid)
I.C.J.B. van den Brand, orthopedisch chirurg (plv)

Diakonessenhuis, Utrecht

E.A. Schilderman, dermatoloog (lid)
L.B. Uittenbogaard, gynaecoloog (plv)

VieCuri Medisch Centrum, Venlo

R.I.J. van der Velde, internist-endocrinoloog (lid)

Sint Jans Gasthuis, Weert

F.J.G. Vanhimbeeck, chirurg (lid)

Streekziekenhuis Koningin Beatrix, Winterswijk

M.B. Nienhuis, cardioloog (lid)

Zaans Medisch Centrum, Zaandam

P.N.A. Bronzwaer, cardioloog (lid)

Lange Land Ziekenhuis, Zoetermeer

Mw. M. Hordijk-Trion, cardioloog (lid)
K. Türkcan, chirurg (plv)

Isala (alle locaties), Zwolle

J.H. Geertman, cardioloog (lid)

B. Leden, niet verbonden aan een ziekenhuis

(bijv. extramuraal werkzaam, arbeidsongeschikt)

M. van der Reijden, psychiater (lid)
G.E. Cromheecke, anesthesioloog (plv)

C. Buitengewone leden

A.J.M.C. Aarts, radioloog (lid)
J.C.N.M. Aarts, radioloog (lid)
Mw. dr. G.A. van Albada-Kuipers, reumatoloog (lid)
Dr. A.T. Alberda, gynaecoloog (lid)
Dr. W.A. de Boer, mdl-arts (lid)
Dr. L.P.A. Bom, orthopedisch chirurg (lid)
Prof. dr. R.S. Breederveld, chirurg (lid)
D. Cohen Tervaert, oogarts (lid)

Dr. M. Kiewiet de Jonge, uroloog (lid)
Dr. N.J.A. Tulp, orthopedisch chirurg (lid)
Prof. dr. P.E. Postmus, longarts (plv)
Dr. C.C. Tijssen, neuroloog (plv)

* Deze leden en/of plaatsvervangers traden afgelopen jaar uit de VvA:

Dr. W.L. van der Graaff, reumatoloog
J.P. Koopman, KNO-arts
E. Orman, dermatoloog
M. Staarink, chirurg
C. van der Zwaan, cardioloog

II - Nevenfuncties in 2022

Bestuur

Naam	Geboortedatum	Functie binnen pensioenfonds	Functies buiten pensioenfonds
drs. E.P. Stuijzand (Eelco)	31-12-1963	Voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> · Radioloog · Arbitrer Scheidsgerechtigd voor de Gezondheidszorg, algemeen
dr. C.G. Vermeij (Kees)	6-6-1962	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Internist-nefroloog
		Voorzitter Investment Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Bestuurslid bij Stichting Hans Diels
drs. M.H.B. Vonk (Marcel)	20-8-1958	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Freelance Psychiater
		Voorzitter Bestuurscommissie Pensioenen	
dr. A.Y. Goedkoop (Amber)	22-8-1973	Vicevoorzitter	<ul style="list-style-type: none"> · Dermatoloog
		Voorzitter Audit & Risk Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Lid Beroepsgenoot Centraal Tuchtcollege · Voorzitter MSB en vicevoorzitter St. Antonius Ziekenhuis · Lid Beroepsbelangencommissie NVDV · Lid adviesraad Benecke nascholing
dr. R. Wagenmakers MBA (Robert)	23-8-1968	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Orthopedisch Chirurg
		Lid Investment Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Voorzitter MSB-Amphia
dr. C.H.R. Bosman (Coks)	12-8-1947	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Bestuurslid - penningmeester bij St.Jacobusstichting
		Lid Bestuurcommissie Pensioenen	<ul style="list-style-type: none"> · Deelnemer projectgroep oefenfaciliteiten KHGCC · Deelnemer commissie erfgoed NGF
drs. S.J. Huisman (Bas)	22-3-1973	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Internist acute geneeskunde - nefroloog
		Lid Audit & Risk Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Lid dagelijks bestuur vakgroep interne geneeskunde
		Voorzitter Audit & Risk Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Lid van het algemeen bestuur van de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), voorzitter beroepsbelangen
dr. ir. M.J. Stoutjesdijk MBA (Mark)	25-10-1969	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Radioloog

Naam	Geboortedatum	Functie binnen pensioenfonds	Functies buiten pensioenfonds
		Lid Audit & Risk Committee	<ul style="list-style-type: none"> · Voorzitter vakgroep · Oprichter en directeur, Carelinkz
dr. M. Gamala (Mihaela)	3-12-1975	Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Reumatoloog
		Lid Bestuurcommissie Pensioenen	<ul style="list-style-type: none"> · Lid dagelijks bestuur organisatorische eenheid reumatologie MSB Noordwest Ziekenhuisgroep · Vicevoorzitter bestuur Nederlandse Vereniging voor Reumatologie · Lid commissie verdeelmodel en normtijden en lid raad beroepsbelangen Federatie Medisch Specialisten · Reviewer Internationaal Wetenschappelijk tijdschrift reumatologie (Rheumatology) · Secretaris van de Medezeggenschapsraad basisschool St. Adelbertus Alkmaar
dr. P.M.N.Y.H. Go (Peter)	22-1-1956	(Aspirant) Bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> · Chirurg tot september 2022
		Lid Bestuurcommissie Pensioenen	<ul style="list-style-type: none"> · Bestuurslid Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuisen (STZ)
mr. J.P. van Dijken (Jacques)	25-2-1962	Directeur	<ul style="list-style-type: none"> · Founder/managing director Van Dijken Beheer · External Adviser Bain & Company · Founder/managing director InterEst · Non-Executive Director NGO Amref Health Africa tot juni 2022 · Vice-chairman Supervisory Board Foundation 'Vrienden van het UMC Utrecht'

Raad van Toezicht

Naam	Geboortedatum	Functie binnen pensioenfonds	Functies buiten pensioenfonds
prof. mr. R.H. Maatman (René)	25-11-1960	Voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> · Advocaat en partner, Advocatenkantoor Keijser Van der Velden (KVDV) · Hoogleraar vermogensbeheer en pensioenvraagstukken, Radboud Universiteit Nijmegen · Medewerker verantwoordelijk voor bijdragen op het gebied van pensioenvraagstukken, tijdschrift Ondernemingsrecht Financieelrecht · Docent opleiding Pensioen Executive, Erasmus Universiteit Rotterdam · Docent Masterclass Netspar, Tias Nimbos Business School · Lid van de Stichtingsraad van Netspar, Netspar
dr. D.A.M. Melis MBA (Daniëlle)	21-8-1972	Lid tot 1 juli 2022	<ul style="list-style-type: none"> · Bestuurslid STAP, voorzitter Audit Adviescommissie en lid van de beleggingsadviescommissie, STAP algemeen pensioenfonds · Lid Raad van Toezicht, Kempen Capital Management Beleggingsfondsen · Lid Raad van Commissarissen, Blue Sky Group Holding B.V. · Gastdocent Board en Governance opleidingen, Nyenrode Business Universiteit · Gastspreker op gebied van governance, diverse incompany initiatieven · Senior Fellow ICFG (International Center for Financial Law and Governance), Erasmus School of Law · Lid tuchtcollege, DSI · Voorzitter Stichting Madurodam, Stichting Madurodam · Raad van Advies Reward Value
dr. J.M.G. Frijns (Jean)	14-8-1947	Lid vanaf 1 januari 2022	<ul style="list-style-type: none"> · Bestuurslid en penningmeester van de Vereniging Academisch Genootschap
drs. A.P. Mijer-Nienhuis AAG RBA (Annemarie)	8-5-1970	Lid sinds 1 augustus 2022	<ul style="list-style-type: none"> · Vicevoorzitter Raad van Bestuur Athora Netherlands NV

III - Code Pensioenfondsen

Code Pensioenfondsen Rapportagenorm	Voldoet SPMS aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5		
Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	ja	Het bestuur legt tenminste drie keer per jaar verantwoording over het gevoerde beleid, de uitkomsten, de keuzes en de risico's af aan het VO, bij SPMS de Vergadering van Afgevaardigden. Het beleid van het bestuur wordt daarbij uitgebreid toegelicht. Daarnaast wordt in het jaarverslag verantwoording afgelegd over de bedoelde belangenafweging, het inzicht in de risico's en de uitvoering van het beleid.
Norm 31		
De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	ja	Een beroepspensioenfonds is anders dan een bedrijfstak- of ondernemingspensioenfonds. In een beroepsfonds is de samenstelling van het deelnemersbestand immers per definitie tamelijk eenvormig. In de profielschets en de samenstelling van de organen wordt rekening gehouden met de verdeling jong/oud, man/vrouw en diverse specialismen/verschillende ziekenhuizen. Vanaf 2014 maakt ook een gepensioneerde deel uit van het bestuur. Dit beleid wordt bij de evaluatie betrokken en de diversiteit wordt als groeimodel nagestreefd

Code Pensioenfondsen Rapportagenorm	Voldoet SPMS aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 33		
In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	deels	Gemiddeld genomen stroomt een nieuwe deelnemer op 35-jarige leeftijd in de SPMS-regeling. Een deelnemer die jonger is dan 50, kan daarmee als 'jong' worden gezien. Gelet op de afwijkende leeftijdsopbouw, stelt het bestuur deze leeftijd op 50 jaar. Het bestuur stelt daarmee als doel dat tenminste één lid jonger is dan 50 jaar. Er waren in 2022 drie bestuursleden jonger dan 50 jaar. Ook ten aanzien van de hogere leeftijden streeft het bestuur naar een evenwichtige samenstelling. Dit betekent concreet dat het bestuur, dat uit minimaal 7 leden bestaat, zich naast één jonger lid, tot doel stelt dat tenminste 2 leden voortkomen uit de groep 50-60-jarigen en een lid ouder is dan 65 jaar. Bij de vervulling van vacatures wordt hier echter niet expliciet op geworven; bij gelijke geschiktheid zullen kandidaten uit deze groep evenwel de voorkeur genieten, voor zover de bestuursamenstelling daarom vraagt. Er wordt wel voldaan aan de man/vrouw normering. Het bestuur heeft een stappenplan opgesteld om de diversiteit in het bestuur verder te bevorderen en krachtig na te leven.
Norm 47		
Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	ja	In het jaarverslag, waaronder in het verslag van de raad van toezicht wordt op algemeen niveau gerapporteerd over de normen van de Code. Over 2022 heeft de raad van toezicht in dat verslag gerapporteerd over haar visie op het hanteren van de acht thema's bij SPMS.
Norm 58		
Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	ja	Het bestuur beschrijft in het jaarverslag in een afzonderlijk hoofdstuk de missie, visie en strategie van het pensioenfonds. Ook wordt hierin door het bestuur beschreven in hoeverre SPMS de gestelde doelen heeft bereikt.
Norm 62		
Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	ja	SPMS heeft een beleid betreffende verantwoord beleggen vastgesteld en vastgelegd. Dit beleid over hoe het fonds rekening houdt met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen is te vinden op de website van SPMS. Over dit beleid wordt ook gerapporteerd door de partij die door SPMS ingehuurd is (Columbia Threadneedle Investments, voorheen BMO Global Asset Management). Deze rapportages worden ook gepubliceerd op de website van SPMS, onder 'beleggen/maatschappelijk verantwoord beleggen'. Hieraan wordt verder invulling gegeven door medeondertekening van het convenant IMVB pensioenfondsen, lidmaatschap van Acces to Medicine en medeondertekenaar van PRI.

Code Pensioenfondsen Rapportagenorm	Voldoet SPMS aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 64		
Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	ja	In het jaarverslag en in het bijzonder in het bestuursverslag wordt er op algemeen niveau gerapporteerd over de normen van de Code en de naleving van de interne gedragscode. Via een verwijzing in het jaarverslag wordt verwezen naar toepassing van de principes van de Code en wordt per norm uitgelegd als het fonds afwijkt en waarom. In een bijlage van het verslag staan de 8 rapportage normen die altijd een toelichting veronderstellen. De complete lijst over 2022 wordt op de website gepubliceerd. Ook op de (zelf) evaluatie van het bestuur wordt ingegaan.
Norm 65		
Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	ja	Er is een klachten- en geschillenregeling. Deze is terug te vinden op de website van SPMS. Naast de interne procedure is er de mogelijkheid om het genomen besluit voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de aantallen en de afwikkeling hiervan. De acties die ondernomen zijn staan vermeld in het jaarverslag.

IV- Begrippenlijst

Aandeel

Eigendomsbewijs van een onderneming dat recht geeft op winstuitkering (dividend). Een aandeel kan zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd zijn.

Aanpassingscoëfficiënt

De aanpassingscoëfficiënt drukt de mate van loonontwikkeling uit. De loonindex die toegepast wordt bij ambtenaren gebruikt SPMS voor de verhoging van de pensioenen. Vanaf 1973 is de aanpassingscoëfficiënt gestegen van 1 tot 3,3552 op 1 januari 2023. Dit betekent dat een door een deelnemer in 1973 ingekocht nominaal pensioenbedrag van 228,71 euro gegroeid is tot 736,99 euro in 2023.

Aanvangsresultaten

De aanvangsresultaten geven de verwachte pensioenresultaten op fondsniveau weer bij de aanvangshaalbaarheidstoets per 1 januari 2015. Het verwachte pensioenresultaat is gedefinieerd als het verhoudingsgetal tussen: 1) de som verwachte reële uitkeringen conform fondsbeleid en 2) de som verwachte reële uitkeringen uitgaande van de prijsinflatie.

Actuaris

De actuaris verricht risicoanalyses en bepaalt welk bedrag voor toekomstige verplichtingen moet worden gereserveerd. Verder houdt de actuaris zich bezig met het samenstellen van modellen. Het gaat ten eerste om modellen om verplichtingen en beleggingen van het pensioenfonds optimaal op elkaar af te stemmen. Ten tweede maakt de actuaris modellen om de samenstelling van het beleggingspakket te optimaliseren.

Actuariële waarde

De contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen berekend op basis van actuariële grondslagen. Het gaat bij die grondslagen bijvoorbeeld om de rekenrente of de marktrente, de kansstelsels (sterftekansen, arbeidsongeschiktheids- en revalidatiekansen, frequenties van gehuwd zijn, etc.) en de kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten). Zie ook Contante waarde.

AFM

De Autoriteit Financiële Markten (toezichthouder).

ALM (Asset Liability Management)

Het gaat bij ALM om het afstemmen van de beleggingsmix op verplichtingen. Een ALM-studie is een integrale analyse van pensioen-, toeslag-, financierings- en beleggingsbeleid. Hierbij houdt de onderzoeker rekening met de risico's voor alle belanghebbenden. Dat doet hij zowel voor de korte als de lange termijn en in aansluiting op de verplichtingenstructuur. Een ALM-studie kan een pensioenfonds of verzekeringsmaatschappij ondersteunen bij het kiezen van de juiste beleggingsmix.

Alpha

Het extra rendement dat een belegger realiseert (of wil realiseren) boven de markt of een gekozen benchmark.

Alpha-mandaat (hedge funds)

Het alpha-mandaat (hedge funds) is een beleggingscategorie, waarin die beleggingssoorten zijn opgenomen die in hoge mate afhankelijk zijn van de vaardigheden van de managers. Daarbij streeft SPMS naar bètaneutraliteit. Dat is een lage gevoeligheid voor marktomstandigheden. Daarnaast is het behalen van een zo hoog mogelijke rendement per eenheid risico een doel bij het alpha-mandaat (hedge funds).

Assetmix/beleggingsmix

Verdeling van de beleggingsportefeuille over verschillende beleggingssoorten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan aandelen, obligaties, vastgoed en liquide middelen.

Bandbreedte

Vastgelegde marge waarbinnen een positie mag fluctueren.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is gedefinieerd als het gemiddelde van de laatste twaalf (actuele) maanddekkingsgraden.

Bepaald partnersysteem

Een bepaald partnersysteem is een systeem voor reservering voor partnerpensioenen. Hierbij reserveert een pensioenfonds alleen dan voor partnerpensioen als de deelnemer daadwerkelijk gehuwd is, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of een vrijwillig verzekerde partner heeft.

Benchmark

Een benchmark is een maatstaf waartegen een pensioenfonds de rendementen van de beleggingen afzet. De maatstaf is vaak een marktindex.

Benchmarkportefeuille

De benchmarkportefeuille geeft de strategische langetermijnverdeling naar beleggingscategorieën of regio's/landen weer.

Beroepspensioenfond

Bij een beroepspensioenfonds gaat het om een pensioenfonds voor vrije beroepsbeoefenaren, zoals notarissen of medisch specialisten. Als er een beroepspensioenfonds is voor een bepaald beroep, dan zijn alle beroepsgenoten verplicht om zich bij dat fonds aan te sluiten. Het is ook mogelijk dat er geen beroepspensioenfonds is opgericht, maar dat er een rechtspersoon in het leven is geroepen. Die rechtspersoon ziet er dan op toe dat beroepsgenoten een bepaalde basispensioenregeling voor zichzelf treffen bij een verzekeringsmaatschappij.

Beroepspensioenvereniging

Een beroepspensioenvereniging is een vereniging waarvan beroepsgenoten lid zijn en die volledige rechtsbevoegdheid bezit. Het statutaire doel omvat uitsluitend het verzorgen van een beroepspensioenregeling. Hierbij komt het lidmaatschap niet automatisch voort uit het lidmaatschap van enig andere organisatie. Het doel van de beroepspensioenvereniging is het behartigen van de belangen van de pensioenen van de beroepsgenoten.

Bestuursbureau

Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur van het pensioenfonds. Het beoordeelt rapportages van de uitvoeringsorganisatie, initieert en begeleidt beleidsontwikkeling en ondersteunt het bestuur in zijn contact met adviseurs en omgeving.

Bèta

De bèta geeft de mate van volatiliteit van het rendement van een effect ten opzichte van de markt. Met de bèta kan echter ook aangegeven worden de volatiliteit van: een effect ten opzichte van een portfolio; een portfolio ten opzichte van de markt; portfolio 1 ten opzichte van portfolio 2 (waarbij portfolio 1 een deel is van portfolio 2).

Cap: large cap/small cap

Large cap-aandelen zijn aandelen met een hoge marktkapitalisatie of hoge beurswaarde. Small cap-aandelen zijn aandelen met een kleine marktkapitalisatie.

Central clearing

Bepaalde typen gestandaardiseerde derivatencontracten, die partijen onderling met elkaar aangaan ('over-the-counter'), moeten onder invloed van (EMIR-)wetgeving verplicht centraal worden afgewikkeld door een centrale tegenpartij (Central CounterParty; CCP). De CCP neemt de posities die beide partijen in het oorspronkelijke contract hadden over. De partijen hebben geen contract meer met elkaar, maar met de CCP. Zo wordt de CCP de tegenpartij van elk van de oorspronkelijke partijen. De tussenkomst van een CCP dient te voorkomen dat de insolventie van één marktdeelnemer de insolventie van andere marktdeelnemers veroorzaakt via een domino-effect, en daarmee de stabiliteit het hele financiële stelsel in gevaar brengt.

Collateral

Bij een collateral gaat het om een vorm van zekerheidsstelling (credit support) waarbij een belegger een bepaalde tegenwaarde in geld of effecten ontvangt. Hiermee kan de belegger een vordering op een tegenpartij verhalen als deze partij niet aan haar verplichtingen voldoet.

Commodities

Commodities zijn grondstoffen. Een onderverdeling van commodities is: energie, metalen en agrarische producten. Beleggingen in commodities vinden plaats met derivaten (zie verderop).

Continuïteitsanalyse

De continuïteitsanalyse is onderdeel van het FTK binnen de Pensioenwet. De analyse is een middel voor pensioenfondsen om inzicht in de financiële risico's op langere termijn en de sturingskracht van hun beleidsinstrumenten te verkrijgen, om keuzes ten aanzien van de feitelijke premie en toeslag te onderbouwen en indien van toepassing om als basis te dienen voor een langetermijnherstelplan.

Contante waarde

De huidige waarde van een bedrag waarover je pas na een bepaalde periode de beschikking hebt. Voor de hoogte van de contante waarde zijn de looptijd (periode) en de hoogte van de rente van belang.

Corporate governance

Bij corporate governance gaat het om goed ondernemerschap. Hierbij inbegrepen zijn integer en transparant handelen door het bestuur, goed toezicht op het handelen door het bestuur en het afleggen van verantwoording voor het uitgeoefende toezicht.

Credits

'Credits' staat voor een lening aan een bedrijf. Deze lening geeft recht op een rentevergoeding (coupon) en is ingedeeld in ratingklassen (mate van kredietwaardigheid).

Credit Default Swap (CDS)

Dit zijn dagelijks verhandelbare contracten, waarmee een marktpartij zich tegen een faillissement van een instelling/tegenpartij kan verzekeren.

Credit Support Annex (CSA)

Dit is een juridisch document waarin afspraken staan over credit support (collateral), betreffende derivatentransacties.

Custodian

Een custodian is een bewaarder van effecten. Bij SPMS is dat JPMorgan Chase. SPMS neemt ook andere producten af van JPMorgan Chase, waaronder de beleggingsadministratie.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is het verhoudingsgetal tussen pensioenvermogen en pensioenverplichtingen. Dit verhoudingsgetal geeft weer in hoeverre het pensioenfonds kan voldoen aan zijn verplichtingen. Waar in het jaarverslag wordt gesproken over dekkingsgraad betreft dit de actuele nominale dekkingsgraad op basis van UFR-curve, tenzij anders aangeven.

Default

Met de term 'default' wordt de situatie aangeduid, waarin een schuldenaar zijn verplichtingen – bijvoorbeeld een afgesproken betaling – niet nakomt.

Derivaten

Bij derivaten gaat het om van effecten afgeleide beleggingsproducten, zoals futures, swaps en Total return swaps.

DNB

De Nederlandsche Bank (toezichthouder).

Duration

Bij duration gaat het om de gewogen gemiddelde looptijd van bijvoorbeeld een obligatie in jaren. Duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties. Hoe langer de duration, hoe sterker obligatiekoersen reageren op een renteverandering.

Emerging markets

Emerging markets (opkomende markten) zijn de financiële markten van ontwikkelingslanden. Deze markten kenmerken zich vaak door een snelle, maar ook onstabiele economische groei. Beleggers beschouwen een belegging in een emerging market vaak als risicovol vanwege (mogelijke) politieke problemen en economische instabiliteit. Het risico van een dergelijke belegging is daarom gemiddeld hoger dan van een belegging in ontwikkelde landen. Het verwachte rendement is echter ook hoger dan dat van een belegging in ontwikkelde markten.

ESG

ESG staat voor Environmental, Social en Governance (Milieu, Maatschappij en Governance) en verwijst naar de drie centrale factoren in het meten van de duurzaamheid van een belegging.

Excassokosten

De administratiekosten voor de uitbetaling van pensioenen.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Het Financiële Toetsingskader (FTK) is het onderdeel van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) waarin de wettelijke financiële eisen aan pensioenfonds zijn vastgelegd. Het is opgebouwd rond de principes van marktwaardering, risicogebaseerde financiële eisen en transparantie. De beleggingen en de pensioenverplichtingen worden op eenzelfde manier gewaardeerd. De bepaling van het vereiste eigen vermogen vindt risicogebaseerd plaats, zodat de eisen toe- of afnemen met de mate waarin het fonds aan risico's blootgesteld is. Met transparantie wordt beoogd op een zuivere en objectieve manier de financiële positie van het fonds in kaart te brengen en openbaar te maken.

Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM)

FIRM is een geïntegreerde methode voor de analyse van risico's bij alle typen ondernemingen waarop DNB toezicht houdt. Een toezichthouder gebruikt risicoanalyse voor inzicht in de risico's van de activiteiten van een onderneming en de mate waarin deze risico's een potentiële bedreiging zijn voor de toezichtdoelstellingen. De toezichthouder rangschikt risico's, beheersing, activiteiten en instellingen op basis van een score die risico's (en de beheersing ervan) krijgen via de risicoanalyse. Hiermee beschikt de toezichthouder over informatie voor een zo efficiënt mogelijke verdeling van schaarse toezichtcapaciteit. De opvolger van FIRM is *Focus!*.

Future

Een future is een termijncontract dat op de beurs is verhandeld, met verplichte levering van onderliggende waarden/goederen in de toekomst, tegen een vooraf vastgestelde prijs. De onderliggende waarde kan een obligatie zijn, een aandelenindex, een geldmarktrente of een commodity. Met futures kan een belegger beleggingsrisico's afdekken.

Gedempte kostendeekkende premie

Het Financieel Toetsingskader staat het toe om de kostendeekkende premie te dempen. Damping vindt plaats door de premie niet langer te baseren op de actuele rentetermijnstructuur, maar door hantering van een voortschrijdend gemiddelde rente over (maximaal) 10 jaar of door hantering van een verwacht rendement.

Governance

Het besturen van een onderneming of organisatie.

Hedge funds

Hedge funds (hedgefondsen) maken gebruik van een breed scala aan beleggingsstrategieën en -instrumenten om onder alle marktomstandigheden een absoluut (positief) rendement te halen.

Hedging

Hedging is het afdekken van het risico van een belegging met een andere belegging. Dit gebeurt doorgaans met derivaten. Voorbeelden zijn het afdekken van het renterisico (rentehedge) en het afdekken van het valutarisico (valutahedge).

IORP II

In januari 2017 is de herziene Institutions for Occupational Retirement Provision Directive, kortweg IORP II, in werking getreden. IORP bevat bepalingen die in 2019 geïmplementeerd zijn in de Nederlandse wetgeving. Deze bepalingen hebben onder andere betrekking op communicatie aan de deelnemer, ESG-beleid, ERB (Eigen Risicobeoordeling) en een aantal Governance-bepalingen zoals de inrichting van sleutelfuncties. Voor pensioenfondsen geldt dat ze drie sleutelrolhouders moeten aanstellen. Dat zijn een houder (natuurlijk persoon) voor de actuariële functie, risico-beheerfunctie en de interne audit (IAF).

Inflation Linked Bond

Een inflation linked bond is een obligatie waarvan de hoofdsom en rente gekoppeld zijn aan de inflatie.

ISAE 3402 (International Standard on Assurance Engagements 3402)

Een ISAE 3402-rapport beschrijft hoe een serviceorganisatie processen beheerst. In het rapport staat een omschrijving van de beheersdoelstellingen van de organisatie. Ook bevat het rapport de controlemaatregelen die de serviceorganisatie neemt om deze doelstellingen te realiseren.

ISDA

International Swaps & Derivatives Association (wereldwijde financiële beroepsvereniging).

Leverage

De verhouding tussen eigen en vreemd vermogen.

Marktwaarde

De waardering van activa tegen de verkoopwaarde.

Obligatie

Een obligatie is een bewijs van een geldlening aan een overheid, supranationale organisatie of bedrijf. Dit bewijs geeft recht op rentevergoeding (coupon) en aflossing van de hoofdsom aan het einde van de looptijd. Een obligatie is meestal beursgenoteerd.

Opting in/opting out

Per 1 januari 2012 is de pensioenopbouw voor nieuwe deelnemers verhoogd met een derde, evenals de premie. Bestaande deelnemers konden kiezen of ze wel (opting in) of niet (opting out) gebruik wilden maken van deze verhoging.

Outperformance/underperformance

Er is sprake van outperformance als het met een beleggingsportefeuille bereikte rendement hoger is dan het rendement van de benchmark. Underperformance betekent dat het rendement van de portefeuille lager is dan het rendement van de benchmark. Bij een negatief beleggingsrendement is sprake van outperformance als het rendement van de benchmark nog negatiever is.

Over the counter (OTC)

Over the counter-contracten zijn contracten die buiten de beurs verhandeld worden.

Overlay

Een strategie voor een beleggingsportefeuille waarbij de onderliggende beleggingen niet veranderen. Bijvoorbeeld door toepassing van derivaten.

Overlevingstafels

Zie prognosetafels.

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de Nederlandse pensioenfondsen en van het Nederlandse pensioenstelsel in het algemeen. De Pensioenfederatie is voortgekomen uit een samenwerking van de koepels voor ondernemings-, beroeps- en bedrijfstakpensioenfondsen.

Performance

Bij performance gaat het om het beleggingsresultaat. Performance is ook te omschrijven als het totaal van directe beleggingsopbrengsten of als de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeinstijgingen of -dalingen.

Pensioenvermogen

Het pensioenvermogen is gelijk aan de totale activa minus de overige passiva en overlopende passiva.

Pensioenwet

In de Nederlandse Pensioenwet (Pw) wordt beschreven wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder in relatie tot pensioen. De Pensioenwet is op 1 januari 2007 in werking getreden. De Pw verving de oudere Pensioen- en spaarfondsenwet (Psw).

Premieovername

Bij langdurige arbeidsongeschiktheid kan het pensioenfonds onder bepaalde voorwaarden de premiebetaling voor de pensioenopbouw overnemen. Hierdoor loopt de pensioenopbouw van de deelnemer geen schade op.

Premiedekkingsgraad (PDG)

Deze dekkingsgraad geeft aan of het eigen vermogen stijgt of daalt als gevolg van premiebetalingen. Bij een premiedekkingsgraad van 100% is de ontvangen premie gelijk aan de kosten van de inkoop van een jaar pensioenopbouw op basis van de rentetermijnstructuur (inclusief UFR) en wijzigt het eigen vermogen (in euro's) derhalve niet. Een premiedekkingsgraad hoger dan 100% betekent echter niet automatisch dat de dekkingsgraad stijgt als gevolg van premieontvangsten. Bij een dekkingsgraad van 120% en een premiedekkingsgraad van 105%, neemt het eigen vermogen weliswaar toe, maar daalt de aanwezige dekkingsgraad. Indien de premiedekkingsgraad lager is dan de actuele dekkingsgraad, neemt de dekkingsgraad af als gevolg van pensioenopbouw.

Prognosetafels

Prognosetafels zijn overlevingstafels die expliciet rekening houden met een voorzienbare trend in overlevingskansen. Deze trend heeft onder andere te maken met ontwikkelingen in de medische wetenschap, verandering van voedingspatronen en wijzigende leefomstandigheden. Het voorspellen van de trend gebeurt met hulp van ontwikkelingen in het verleden en van voorspellingen van diverse experts. In een prognosetafel is de overlevingskans in een bepaald jaar afhankelijk van het geslacht, de leeftijd en het berekeningsjaar.

RACI-tabel

De RACI-tabel is een matrix die wordt gehanteerd om de rollen en verantwoordelijkheden van de personen die bij een project of lijnwerkzaamheden zijn betrokken weer te geven. Bij iedere combinatie van een naam en resultaat/proces/taak staat een letter, de R, A, C of I. De letters staan voor de volgende termen:

R: Responsible (verantwoordelijk) - degene die verantwoordelijk is voor de uitvoering. Verantwoording wordt afgelegd aan de persoon die accountable is.

A: Accountable (eindverantwoordelijk) - degene die (eind)verantwoordelijk en bevoegd is en goedkeuring geeft aan het resultaat. Als het erom gaat, moet hij/zij het eindoordeel kunnen vellen, vetorecht hebben. Er is slechts één persoon Accountable.

C: Consulted (geraadpleegd) - deze persoon geeft (mede) richting aan het resultaat, hij/zij wordt voorafgaand aan beslissingen of acties (verplicht) geraadpleegd. Dit is tweerichtingscommunicatie. Als RASCI gebruikt wordt, is C gelijk aan S van Supportive (ondersteunend).

I: Informed (geïnformeerd) - iemand die geïnformeerd wordt over de beslissingen, over de voortgang, bereikte resultaten enz. Dit is eenrichtingscommunicatie.

De Nederlandse aanduiding is VERI-Matrix, wat staat voor Verantwoordelijk / Eindverantwoordelijk / Raadplegen / Informeren.

Rebalancing

Rebalancing is het herverdelen van het vermogen over beleggingscategorieën.

Reële dekkingsgraad

De dekkingsgraad waarbij er rekening mee wordt gehouden dat de pensioenen in de toekomst worden verhoogd met de stijging van de prijzen (DNB-definitie) of de stijging van de lonen (SPMS-definitie).

Rendement

Bij rendement gaat het om het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds, vermogensbeheerder of verzekeringsmaatschappij behaalt door het beleggen van daarvoor beschikbare middelen.

Renteswap

Een renteswap of interest rate swap (IRS) is een afspraak tussen twee partijen om in een bepaalde periode vaste/variabele rentebetalingen over een bepaalde hoofdsom uit te wisselen.

Rentetermijnstructuur

Grafiek die het verband weergeeft tussen enerzijds de looptijd van een vastrentende belegging en anderzijds de daarop te ontvangen markttrente. Waar in dit jaarverslag wordt gesproken over de rentetermijnstructuur, wordt de rentetermijnstructuur bedoeld zoals deze maandelijks wordt gepubliceerd door DNB.

Reservetekort

Dit is een situatie waarin de beleidsdekkingsgraad lager is dan vereist.

Raad voor de Jaarverslaggeving

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft tot doel de kwaliteit van de externe verslaggeving te bevorderen en dan in het bijzonder de kwaliteit van de jaarrekening. Zij doet dit door aanbevelingen op te stellen. Deze aanbevelingen bevatten regels waaraan jaarverslagen, van bijvoorbeeld pensioenfondsen, moeten voldoen. Bijvoorbeeld in richtlijn 610 Pensioenfondsen – Bestuursverslag (RJ610).

Securities lending

Het voor een bepaalde periode uitlenen van effecten, waarbij de uitlener een leenvergoeding ontvangt van de lener.

Service Level Agreement (SLA)

Het pensioenfonds SPMS heeft SLA's afgesloten met de uitvoerders. In de SLA is afgesproken welke diensten de uitvoerder verricht voor SPMS. Ook staan in de SLA's afspraken over de kwaliteits- en tijdigheidseisen waaraan deze dienstverlening moet voldoen.

Solvabiliteit

Het vermogen van de pensioenuitvoerder om op langere termijn aan verzekerings- of pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Staartrisiko

Risico waarvan de kans dat het zich voordoet klein is, maar waarvan de gevolgen groot kunnen zijn.

Sterftetafel

Zie prognosetafels.

Strategisch beleid

Het beleggingsbeleid voor de lange termijn. Dit omvat de beleggingsdoelstelling, de samenstelling van de beoogde beleggingsportefeuille op hoofdlijnen evenals de mate waarin hiervan mag worden afgeweken. Zie ook tactisch beleid.

Swap

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat ze afgeleide producten zijn. Zie ook Rentewap en Total return swap.

Tactisch beleid

Besturen van pensioenfondsen kunnen om tactische redenen toestaan dat dat in een bepaalde mate wordt afgeweken van de strategische beleggingsmix. Reden voor een afwijking kan een tijdelijke (on)gunstige ontwikkeling in een bepaalde financiële markt zijn.

To Be Announced-contracten (TBA)

Mortgage Backed Securities zijn leningen met een hypotheek als onderpand. In de VS worden deze leningen verhandeld via To Be Announced-contracten. Dit zijn contracten die reeds verhandeld worden voordat de daadwerkelijke hypotheekverstrekking tot stand komt. Op deze wijze kan de verstrekker hypotheek verstrekken zonder dat de rente voortdurend wijzigt. In een TBA-contract worden uitsluitend hypotheek opgenomen die uitgegeven worden door expliciet of impliciet door de overheid gegarandeerde instanties (agencies zoals Fannie Mae en Freddy Mac). Het gaat altijd om een grote groep hypotheek, waarvan een aantal gegevens reeds bekend zijn, zoals looptijd, rente en prijs. In het geval van SPMS betreft het een contract dat wordt gekocht om de mogelijkheid te hebben om uiteindelijk een pakketje hypotheek met een zeer hoge kredietwaardigheid te kopen. De exacte details van het pakketje hypotheek worden pas bekendgemaakt tegen de tijd dat het contract bijna afloopt. De looptijd van de TBA is normaal gesproken een paar maanden. Slechts een klein deel van de contracten wordt daadwerkelijk gebruikt om hypotheek aan te kopen. Het grootste gedeelte van de contracten wordt verkocht voordat deze aflopen.

Technische voorzieningen

De technische voorzieningen bestaan uit de voorziening pensioenverplichtingen (inclusief voorziening langlevens) voor risico van het pensioenfonds.

Three lines (of Defence)

Uitgangspunt van het 'Three lines (of defence)'-model is dat het lijnmanagement (de business) verantwoordelijk is voor zijn eigen processen. Daarnaast moet er een functie (Risicobeheerfunctie) zijn die de eerste lijn ondersteunt, adviseert en coördineert, en bewaakt of het management zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Dit is de tweede lijn. Ook bepaalde beleidsvoorbereidende taken en het organiseren van integrale risk assessments zijn taken van de tweede lijn. Ten slotte is het wenselijk dat er binnen de organisatie een functie (Interne Audit Functie, IAF) bestaat die controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn goed functioneert en die rapporteert aan het bestuur. In het kader van de interne auditfunctie wordt onder meer geëvalueerd of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering, in voorkomend geval met inbegrip van de uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn (artikel 22a van Besluit FTK). Deze IAF wordt vaak de derde lijn genoemd.

Tijdelijk partnerpensioen

Een deelnemer aan de SPMS-regeling heeft recht op een aanvullend tijdelijk partnerpensioen. Hij of zij kan hier aanspraak op maken bovenop het levenslange partnerpensioen, dat is afgeleid van het opgebouwde ouderdompensioen. SPMS keert het aanvullend tijdelijk partnerpensioen alleen uit als de deelnemer overlijdt tijdens actief deelnemerschap. De uitkering van het tijdelijk partnerpensioen eindigt als de nabestaande partner 65 (vanaf 2013: 67) wordt. Ook stopt de uitkering als de nabestaande partner hertrouwt, een geregistreerd partnerschap aangaat, een gezamenlijke huishouding begint of overlijdt.

Toeslagverlening

Toeslagverlening is een verhoging van ingegane pensioenen en (premielvrije) niet-ingegane aanspraken met een percentage dat het bestuur van jaar tot jaar vaststelt. Dit percentage is in beginsel niet lager dan 3% (zie de paragraaf 'Toeslagbeleid' in hoofdstuk 5.5.6).

Total return swap

In een total return swap garandeert de ene partij de andere alle opbrengsten van een bepaalde asset. Deze partij krijgt in plaats hiervoor vaste, van tevoren afgesproken betalingen. Zie ook Swap en Rentswap.

Tracking error

Een tracking error is een standaard afwijking van het verschil tussen het rendement van een manager en de benchmark.

Trapcode

Een deelnemer kan bij een lager inkomen dan het vastgestelde beroepsinkomen (151.020 euro in 2019) via trapcodes kiezen voor een lagere verplichte pensioenopbouw. Er zijn vier schalen van beroepsinkomens en hierbij horen zes trapcodes.

Ultimate Forward Rate (UFR)

De UFR is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel bestaat. Een Nederlandstalige benaming zou kunnen zijn: 'de langstetermijnrente'.

Uitruil(factor)

Uitruil is de mogelijkheid voor de deelnemer om het opgebouwde partnerpensioen om te zetten in extra ouderdompensioen. Ook kan uitruil inhouden dat de deelnemer een deel van het ouderdompensioen omzet in (extra) partnerpensioen. De uitruilfactor is de factor waarmee SPMS de ene pensioensoort vermenigvuldigt om deze om te zetten in de andere pensioensoort.

Outperformance/underperformance

Er is sprake van outperformance als het rendement dat met een beleggingsportefeuille bereikt is, hoger is dan het rendement van de benchmark. Underperformance betekent dat het rendement van de portefeuille lager is dan het rendement van de benchmark. Bij een negatief beleggingsrendement is sprake van outperformance als het rendement van de benchmark nog negatiever is.

Valutatermijntransactie

Bij een valutatermijntransactie gaat het om een overeenkomst om op een vastgestelde datum in de toekomst een bepaalde valuta te kopen of te verkopen. Dit gebeurt tegen een valutakoers die de betrokken partijen op het contractmoment vaststellen.

Vastgoedbelegging

Bij vastgoedbeleggingen gaat het om beleggingen in kantoren, woningen, winkels en bedrijfsruimten. Er bestaat zowel beursgenoteerd als niet-beursgenoteerd vastgoed.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden zijn bijvoorbeeld obligaties, hypotheeklen en banktegoeden. Ze geven recht op een vaste rentevergoeding en aflossing aan het einde van de looptijd.

Verbonden personen

Verbonden personen zijn (Gedragscode, artikel 1.1):

1. leden van het Bestuur,
2. leden van de Raad van Toezicht en het Bestuur van Beroepspensioenvereniging Medisch Specialisten (BPMS),
3. externe leden (adviseurs) van commissies die zijn ingesteld ter ondersteuning van het bestuur,
4. medewerkers van het bestuursbureau, waaronder mensen die tijdelijk werken/inhuur,
5. sleutelfunctiehouders en -vervullers (actuarieel, risicobeheer en interne audit),
6. het bestuur kan andere (groepen van) mensen als verbonden persoon aanwijzen. Medewerkers van uitbestedingspartners zijn geen verbonden personen, tenzij deze op basis van lid e van dit artikel wel als zodanig door het bestuur zijn aangewezen.

Volatiliteit

Volatiliteit is een maatstaf voor de beweeglijkheid van de koers van een effect. Een hoge volatiliteit betekent dat de koers van een fonds sterk stijgt en daalt in een relatief korte periode. De volatiliteit geeft mede aan welk risico een belegger loopt met een bepaald fonds.

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen geeft de contante waarde weer van alle uitstaande pensioenverplichtingen van het fonds aan zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Met andere woorden: het volledige bedrag aan pensioenen dat het fonds nu en in de toekomst moet uitbetalen.

Winstdeling

Bij winstdeling kent een pensioenfonds een procentuele pensioenverhoging toe op basis van de winst van het afgelopen jaar. Het gaat bij die winst om de actuariële veronderstellingen betreffende sterfte, rente en administratie- en excassokosten. Als de werkelijkheid afwijkt van de gehanteerde veronderstellingen, is er sprake van positieve of negatieve resultaten voor het pensioenfonds. Eventuele positieve resultaten op het verzekerde nominale normpensioen gaan via een winstdelingsregeling naar de normpensioenen van deelnemers, gewezen deelnemers, ex-partners met zelfstandig recht op ouderdomspensioen, en pensioengerechtigden.

Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)

De Wvb geeft een wettelijk kader voor verplichte deelname aan een beroepspensioenregeling.

V- SFDR

Hierna volgt de wettelijk verplichte bijlage met betrekking tot de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) voor de pensioenregeling SPMS.

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): KYH10ZH55WJMAGCUM377

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een **ecologische doelstelling** gedaan: ___%

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een **sociale doelstelling** gedaan: ___%

Nee

Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**.

Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ___% duurzame beleggingen

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

met een sociale doelstelling

Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS) heeft in het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Het verkleinen van de negatieve impact van de beleggingen op de maatschappij

Voor het verkleinen van de negatieve impact heeft SPMS niet in bepaalde activiteiten of sectoren belegd. SPMS heeft een eigen beleid met betrekking tot het uitsluiten van ondernemingen, sectoren

en landen. Hiermee wil SPMS negatieve impact op mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, gezondheid, klimaat en corruptie voorkomen of mitigeren.

SPMS heeft conform haar uitsluitingsbeleid niet belegd in producenten van controversiële wapens en van cannabis en tabak evenals niet in thermische kolen en teerzanden en Nederlandse ziekenhuizen. Daarnaast heeft SPMS individuele personen, landen en ondernemingen uitgesloten waar men vanuit de wetgeving in de EU en de VN niet mag beleggen. Het uitsluitingenbeleid was van toepassing op aandelen, bedrijfsobligaties, vastgoed, kasgeld en staatsobligaties. De naleving van de uitsluitingen is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 1 in de volgende vraag.

Daarnaast is SPMS de dialoog aangegaan met een selectie van de ondernemingen waarin wordt belegd. Via een actieve, structurele en constructieve dialoog zijn ondernemingen aangespoord om de negatieve gevolgen van hun handelen op mens en milieu te verminderen en te repareren en in hun bedrijfsvoering rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen en milieu effecten die van invloed kunnen zijn op de lange termijn winstgevendheid. Het aantal uitgevoerde engagement trajecten, de onderverdeling naar verschillende thema's en resultaten van de engagement is gemeten en opgenomen in de volgende vraag bij de duurzaamheidsindicatoren 2, 3 en 4.

Als ondertekenaar van de Net Zero Asset Owners Alliance streeft SPMS ook naar een klimaatneutrale portefeuille in 2050. Deze ambitie is voor een deel van de beursgenoteerde aandelenportefeuille nageleefd door te beleggen in overeenstemming met een benchmark waarin een CO₂-reductiedoelstelling is verwerkt. De CO₂-intensiteit van deze portefeuille is gemeten en opgenomen in de volgende vraag onder duurzaamheidsindicator 5.

2. Het vergroten van de positieve impact

Voor het vergroten van de positieve impact van beleggingen heeft SPMS gekozen voor beleggingen die naast een financieel rendement ook een intentioneel gunstige invloed op de maatschappij hebben. Er is belegd in green bonds die zijn uitgegeven door overheden en daarnaast is belegd in hernieuwbare energie infrastructuur. Daarnaast is de Global Real Estate Sustainability Benchmark score gemeten van het vastgoedfonds waar SPMS in belegt. De naleving van dit kenmerk is gemeten en opgenomen in de volgende vraag onder duurzaamheidsindicatoren 6, 7 en 8.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

● *Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?*

1. Aantal beleggingen in ondernemingen en landen die uitgesloten zijn	Per einde jaar was in 0 ondernemingen en landen belegd die uitgesloten waren.																		
2. Aantal ondernemingen waarmee de vermogensbeheerders in een engagementtraject zitten	Gedurende het jaar is met 445 ondernemingen engagement gevoerd.																		
3. Verdeling engagement activiteiten naar de volgende thema's: Klimaatverandering, Milieuzorg, Bedrijfsethiek, Mensenrechten, Arbeidsomstandigheden,	Per einde jaar was de verdeling als volgt: <table border="1"> <tr> <td>Klimaatverandering</td> <td>508</td> <td>26.24%</td> </tr> <tr> <td>Milieuzorg</td> <td>363</td> <td>18.75%</td> </tr> <tr> <td>Bedrijfsethiek</td> <td>71</td> <td>3.67%</td> </tr> <tr> <td>Mensenrechten</td> <td>202</td> <td>10.43%</td> </tr> <tr> <td>Arbeidsomstandigheden</td> <td>364</td> <td>18.80%</td> </tr> <tr> <td>Gezondheid</td> <td>136</td> <td>7.02%</td> </tr> </table>	Klimaatverandering	508	26.24%	Milieuzorg	363	18.75%	Bedrijfsethiek	71	3.67%	Mensenrechten	202	10.43%	Arbeidsomstandigheden	364	18.80%	Gezondheid	136	7.02%
Klimaatverandering	508	26.24%																	
Milieuzorg	363	18.75%																	
Bedrijfsethiek	71	3.67%																	
Mensenrechten	202	10.43%																	
Arbeidsomstandigheden	364	18.80%																	
Gezondheid	136	7.02%																	

Gezondheid, Corporate Governance	Corporate Governance	292	15.08%
	Totaal	1.936	100%
4. Verdeling resultaten engagement naar de volgende thema's: Klimaatverandering Milieuzorg, Bedrijfsethiek, Mensenrechten, Arbeidsomstandigheden, Gezondheid, Corporate Governance	Per einde jaar was de verdeling als volgt:		
	Klimaatverandering	76	48.10%
	Milieuzorg	29	18.35%
	Bedrijfsethiek	1	0.63%
	Mensenrechten	8	5.06%
	Arbeidsomstandigheden	15	9.49%
	Gezondheid	14	8.86%
	Corporate Governance	15	9.49%
Totaal	158	100%	
5. CO ₂ -intensiteit van een deel van de developed markets aandelenportefeuille	Per einde jaar was de CO ₂ -intensiteit als volgt: Aandelenportefeuille Azië: 269.3 Aandelenportefeuille Noord-Amerika: 126.5		
6. Percentage green bonds in de staatsobligatieportefeuille	Per einde jaar was de allocatie 9,2%		
7. Percentage van de totale portefeuille die belegd wordt in hernieuwbare energie infrastructuur	Aan het einde van Q3 was de allocatie 0,92%		
8. Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) score van het vastgoedfonds waarin SPMS belegt	GRESB Score van 81		

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

Dit is de eerste periodieke rapportage conform de vereisten van SFDR. Een vergelijking met voorafgaande periodes kan gemaakt worden in de volgende periodiek rapportage.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Er is in de pensioenregeling geen rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in het afgelopen jaar.

SPMS zal middels uitsluitingen, stemmen, engagement, ESG integratie en impact beleggingen rekening houden met de belangrijkste ongunstige effecten met ingang van 2023. Op de website van SPMS is een verklaring gepubliceerd waarin meer informatie te vinden is over het beleid om rekening te houden met ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheidsfactoren. Ook zal in het jaarverslag van SPMS over 2023 zal informatie opgenomen worden over de mate en wijze waarop rekening is gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
NETHERLANDS (KINGDOM OF)	Overheid	9.37%	Nederland
JPMORGAN LIQUIDITY FUNDS - EURO LI	Overige	8.85%	Luxemburg
CASH	Overige	5.68%	Verenigde Staten
DERIV EUR BALANCE WITH R74376 EURE	Overige	5.17%	Europese Unie
GS EURO LIQUID RES INST ACC T	Overige	3.39%	Ierland
PRISMA2	Overige	2.54%	Kaaimaneilanden
BLK ICS EUR LIQ FUND AGEN ACC TO	Overige	2.45%	Ierland
BLK FI GLOBAL ALPHA - EUR FLEX	Overige	2.38%	Ierland
MACQUARIE GLOBAL INFRASTRUCTURE DE Prvt	Overige	2.10%	Verenigd Koninkrijk
BLACKSTONE STRATEGIC OPPORTUNITY F Prvt	Overige	1.88%	Verenigde Staten
GERMANY (FEDERAL REPUBLIC OF) RegS	Overheid	1.88%	Duitsland
EURO INVESTMENT GRADE INFRAS CL1 Prvt	Overige	0.94%	Luxemburg
USD INVESTMENT GRADE INFRASTR CL1 Prvt	Overige	0.88%	Luxemburg
CORTLAND GROWTH AND INCOME FUND LP	Overige	0.81%	United States
APPLE INC	Industrie	0.81%	United States

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **01-01-2022 tot 31-12-2022**

De percentages zijn gebaseerd op het gemiddelde van vier kwartalen. De sectorverdeling is gemaakt op basis van doorkijk in onderliggende beleggingsfondsen voorzover er data hierover beschikbaar was.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

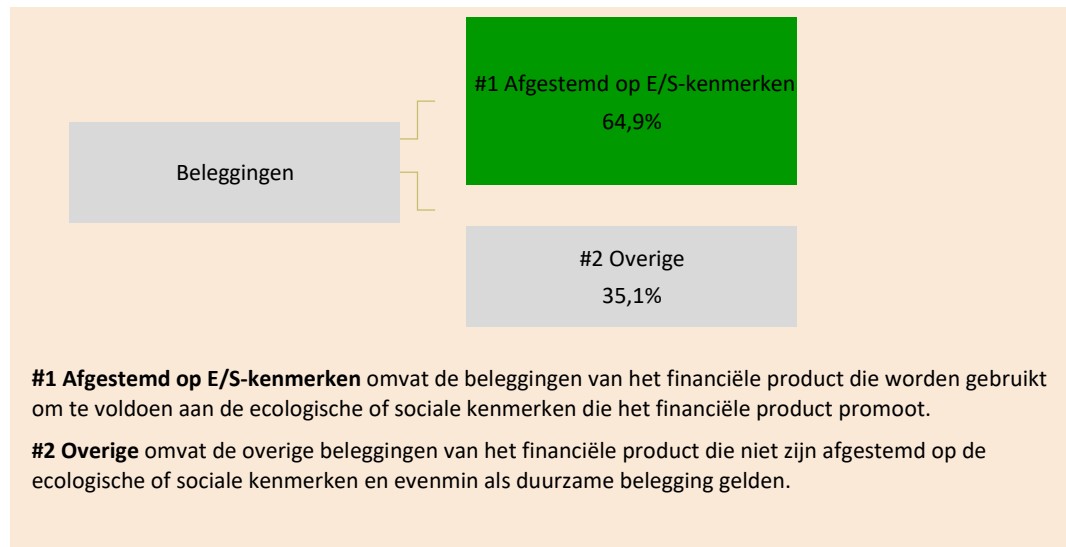
SPMS promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreefde in het afgelopen jaar.

SPMS kende gedurende de referentieperiode geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of naar beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening. SPMS heeft het percentage duurzame beleggingen in de zin van SFDR niet gemeten gedurende de referentieperiode en had 0% exposure naar ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening.

Het grootste deel van de beleggingen van SPMS (64,9%) was afgestemd op ecologische en sociale kenmerken (het percentage onder #1 in onderstaande afbeelding). Deze beleggingen hadden betrekking op aandelen, bedrijfsobligaties, niet-beursgenoteerd vastgoed, beursgenoteerd vastgoed, infrastructuur die betrekking heeft op hernieuwbare energie en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in hedge funds, overige infrastructuur, gesecuritiseerde beleggingen, derivaten of liquide middelen. Voor deze categorieën golden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. De percentages zijn gebaseerd op de daadwerkelijke allocatie naar deze beleggingen en betreffen de stand per 31 december 2022

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

● Hoe zag de activa-allocatie eruit?

● In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Som marktwaarde (%)
Overige	37%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	18%
Financiële activiteiten en verzekeringen	15%
Industrie	12%
Informatie en communicatie	5%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	4%

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteit en zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	2%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	2%
Winning van delfstoffen	2%
Vervoer en opslag	1%
Administratieve en ondersteunende diensten	1%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0%
Bouwnijverheid	0%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0%
Kunst, amusement en recreatie	0%
Onderwijs	0%
Overige diensten	0%

De percentages zijn gebaseerd op het gemiddelde van vier kwartalen. De sectorverdeling is gemaakt op basis van doorkijk in onderliggende beleggingsfondsen voorzover er data hierover beschikbaar was.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%.

- Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

Nee

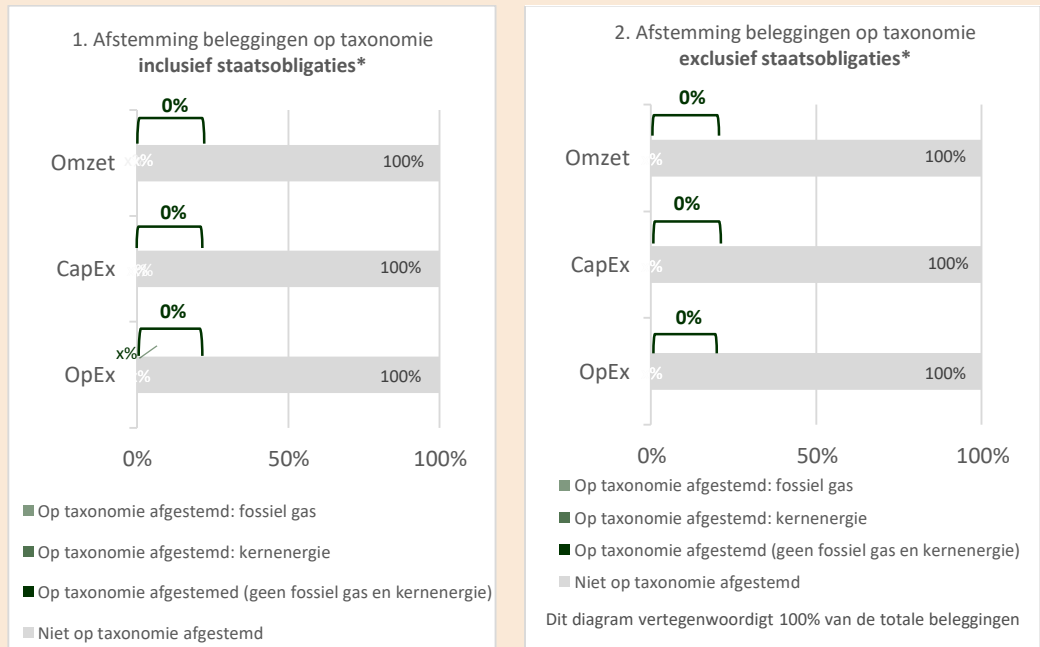
¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven (CapEx)** die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven (OpEx)** die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**

0%

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Dit betreft de eerste rapportage. Volgend jaar zal een eerste vergelijking kunnen worden opgenomen in deze rapportage.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. SPMS heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Niet van toepassing. SPMS heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die zijn opgenomen in #2 Overige waren beleggingen in overige private markten, derivaten en liquide middelen. Daarvoor golden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. Derivaten werden gebruikt om grote financiële risico's mee af te dekken. Liquide middelen werden gebruikt om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en pensioenuitkeringen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

SPMS heeft de volgende maatregelen getroffen:

- SPMS heeft de uitsluitingslijst 1 keer geactualiseerd. De naleving van de uitsluitingslijst is periodiek gecontroleerd door de fiduciaire manager van SPMS. Hierover is gerapporteerd aan SPMS.
- Voor de aandelenportefeuille is gestemd conform het stembeleid van SPMS door de daarvoor aangestelde externe partij. SPMS is periodiek geïnformeerd over de uitvoering van de engagement en stemactiviteiten.
- In de evaluatie van externe managers zijn duurzaamheidscriteria meegenomen.
- De watchlistprocedure is in het afgelopen jaar geïntroduceerd. Met deze procedure wordt kritisch de voortgang van engagement met bedrijven gevolgd. Bedrijven die onvoldoende progressie laten zien, kunnen naar aanleiding van deze procedure worden verplaatst naar de uitsluitingslijst.
- In de vastgoedportefeuille is nieuw beleid doorgevoerd op basis waarvan een deel naar impact beleggingen wordt gealloceerd.
- Voor een deel van de aandelenportefeuille zijn nieuwe benchmarks met ecologische kenmerken geïntroduceerd, namelijk EU Climate Transition Benchmarks. Daarmee wordt jaarlijkse reductie van de CO₂-intensiteit nagestreefd.
- In het afgelopen jaar is de allocatie naar green bonds verhoogd naar 9,2%

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. SPMS heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling. Voor een deel de beleggingsportefeuille (namelijk voor de beursgenoteerde aandelenbeleggingen) is wel een referentiebenchmark met

ecologische kenmerken gebruikt, maar deze portefeuille is slechts een onderdeel van de gehele pensioenregeling.

● ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

Niet van toepassing.

● ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

Niet van toepassing.